

Skaidrojums valsts konsolidētai grāmatvedības bilancei

Vispārējie principi

2015. gada valsts konsolidētā grāmatvedības bilance (turpmāk – konsolidētā bilance) sagatavota atbilstoši likumam “Par grāmatvedību”, Likumam par budžetu un finanšu vadību, likumam “Par valsts budžetu 2015. gadam”, likumam “Par pašvaldību budžetiem”, Ministru kabineta 2012. gada 29. maija noteikumiem Nr. 375 „Saimnieciskā gada pārskata sagatavošanas kārtība” un citiem normatīviem aktiem, kas nosaka budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu.

Konsolidētā bilance sagatavota ievērojot pārskatu kvalitātes prasības, darbības turpināšanas, uzkrāšanas un piesardzības principus.

Finanšu pārskata sagatavošanas pamatnostādnes

Konsolidācijas pamatprincipi

Atbilstoši Likumam par budžetu un finanšu vadību 2015. gada valsts konsolidētā grāmatvedības bilancē ir apkopoti 13 ministriju, 15 centrālo valsts iestāžu un 119 pašvaldību 2015. gada konsolidētie pārskati.

Konsolidētās bilances sagatavošanas pamatnostādnes

Budžeta iestādes grāmatvedības uzskaiti kārtoti atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumiem Nr. 1486 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtoti grāmatvedības uzskaiti” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1486), gada pārskatus sagatavo atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 15. oktobra noteikumos Nr. 1115 “Gada pārskata sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1115) noteiktai kārtībai un apjomam, un ievērojot arī citu normatīvo aktu prasības. Valsts kase valsts budžeta finanšu grāmatvedības uzskaiti nodrošina atbilstoši Valsts kases 2013. gada 17. decembra metodiskos norādījumos Nr. 123 “Valsts kases valsts budžeta un ilgtermiņa stabilizācijas rezerves finanšu uzskaites grāmatvedības kontu atvēršanas un slēgšanas metodiskie norādījumi” un 2013. gada 28. decembra dokumentā Nr. 127 “Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības politika” noteiktajam.

Konsolidētā grāmatvedības bilance

Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance ietver finanšu informāciju par ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību un valsts budžeta finanšu uzskaites aktīviem un saistībām 2015. gada 31. decembrī, kā arī sniedz salīdzinošos datus 2014. gada 31. decembrī.

Konsolidētā bilance sagatavota, konsolidējot ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību (turpmāk – budžeta iestādes) bilances un Valsts kases valsts budžeta finanšu bilanci (turpmāk – finanšu bilance).

Konsolidētā bilance sagatavota, izmantojot šādus konsolidācijas veidus:

- summēšana – pārskatu apvienošana, summējot visus pārskatos minētos rādītājus un veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- bilances posteņu atlikumu izslēgšana, kas veikta starp konsolidācijā iesaistītiem institucionālajiem sektoriem, veidojot pārskatu kopsavilkumus;
- bilances posteņu atlikumus izslēdz, ievērojot mazākuma principu, izslēdzot savstarpēji ekonomiski atbilstošo pozīciju mazākās vērtības.

Ministriju un centrālo valsts iestāžu bilanču kopsavilkumā ir iekļautas valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu bilances.

Pašvaldību bilanču kopsavilkumā ir iekļautas pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu bilances.

Strukturālas izmaiņas

Saskaņā ar Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādņiem, valsts pārvaldes funkciju izvērtējumu, valsts pārvaldes efektivitātes paaugstināšanas mērķiem un atbilstoši likumam „Valsts pārvaldes iekārtas likums” pārskata gadā veiktas valsts pārvaldes strukturālās reformas.

Lai racionāli izmantotu finanšu resursus un nodrošinātu efektīvu novada pārvaldes organizēšanu:

- Jēkabpils novada pašvaldība ar 2015. gada janvāri veica septiņu pagasta pārvalžu juridiskā statusa maiņu un centralizētās grāmatvedības ieviešanu un 2015. gadā izveidoja Jēkabpils pilsētas pašvaldības policiju, likvidējot Pilsētsaimniecības departamenta Sabiedriskās kārtības uzraudzības sektoru;
- Ludzas novada pašvaldība pārskata periodā veica Ludzas novada pagastu bibliotēku tīkla reorganizāciju un tautas namu reorganizāciju, iekļaujot pagastu bibliotēkas un tautas namus attiecīgo pagastu pārvalžu sastāvā;
- Likvidēta Dzērbenes pagasta SIA “Dzērbenes siltums” un tā komunālo pakalpojumu sniegšanas funkcijas nodotas Vecpiebalgas novada pašvaldības Saimnieciskajam dienestam.

Zemkopības ministrija 2015. gadā veikusi savā pārraudzībā esošo zinātnisko institūtu reorganizāciju un konsolidāciju, izveidojot divus jaunus institūtus: zinātnisko institūtu “Agroresursu un ekonomikas institūts”, kurā apvienoti “Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts”, “Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts” un “Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts”, un zinātnisko institūtu “Dārzkopības institūts”, kurā iekļauts zinātniskais institūts “Latvijas Valsts augļkopības institūts”. Izveidotie institūti ar 2016. gada 1. janvārī strādā Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārraudzībā.

2015. gadā reorganizētas vairākas vispārējās izglītības iestādes:

- likvidētas Cīravas Profesionālā vidusskola un Saulaines profesionālā vidusskola, tās pievienojot Kandavas Lauksaimniecības tehnikumam (iepriekšējais nosaukums – profesionālās izglītības kompetences centrs “Kandavas Valsts lauksaimniecības tehnikums”);
- Rankas Profesionālā vidusskola likvidēta, to pievienojot Valmieras tehnikumam;
- Ērgļu Profesionālā vidusskola likvidēta, to pievienojot Priekuļu tehnikumam;
- likvidētas Alsviķu arodskola un Jaungulbenes Profesionālā vidusskola, tās pievienojot Smiltenes tehnikumam;
- Skrundas Profesionālā vidusskola likvidēta, to pievienojot Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumam;
- Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola likvidēta, to pievienojot Rīgas Mākslas un mediju tehnikumam (iepriekšējais nosaukums – Rīgas Amatniecības vidusskola);
- likvidēta Viduslatgales Profesionālā vidusskola, to pievienojot Malnavas koledžai un deleģējot atsevišķus valsts pārvaldes uzdevumus valsts sabiedrībai ar ierobežotu

atbildību “Profesionālās izglītības kompetences centrs “Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums””.

Ar 2015. gada 1. augustu reorganizēta Jūrmalas pilsētas tiesa, pievienojot to Rīgas rajona tiesai, savukārt Jūrmalas pilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļa pievienota Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļai. Pakāpeniska rajonu (pilsētas) tiesu reorganizācija uzsākta ar mērķi paaugstināt tiesu efektivitāti, nodrošinot tiesnešu un tiesu specializāciju, kompetenci, nejaušības principa ievērošanu lietu sadalē un augstu nolēmumu kvalitāti, tiesnešu un lietu rotāciju tiesu ietvaros, kā arī stiprināt tiesu priekšsēdētāju lomu tiesas resursu efektīvā izmantošanā, izpildi.

Minētās strukturālās reformas ir ņemtas vērā, sagatavojot 2015. gada konsolidēto bilanci.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Sākot ar 2015. gadu Valsts kontrole veicot finanšu revīziju sniedz atzinumu gan par pārskata sagatavošanas pareizību, gan par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei. Atzinuma par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (starptautiski) atzītai praksei uzdevums ir sniegt izvērtējumu ministrijas vai centrālās valsts iestādes vadībai, vai revīzijas laikā ir gūta pārliecība, ka valsts pārvalde ievēro tiesību aktus un ar valsts resursiem rīkojas efektīvi un sabiedrības nevis kādu politisko vai ekonomisko organizāciju interesēs.

Valsts kontroles atzinumus par 2015. gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 13 ministrijas un 13 centrālās valsts iestādes. Atbilstoši tiesību aktos noteiktajam 2 centrālās valsts iestādes saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles vai zvērinātu revidentu atzinumus:

- bez iebildēm saņēmušas 7 ministrijas un 14 centrālās valsts iestādes;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu saņēmušas 6 ministrijas un 1 centrālā valsts iestāde.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām zvērinātu revidentu atzinumus par gada pārskata sagatavošanas pareizību saņēmušas 119 pašvaldības, tai skaitā:

- bez iebildēm saņēmušas 87 pašvaldības;
- bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu saņēmušas 18 pašvaldības;
- ar iebildēm saņēmušas 12 pašvaldības;
- negatīvu atzinumu un ar atteikumu sniegt atzinumu daļā par finanšu darbības rezultātu, naudas plūsmu pārskata gadā un salīdzināmiem rādītājiem saņēmusi 1 pašvaldība;
- atteikumu sniegt atzinumu saņēmusi 1 pašvaldība.

Zvērināti revidenti pašvaldībām sniegtajos atzinumos vērš uzmanību, ka nav gūta pietiekama pārliecība un atbilstoši revīzijas pierādījumi par pašvaldību finanšu pārskatā uzrādīto ilgtermiņa ieguldījumu pilnīgumu un uzskaites vērtību precizitāti, un nākamajos pārskata gados finanšu pārskatos paredzēts veikt ilgtermiņa ieguldījuma apjoma un uzskaites vērtības korekcijas:

- astoņas pašvaldības uz 2015. gada 31. decembri nav iesniegušas nepieciešamos dokumentus pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijai valsts AS “Latvijas Valsts ceļi” atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 15. septembra noteikumos Nr. 1052 “Pašvaldību ceļu un ielu reģistrācijas un uzskaites kārtība” noteiktam. Minētais process ir uzsākts, bet vēl nav pabeigts un līdz ar to attiecīgo pašvaldību vadība nav spējusi noteikt attiecībā uz ceļu un ielu uzskaites vērtību veicamo korekciju apjomu 2015. gada 31. decembrī;

- deviņās pašvaldībās, salīdzinot pašvaldības datus ar Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) sagatavoto informāciju no Valsts kadastra informācijas sistēmas par pašvaldības īpašumā un valdījumā esošajām zemēm, ēkām un būvēm, tika konstatētas neatbilstības starp VZD sniegto informāciju un pašvaldības uzskaitē esošiem datiem. Pašvaldības speciālisti turpinās padziļinātu pašvaldības bilancē esošo zemju, ēku un būvju inventarizāciju 2016. gadā. Trijās pašvaldībās nav pilnībā veikta datu salīdzināšana par to īpašumā vai valdījumā esošām ēkām un būvēm ar attiecīgu valsts reģistru aktualizētiem datiem un divās no tām padziļināta inventarizācija par ēkām un būvēm turpināsies 2016. gadā. Ir sagaidāms, ka nekustamo īpašumu uzskaites vērtība turpmākajos periodos tiks koriģēta. Tā kā šis process turpinās, tad attiecīgo pašvaldību vadība nav spējusi noteikt attiecībā uz ēku un būvju uzskaites vērtību veicamo korekciju apjomu 2015. gada 31. decembrī;
- četrās pašvaldībās, salīdzinot pašvaldības datus ar valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” reģistra datiem, konstatētas atšķirības. Lai noteiktu krājumu daudzumu pašvaldību atradnēs, ir uzsāktas sarunas starp atbildīgajām institūcijām un trijās pašvaldībās 2016. gadā tiks noslēgti līgumi par atradņu topogrāfisko uzmērīšanu un derīgo izrakteņu atlikušo krājumu aprēķināšanu, bet vienā pašvaldībā tās speciālisti turpinās padziļinātu pašvaldības bilancē esošo pazemes aktīvu inventarizāciju. Tā kā šis process ir jau uzsākts, bet vēl nav pabeigts, tad attiecīgo pašvaldību vadība nav spējusi noteikt attiecībā uz pazemes aktīvu uzskaites vērtību veicamo korekciju apjomu 2015. gada 31. decembrī;
- viena pašvaldība turpina identificēt tai piekrītošas ēkas un būves, kas līdz šim nav bijušas atzītas pašvaldības uzskaitē. Šāda zeme, ēkas un būves tiek pakāpeniski reģistrētas Zemesgrāmatā, un šī procesa laikā tiek precizētas arī īpašuma tiesības īpašumiem, kuru īpašnieki nav skaidri definēti. Ir sagaidāms, ka nekustamo īpašumu uzskaites vērtība turpmākajos periodos tiks koriģēta, atzīstot uzskaitē iepriekš neuzskaitītas ēkas un būves un koriģējot pašvaldībai piekrītošās zemes uzskaites vērtību un platību. Tā kā šis process turpinās, tad pašvaldības vadība nav spējusi noteikt attiecībā uz nekustamo īpašumu uzskaites vērtību veicamo korekciju apjomu 2015. gada 31. decembrī;
- četru pašvaldību īpašuma domājamās daļās ir ieskaitītas arī daļas par zemēm un nekustamā īpašuma domājamām daļām, par kurām privatizācijas procesa vai nekustama īpašuma atsavināšanas laikā ir noslēgti pirkuma līgumi, taču īpašuma ieguvēji savas īpašuma tiesības juridiski nav noformējuši - pirkuma līgumi nav reģistrēti VZD un zemesgrāmatā, līdz ar to minētajos reģistros kā īpašnieks uzrādīta pašvaldība, kas savā uzskaitē bilancē par pamatu ņem zemesgrāmatas datus un katru pārskata gadu nekustamā īpašuma daļas samazina atbilstoši izmaiņām zemesgrāmatā. Tā kā šis process turpinās pakāpeniski, neatkarīgi no pašvaldības puses rīcības, attiecīgo pašvaldību vadība ir spējusi noteikt daļēji vai nav spējusi noteikt nekustamo īpašumu uzskaites daļu vērtību un veicamo korekciju apjomu 2015. gada 31. decembrī.

Par Brocēnu novada pašvaldības konsolidēto pārskatu par pašvaldības finansiālo stāvokli 2015. gada 31. decembrī zvērināta revidente sniedz negatīvu atzinumu, jo pašvaldības bilancē uzrādītas ēkas, par kurām nav veikta salīdzināšana ar Valsts reģistru datiem un nav pieejami pirmdokumenti, kas pamatotu īpašuma tiesības un uzskaitē atzīto vērtību, debitoru kontu atlikumi nesniedz skaidru un patiesu priekšstatu par debitoru patieso stāvokli, kā arī nebija iespējams iegūt pienācīgu un atbilstīgu informāciju par pašvaldības 100% finanšu ieguldījuma SIA “Brocēnu Siltums” bilances vērtību 2015. gada 31. decembrī. Savukārt daļā par pašvaldības finanšu darbības rezultātu, naudas plūsmu pārskata gadā un salīdzināmiem rādītājiem zvērināta revidente atsaka sniegt atzinumu. Brocēnu novada pašvaldības vadība nebija spējusi nodrošināt tādu iekšējo kontroli, kas nepieciešama, lai nodrošinātu 2014. gada konsolidētā finanšu pārskata, kas nesatur FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu. Finanšu pārskatā par 2015. gadu uzrādītā salīdzināmā informācija ir balstīta uz finanšu pārskatu par gadu, kas noslēdzas 2014. gada 31. decembrī. 2015. gadā Brocēnu novada pašvaldība veikusi iepriekšējā perioda kļūdu labojumu, kuru ietekme uz darbības finansiālo rezultātu par 2015. gadu ir būtiska un zvērināta revidente nespēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus, kas dotu pamatojumu revidentu atzinumam, tādēļ netiek sniegts atzinums par Brocēnu novada pašvaldības 2015. gada finanšu pārskatā ietvertu pārskatu par darbības finansiālajiem rezultātiem, naudas plūsmas pārskatu un salīdzinošiem rādītājiem.

Par Lielvārdes novada pašvaldības konsolidēto finanšu pārskatu zvērināta revidente atteicās sniegt atzinumu, jo nebija iespēju gūt pietiekamu pārliecību par to, vai Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja 2015. gada 24. novembrī Lielvārdes novada pašvaldības vārdā parakstītais vekselis neradīs pašvaldībai iespējamās saistības. Pašvaldība nav veikusi aplēsi par iespējamo saistību apmēru un izveidojusi uzkrājumu nākotnes maksājumiem. Minētie apstākļi norāda uz būtisku nenoteiktību, kas var radīt nozīmīgas šaubas par pašvaldības spēju turpināt darbību. Revīzijas gaitā nav gūta pilnīga un ticama informācija, kas ļautu ar pietiekamu pārliecību secināt, vai darbības turpināšanas princips sagatavojot 2015. gada konsolidētos finanšu pārskatus ir pamatoti piemērots.

Lielvārdes novada pašvaldība par bijušā Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja veiktajām darbībām ir sniegusi visu pašvaldības rīcībā esošo informāciju valsts institūcijām: Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, LR Ģenerālprokuratūrai, Finanšu ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Valsts kontrolei, kā arī revidentam, un uzskata, ka uz 2015. gada pārskatu bijušā Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja darbības sekas nav attiecināmas. Lielvārdes novada pašvaldība 2016. gadā nolēmusi veikt iepriekš minētā iespējamā darījuma un ar to saistīto dokumentu un iespējamo finansiālo saistību risku izvērtējumu un to ietekmi uz Lielvārdes novada pašvaldības budžetu 2015. gadā un ilgtermiņā, pakalpojuma sniegšanai pieaicinot starptautisko auditorfirmu. Informācija par 2016. gadā veiktajām darbībām atklāta sadaļā "Notikumi pēc bilances datuma".

Brocēnu novada pašvaldības un Lielvārdes novada pašvaldības finanšu pārskatu dati ir iekļauti valsts konsolidētā grāmatvedības bilancē. Šī informācija konsolidētās bilances ietvaros nav būtiska, jo Brocēnu novada pašvaldības bilances kopsumma veido 0,13 % un Lielvārdes novada pašvaldības bilances kopsumma 0,10 % no konsolidētās bilances kopsummas.

Valsts kontrole atzinumus par būtisku finanšu pārskatam pakārtotu darījumu atbilstību tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem un valstiski (vai starptautiski) atzītai praksei sagatavoja 13 ministrijām un 8 centrālām valsts iestādēm, kopumā pārbaudot 39 atbilstības jautājumus un vienu horizontālu atbilstības jautājumu par Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai 2015. gadā piešķirtā finansējuma izlietojumu, kas tika vērtēts tajās ministrijās un centrālās valsts iestādēs, kurām šāds finansējums bija piešķirts. Pārbaudes rezultātā sniegts 41 atzinums bez iebildēm, tajā skaitā divos atzinumos akcentējot apstākļus, septiņi atzinumi ar iebildi, pieci negatīvi atzinumi, trijos gadījumos sagatavots atteikums sniegt atzinumu.

Naudas vienība

Konsolidētā bilancē par vērtības mēru lietota naudas vienība *euro*. Finanšu pārskatā uzrādītie finanšu dati ir noapaļoti līdz tūkstošiem *euro*. Finanšu pārskata skaidrojumos dati uzrādīti veselos *euro*.

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot konsolidēto bilanci, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējušas atsevišķu bilances posteņu atlikumus, kā arī iespējamo aktīvu un saistību novērtējumu. Iespējamie nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses. Aplēšu izmaiņu ietekme uzrādīta finanšu pārskatos.

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Bilances posteņu novērtēšanā izmantotās aplēses un pieņēmumi aprakstīti sadaļā „Uzskaitē un novērtēšana” pie katra attiecīgā posteņa.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Budžeta iestādēs visi darījumi ārvalstu valūtās pārvērtēti *euro* izmantojot Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursus, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, izmantojot pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecībā pret *euro*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 5. jūnija noteikumiem Nr. 387 „Kārtība, kādā Valsts kase nodrošina maksājumu pakalpojumu sniegšanu” Valsts kase, reģistrējot maksājumu izpildei, piemēro Eiropas Centrālās bankas publicēto *euro* atsauces kursu, bet, ja tāda nav, finanšu nozares periodiskajā izdevumā „*The Financial Times*” vai tā interneta resursā publicēto attiecīgās valūtas kursu attiecībā pret *euro*.

Ieņēmumus vai izdevumus, kas rodas no valūtas kursa svārstībām starp ieņēmumu vai izdevumu atzīšanas dienu un naudas saņemšanas vai samaksāšanas dienu, atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos.

Naudas līdzekļiem, prasībām vai saistībām, kurām atlikumi saimnieciskā gada beigās ir uzskaitīti citā valūtā, atlikumus pārrēķina *euro* atbilstoši Eiropas Centrālās bankas publicētam *euro* atsauces kursam, bet, ja konkrētai ārvalstu valūtai nav Eiropas Centrālās bankas publicētā *euro* atsauces kursa, izmantojot pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja periodiskajā izdevumā vai tā tīmekļa vietnē publicēto valūtas tirgus kursu attiecībā pret *euro*, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās darba dienas beigās. Valūtas kursa starpības atzīst pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos.

1. tabula. Grāmatvedībā izmantotie ārvalstu valūtas kursi (*euro*)

Valūta	31.12.2015.	31.12.2014.
USD	1.08870	1.21410
CHF	1.08350	1.20240
GBP	0.73395	0.77890
DKK	7.46260	7.44530
SEK	9.18950	9.39300
XDR	0.78510	0.83690

Būtiskuma līmenis

Konsolidētās bilances posteņu skaidrojums sagatavots, ņemot vērā valsts konsolidētās grāmatvedības bilances skaidrojumu sagatavošanā noteikto būtiskuma līmeni, kā arī ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību finanšu pārskatos uzrādīto posteņu novērtēšanā piemēroto būtiskuma līmeni, kas noteikts saskaņā ar ministrijas, centrālās valsts iestādes, pašvaldības izstrādāto un apstiprināto nozares vai pašvaldības vienoto grāmatvedības uzskaites kārtību, ko ievēro visas finanšu pārskatu konsolidācijā iesaistītās iestādes. Informācija ir būtiska, ja tās neuzrādīšana vai neprecīza uzrādīšana var ietekmēt pārskatu lietotāja ekonomiska rakstura lēmumus, kas pieņemti, balstoties uz šo informāciju.

Konsolidētās bilances skaidrojumos sniedz detalizētu informāciju par konsolidētās bilances kontu grupas 2. līmeņa vai kontu grupas 3. līmeņa izmaiņām, ja tās veido desmit procentus un vairāk, kā arī ja:

- izmaiņu vērtība veido 1 milj. *euro* un vairāk, tad skaidro kopējās izmaiņas, kā arī izmaiņas atkarībā no sektoriem pa to institucionālajām vienībām un norāda vienu līdz trīs vienības, kurām procentuālās izmaiņas (palielinājums vai samazinājums) veido desmit procentus un vairāk;

- ja izmaiņu vērtība ir zem 1 milj. *euro*, tad skaidro tikai kopējās izmaiņas.

Konsolidētās bilances skaidrojumos papildus sniedz informāciju par darījumiem, kas varētu ietekmēt pārskata lietotāju lēmumus, arī tad, ja to vērtība nesasniedz konsolidētās bilances skaidrojumiem piemēroto būtiskuma līmeni.

Uzskaitē un novērtēšana

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa

2015. saimnieciskā gada laikā veikta šādu grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa:

- uzkrājumus un uzkrātās saistības valsts izsniegtiem aizdevumiem un galvojumiem nosaka gan noteiktām aizņēmēju vai galvojumu saņēmēju grupām ar fiksētu procentu (koeficientu) palīdzību, gan katram aizņēmējam vai galvojuma saņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju vai galvojumu saņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma vai prasības vai nākotnē iespējamo maksājamo naudas plašumu sakarā ar saistību izpildi;
- zembilancē saistībās par valsts vārdā izsniegtajiem galvojumiem uzrāda iespējamo saistību summu, kas atbilst visu izsniegto galvojumu atlikumu summai.

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas ietekme aprakstīta sadaļā „Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas ietekme uz 2015. gada budžeta izpildes rezultātu”.

Aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas

Konsolidētā bilance sagatavota atbilstoši aktīvu un saistību grāmatvedības uzskaitē, nodalot aktīvu un saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas. Par ilgtermiņa aktīviem grāmatvedībā atzīti aktīvi, kuru lietošana plānota ilgāk par vienu saimniecisko gadu vai apmaksā paredzēta saimnieciskajam gadam sekojošos turpmākajos saimnieciskajos gados pēc bilances datuma. Īstermiņa aktīvi ir aktīvi, kuru lietošana vai apmaksā paredzēta nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Par ilgtermiņa saistībām grāmatvedībā atzītas saistības, kuru atmaksas termiņš iestājas saimnieciskajam gadam sekojošajos turpmākajos saimnieciskajos gados pēc bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības, kuru atmaksas termiņš iestājas nākamā saimnieciskā gada laikā pēc bilances datuma.

Nemateriālie ieguldījumi

Grāmatvedības uzskaitē nemateriālie ieguldījumi ir ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma. Pārsvārā tās ir lietošanas tiesības, kurām paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un kas paredzētas budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai.

Nemateriālos ieguldījumus sākotnēji atzīst to iegādes vai izveidošanas vērtībā, kas ietver par attiecīgā nemateriālā ieguldījuma iegādi vai izveidi samaksāto naudu (vai tās ekvivalentu) un visus ar ilgtermiņa ieguldījuma iegādi tieši saistītos izdevumus, piemēram, izmaksas par neatskaitāmiem nodokļiem, vai izdevumus, kas radušies ilgtermiņa ieguldījuma izveidošanas procesā, piemēram, darba samaksas izmaksas vai ilgtermiņa ieguldījuma sagatavošanas paredzētajai izmantošanai procesā izmaksas, līdz dienai, kad tas nodots lietošanā.

Nemateriālo ieguldījumu nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes atbilstoši to noteiktam lietderīgās lietošanas laikam. Aprēķinātā nolietojuma vērtība atzīta pārskata perioda pamatdarbības izdevumos.

Nemateriālie ieguldījumi bilancē norādīti to neto (atlikušajā) vērtībā, t.i., no sākotnējās vērtības atskaitot uzkrāto nolietojumu, aprēķināto vērtības samazinājumu un nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem izveidotos uzkrājumus.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv šādas pazīmes, kas norāda uz nemateriālā ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- ievērojami samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- nemateriālais ieguldījums ir novecojis;
- nemateriālā ieguldījuma paredzētajā lietojumā notikušas būtiskas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē budžeta iestādes darbību;
- pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā izveidošanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde izvērtē, vai iespējams noteikt nemateriālā ieguldījuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas (atgūstamo vērtību). Ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tās uzskaites (atlikušo) vērtību un vērtības samazinājums ir paredzēts ilgāks par gadu, nemateriālo ieguldījumu novērtē atbilstoši zemākai vērtībai. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Nemateriālie ieguldījumi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites. Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētie nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā vērtībā.

Nemateriālie ieguldījumi, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaitīti zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija.

Pamatlīdzekļi

Grāmatvedības uzskaitē pamatlīdzekļu sastāvā ir uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kas paredzēti budžeta iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai vai pakalpojumu sniegšanai. Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu saimniecisko gadu un vienības sākotnējās atzīšanas vērtība noteikta, ievērojot normatīvos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktās prasības.

Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, atbilstoši to paredzamajam lietderīgās lietošanas laikam un ievērojot MK noteikumos Nr. 1486 noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas. Aprēķinātā nolietojuma vērtība atzīta pārskata perioda pamatdarbības izdevumos. Ilgtermiņa ieguldījumiem nomātajos pamatlīdzekļos lietderīgās lietošanas laiks noteikts atbilstoši noslēgtā nomas, īres vai apsaimniekošanas līguma darbības termiņam.

Pamatlīdzekļi bilancē norādīti to neto (atlikušajā) vērtībā, t.i., no sākotnējās vērtības atskaitot uzkrāto nolietojumu, aprēķināto vērtības samazinājumu un nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem izveidotos uzkrājumus.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv šādas pazīmes, kas norāda uz pamatlīdzekļu (izņemot mežaudzes un kadastrālajā vērtībā atzītus ilgtermiņa ieguldījumus) vērtības būtisku samazinājumu:

- ievērojami samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo pamatlīdzekli;
- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pamatlīdzeklis ir novecojis vai fiziski bojāts; pamatlīdzekļa paredzētajā lietojumā notikušas būtiskas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē budžeta iestādes darbību;
- pieņemts lēmums apturēt pamatlīdzekļa izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde izvērtē, vai iespējams noteikt pamatlīdzekļa patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas (atgūstamo vērtību). Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tās uzskaites (atlikušo) vērtību un vērtības samazinājums ir paredzēts ilgāks par gadu, pamatlīdzekli novērtē atbilstoši zemākai vērtībai. Ja atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, aktīva vērtības samazinājumu nenosaka.

Bibliotēku fondi, izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi, dārgakmeņi un dārgmetāli, antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti, vērtslietas un muzeja krājumu priekšmeti uzskaitīti pārējo pamatlīdzekļu sastāvā neatkarīgi no vienas vienības atzīšanas vērtības.

Zemei, bioloģiskiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautiem kultūras pieminekļiem nolietojumu nerēķina.

Ilgtermiņa ieguldījumu noma klasificēta atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku. Klasifikāciju nosaka darījuma būtība, nevis līguma juridiskā forma. Nomu klasificē kā finanšu nomu (līzingu) vai operatīvo nomu.

Finanšu nomas (līzings) darījumos iegādātie pamatlīdzekļi uzskaitīti tāpat kā budžeta iestādes īpašumā vai valdījumā esošie pamatlīdzekļi.

Nomu klasificē kā operatīvo nomu, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka nomā netiek nodoti visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atlīdzība. Pamatlīdzekļus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija. Nomas maksājumi atzīti izdevumos saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Likvidētie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot attiecīgos izdevumus.

Atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības) paredzētie pamatlīdzekļi līdz to atsavināšanai uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā.

Ilgtermiņa ieguldījumus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvos aktos noteiktiem atsavināšanas nosacījumiem, to lietderīgā lietošana ir pārtraukta un to atsavināšana ir ticama. Ilgtermiņa ieguldījuma atsavināšanu uzskata par ticamu, ja ir spēkā šādi nosacījumi:

- atsavināšana ir pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu;
- atsavināšanas process ir uzsākts;
- ir pārliecība par atsavināšanas procesa pabeigšanu.

Pamatlīdzekļi, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības citai budžeta iestādei, uzskaitīti ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā līdz to izslēgšanai no uzskaites.

Budžeta iestāde, bez atlīdzības nododot pamatlīdzekli citai budžeta iestādei, atzīst izdevumus no bezatlīdzības ceļā nodotā pamatlīdzekļa to atlikušajā vērtībā, kas veidojas, no pamatlīdzekļa sākotnējās vērtības atskaitot vērtības samazinājumu un nolietojumu.

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā un turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā atbilstoši budžeta iestādēm noteiktām pamatlīdzekļu nolietojuma normām un to piemērošanas nosacījumiem.

Budžeta iestāde, veicot kapitālos ieguldījumus valsts un pašvaldību īpašumos, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, palielina to sākotnējo vērtību par valsts vai pašvaldību kapitālo ieguldījumu daļu. Budžeta iestāde savā uzskaitē neatzīst kapitālsabiedrību, ostu pārvalžu vai atvasināto publisko personu veiktos kapitālos ieguldījumus no budžeta iestādes turējumā saņemtajos īpašumos.

Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Finanšu ieguldījumi bilancē norādīti to neto vērtībā, t.i., no sākotnējās vērtības atskaitot aprēķināto vērtības samazinājumu, izveidotos uzkrājumus nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem par finanšu ieguldījumiem un nedrošajām prasībām.

Finanšu ieguldījumu sastāvā uzrādīti valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrībās un vērtspapīros, aizdevumi, noguldījumi un samaksātie avansi par finanšu ieguldījumiem. Šajā postenī uzrādīti arī pārņemtie debitori no AS "Latvijas Gāze", AS "SEB banka" un likvidējamās AS "Latvijas Krājbanka".

Budžeta iestādes īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, to vērtību uzskaita atsevišķos kontos finanšu ieguldījumu sastāvā. Šajā postenī uzrāda privatizācijai vai atsavināšanai nodotos valsts īpašumus un kapitāla daļas, kuru īpašuma tiesības zemesgrāmatā vai kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) reģistrā ir reģistrētas uz valsts vārda privatizāciju (atsavināšanu) veicošās institūcijas personā un nekustamos īpašumus, kuri nodoti privatizācijai vai atsavināšanai un kurus privatizāciju (atsavināšanu) veicošā institūcija ir ņēmusi valdījumā, bet kuru īpašuma tiesības vēl nav nostiprinātas zemesgrāmatā.

Pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv šādas pazīmes, kas norāda uz finanšu ieguldījuma vērtības būtisku samazinājumu:

- pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada būtiskas negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- pastāv būtiski apstākļi, kas ietekmē finanšu ieguldījuma vērtību.

Ja konstatē kādu no iepriekš minētajām pazīmēm, budžeta iestāde nosaka finanšu ieguldījuma atgūstamo vērtību un, ja finanšu ieguldījuma bilances vērtība ir lielāka par tā atgūstamo vērtību, izveido uzkrājumu vērtības samazinājumam, atzīstot pārskata perioda izdevumus saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē finanšu aktīvu vērtības samazinājums tiek regulāri pārskatīts, izvērtēts un izdarīti pieņēmumi par to, vai ir objektīvi pierādījumi, kas liecina par iespējamo aplēsto nākotnes naudas plūsmas samazināšanos, un vai šo apmēru var ticami novērtēt. Pieņēmumi tiek regulāri pārskatīti, lai samazinātu jebkuras atšķirības starp aplēstajiem un faktiskajiem zaudējumiem no vērtības samazināšanās, vienlaikus pamatojoties uz līdzšinējo pieredzi var ticami prognozēt, ka nākamā gada rezultāti atšķirsies no pašreizējiem pieņēmumiem, Līdz ar to iespējams, ka attiecīgā aktīva uzskaites vērtību nāktos būtiski korigēt.

Īstermiņa finanšu ieguldījumi pārskatā norādīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā. Īstermiņa finanšu ieguldījumi budžeta iestāžu grāmatvedībā ir ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā un kurus paredzēts paturēt ne ilgāk par vienu saimniecisko gadu, kā arī ilgtermiņa finanšu ieguldījumu īstermiņa daļa.

Ieguldījumu kapitālsabiedrībās uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Budžeta iestāžu grāmatvedībā līdzdalība radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālos novērtēta un uzskaitīta saskaņā ar izmaksu vai pašu kapitāla metodi.

Nodrošinot konsolidētās bilances posteņu salīdzināmību, ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtēto ilgtermiņa finanšu ieguldījumu "Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā", "Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā" un „Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” atlikumi pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi.

Aizdevumu uzskaitē un novērtēšana (ilgtermiņa un īstermiņa)

Konsolidētajā bilancē uzrādīti valsts un pašvaldību aizdevumi kapitālsabiedrībām, privātpersonām, biedrībām un nodibinājumiem.

Konsolidētajā bilancē konsolidēti finanšu bilancē iekļautie valsts aizdevumi pašvaldībām, valsts speciālā budžeta, studējošo un studiju kredīšanas programmas izpildītājiem no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskajām personām un pašvaldību budžetu savstarpējie aizdevumi. Aizdevumi uzrādīti to atgūstamajā vērtībā, ņemot vērā uzkrājumus iespējamiem zaudējumiem.

Valsts aizdevumus ik gadu izsniedz saskaņā ar gadskārtējo likumu par valsts budžetu. Likumā "Par valsts budžetu 2015. gadam" noteikts valsts budžeta aizdevumu kopējais palielinājums 177 819 079 *euro* apmērā, kas neietver šajā likumā noteikto pašvaldību aizņēmumu kopējo palielinājumu, ja aizņēmumi ņemti no Valsts kases. Saskaņā ar minēto likumu un Likumu par budžetu un finanšu vadību, finanšu ministrs var sniegt aizdevumus, kas nepārsniedz 10 procentus no noteiktās iekšzemes kopprodukta prognozes apjoma – 2015. gadam iekšzemes kopprodukta prognoze noteikta 25 365,6 milj. *euro* apmērā, lai veidotu ilgtermiņa stabilizācijas rezervi, kas ir fiskālās politikas instruments ar mērķi samazināt vispārējos ekonomiskos riskus, izvairīties no sociālekonomiskas krīzes vai mazināt tās ietekmi, kā arī nodrošināt finanšu līdzekļu pieejamību ārkārtas situācijas gadījumā, un nodrošinātu valsts aizdevumu sniegšanu likumā noteiktās garantētās atlīdzības izmaksai Noguldījumu garantiju fondā trūkstāmo līdzekļu nodrošināšanai.

Visiem valsts aizdevumiem Valsts kase analizē kredītrisku un uz katra mēneša pēdējo datumu nosaka atbilstošus uzkrājumus to vērtības samazinājumam. Valsts kase 2015. gadā veica uzkrājumu un uzkrāto saistību aprēķināšanas un uzskaites metodikas maiņu. Līdz 2015. gada 30. novembrim uzkrājuma apjoma aprēķināšanai valsts aizdevumiem tika piemēroti fiksēti procenti (koeficienti) atkarībā no aizņēmēja kredītspējas un valsts aizdevuma nodrošinājuma apjoma, savukārt sākot ar 2015. gada 30. decembri Valsts kasē ir piemērota metodika, kas ir saskaņota ar Starptautisko finanšu pārskatu standartu prasībām (turpmāk – SFPS) un nosaka, ka uzkrājumu apjoms tiek noteikts gan noteiktām aizņēmēju grupām ar fiksētu procentu (koeficientu) palīdzību, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu un nākotnē sagaidāmo naudas plūsmu no valsts aizdevuma.

Aizdevumus, kas nav atgūstami, dzēš Ministru kabineta 2003. gada 15. jūlija noteikumos Nr. 389 „Kārtība, kādā finanšu ministrs dzēš valsts aizdevumus” noteiktā kārtībā. Likumā „Par valsts budžetu 2015. gadam” finanšu ministram atļauts Ministru kabineta noteiktajā kārtībā

2015. gadā dzēst valsts aizdevumus 5 727 435 *euro* apmērā likvidētajiem uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) vai komercsabiedrībām.

Ieguldījumi vērtspapīros (ilgtermiņa un īstermiņa)

Šajos bilances posteņos uzrāda iegādātos ilgtermiņa un īstermiņa vērtspapīrus, kā arī Ministru kabineta īpaši noteiktu uzdevumu izpildei vai valsts atbalsta ietvaros izvietotos ieguldījuma vērtspapīrus.

Vērtspapīrus, kurus paredzēts turēt līdz termiņa beigām, bilancē norāda uzskaites vērtībā, nominālvērtību samazinot par diskontu vai palielinot par prēmiju, kā arī samazinot par aprēķinātiem uzkrājumiem aktīvu vērtības samazinājumam. Uzskaites vērtību līdz dzēšanas dienai pakāpeniski palielina vai samazina, palielinot diskonta vai samazinot prēmijas summu. Šo pieaugumu vai samazinājumu iekļauj pārskata perioda ieņēmumos vai izdevumos saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Vērtspapīru fiksētā ienākuma maksājumus uzskaita pēc uzkrāšanas principa un atzīst pārskata perioda procentu ieņēmumos.

Īstermiņa finanšu ieguldījumos ietvertie biržā kotētie vērtspapīri, kuri pakļauti kursa svārstībām atzītā biržā, novērtēti pēc biržas noteiktā kursa bilances datumā. Atbilstoši patiesās vērtības izmaiņām atzīti pamatdarbības ieņēmumi vai izdevumi.

Vērtspapīriem, kas iegādāti, veicot Ministru kabineta īpaši noteiktu uzdevumu izpildi vai sniedzot valsts atbalstu, pārskata perioda beigās veic aktīvu vērtības samazinājuma izvērtējumu Valsts kases iekšējos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Noguldījumu uzskaitē (ilgtermiņa un īstermiņa)

Noguldījumu sastāvā ietverti Valsts kases uz laiku brīvo finanšu līdzekļu ieguldījumi depozītos Latvijas Bankā un kredītiestādēs, atsevišķi nodalot īstermiņa un ilgtermiņa noguldījumus.

Noguldījumu procentu ieņēmumi uzskaitīti atbilstoši uzkrāšanas principam.

Noguldījumiem, kas izvietoti kredītiestādēs, kurām sniegts valsts finansiālais atbalsts, ir izveidoti uzkrājumi aktīvu vērtības samazinājumam, atbilstoši Valsts kases iekšējos normatīvos aktos noteiktai kārtībai.

Ilgtermiņa prasībās par noguldījumiem uzskaitītas prasības, kuru atmaksa (dzēšana) atbilstoši sākotnējiem (līgumu) nosacījumiem ir noteikta saimnieciskam gadam sekojošos turpmākajos saimnieciskajos gados pēc bilances datuma. Saimnieciskā gada beigās aprēķināta, pārgrāmatota un atsevišķi norādīta ilgtermiņa prasību īstermiņa daļa.

Krājumi

Krājumi bilancē norādīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā un no to vērtības atskaitīts aprēķinātais vērtības samazinājums un nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem par krājumiem izveidotie uzkrājumi.

Krājumos norādīti budžeta iestāžu īstermiņa aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai – inventārs un tā priekšmeti, kuru kalpošanas laiks ir mazāks par vienu saimniecisko gadu, neatkarīgi no to vērtības, inventārs un tā priekšmeti, kuru vērtība ir līdz 213 *euro* par vienību, ieskaitot ar pirkuma iegādi, piegādi un ar uzstādīšanu saistītos izdevumus, neatkarīgi no to kalpošanas ilguma, atsavināšanai paredzētie ilgtermiņa ieguldījumi (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei) un krājumi, kā arī materiāli un izejvielas, ko paredzēts izlietot iestāžu saimnieciskās darbības procesos. Krājumu sastāvā ietverti arī lauksaimniecības krājumi

un valsts stratēģiskās rezerves, kā arī speciālais militārais inventārs (neatkarīgi no lietošanas laika).

Budžeta iestāžu krājumi sākotnēji uzskaitīti iegādes vērtībā vai ražošanas pašizmaksā. Saimnieciskā gada beigās nosaka aizstāšanas izmaksas krājumiem, kas paredzēti iestāžu funkciju nodrošināšanai (izņemot inventāru un speciālo militāro inventāru), izplatīšanai bez maksas vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai, ja tie nav nodoti lietošanā vai izlietoti. Krājumu vērtība koriģēta atbilstoši zemākajai vērtībai, salīdzinot krājumu aizstāšanas izmaksas ar šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Bojātie un novecojušie krājumi saimnieciskā gada beigās novērtēti patiesajā vērtībā, ja to ir iespējams noteikt un tā ir zemāka par šo krājumu iegādes (izmaksu) vērtību. Pārskata gada beigās atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības citai budžeta iestādei) paredzētie krājumi uzskaitīti patiesajā vērtībā, ja šo krājumu patiesā vērtība ir zemāka par to iegādes (izmaksu) vērtību. Krājumu novērtēšanas zemākajā vērtībā starpību (zaudējumus) atzīst budžeta iestāžu pārējos izdevumos. Krājumiem, kuri pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet neatbilst pamatlīdzekļu sākotnējās vērtības atzīšanas kritērijiem (inventārs) un kuri nav nodoti lietošanā, vērtības samazinājumu aprēķina un uzskaita atbilstoši budžeta iestāžu pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma noteikšanas nosacījumiem.

Krājumus noraksta, pielietojot metodi „Pirmais iekšā – pirmais ārā” (FIFO). Norakstot izlietoto krājumu vērtību (izņemot speciālo militāro inventāru), to atzīst budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos periodā, kad tos nodod lietošanā vai noraksta. Kurināmā, degvielas un smērvielu vērtību pamatdarbības izdevumos atzīst atbilstoši to faktiskam patēriņam (izlietojumam).

Ilgtermiņa ieguldījumu un krājumu atsavināšanu budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē uzskaita tajā pārskata gadā, kad tie ir atsavināti vai likvidēti. Ar minēto objektu izslēgšanu saistītās izmaksas atzīst pārskata perioda pārējo izdevumu sastāvā.

Lauksaimniecības krājumus sākotnēji novērtē to iegādes vērtībā vai ražošanas pašizmaksā. Lauksaimniecības krājumu vērtību atzīst izdevumos periodā, kad tos izmantojot ir gūti ieņēmumi vai ir veikta krājumu atsavināšana vai likvidācija.

Speciālā militārā inventāra uzskaitē un norakstīšana notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 14. septembra instrukciju Nr. 13 “Speciālā militārā inventāra uzskaites un norakstīšanas kārtība”. Speciālo militāro inventāru uzskaita Aizsardzības ministrija.

Budžeta iestāžu īpašumā un valdījumā esošo valsts un pašvaldību krājumu, kas nodoti turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām, vērtība uzskaitīta atsevišķos kontos krājumu sastāvā.

Krājumus, kas iegūti operatīvās nomas ietvaros, uzskaita zembilancē atbilstoši nomas līgumā noteiktai vērtībai vai vērtībai, kuru noteikusi budžeta iestādes vadītāja apstiprināta komisija. Nomas maksājumus atzīst izdevumos saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Prasības (norēķini ar debitoriem)

Prasību grupā budžeta iestādes uzrāda visus norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām budžeta iestādei vai valsts budžetam ir radušās ilgtermiņa vai īstermiņa prasības, tai skaitā par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības (turpmāk –ES) politiku instrumentu finansētajiem projektiem (pasākumiem).

Prasības konsolidētajā bilancē norādītas neto vērtībā, kas aprēķinātas, no prasību vērtības atskaitot nedrošām (šaubīgām) prasībām izveidotos uzkrājumus. Prasības klasificētas īstermiņa un ilgtermiņa prasībās to rašanās dienā. Pārskata perioda beigās aprēķināta un īstermiņa prasību sastāvā norādīta ilgtermiņa prasību īstermiņa daļa.

Prasību atlikumi saimnieciskā gada beigās ir saskaņoti ar debitoriem, par to noformējot un apstiprinot aktu par savstarpējo norēķinu salīdzināšanu. Prasību apmērus pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm saskaņo elektroniski ievērojot MK noteikumus Nr. 1115 noteikto.

Uzkrājumi nedrošām (šaubīgām) prasībām veidoti:

- budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaitē:
 - atbilstoši prasību apmaksas vai izpildes kavējuma dienu skaitam, uzkrājumu apmēru nosakot proporcionāli no parādu vērtības;
 - atsevišķos gadījumos uzkrājumi izveidoti nedrošās (apšaubāmās) summas apmērā – ja pastāv strīds par prasību apmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums, ja debitoram ir pasludināts maksātnespējas process, kā arī citos gadījumos, kad ir pamatots iemesls apšaubīt prasības atgūšanu. Izveidoto uzkrājumu vērtība iekļauta pārskata perioda pārējos izdevumos.
- finanšu bilancē – atbilstoši uzkrājumu aprēķināšanas metodikai, kas noteikta Valsts kases iekšējos normatīvos aktos un paredz kredītriska notikuma un nākotnē sagaidāmās naudas plūsmas izvērtēšanu individuāli vērtējamiem aizņēmējiem un fiksētu uzkrājumu procentu (koeficientu) piemērošanu noteiktām aizņēmēju grupām.

Pieņemumi aktīvu vērtības samazinājuma pārskatīšanai aprakstīti šīs sadaļas apakšsadaļā “Finanšu ieguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)”.

Konsolidētā bilancē prasību (norēķini ar debitoriem) sastāvā norāda arī uzkrātos ieņēmumus. Uzkrāto ieņēmumu postenī uzrāda skaidri zināmas norēķinu summas ar debitoriem, kas saskaņā ar noslēgtiem līgumiem attiecas uz pārskata gadu vai iepriekšējiem gadiem, attiecībā uz kuriem bilances datumā vēl nav pienācis norēķinu vai norēķinu dokumenta iesniegšanas termiņš. Šīs norēķinu summas aprēķina saskaņā ar attiecīgā darījuma līguma nosacījumiem.

Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

Šajā bilances postenī uzrāda ar budžeta iestāžu darbību saistītos izdevumus, kas apmaksāti pārskata gadā, bet attiecas uz nākamiem periodiem pēc bilances datuma, kā arī veiktos avansa maksājumus par pakalpojumiem un projektiem.

Nākamo periodu izdevumus budžeta iestādes atzīst izdevumos periodā, kad ir saņemti / izlietoti iepriekš apmaksātie pakalpojumi.

Ja nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem ir izveidoti uzkrājumi, tos uzrāda kā samazinājumu īstermiņa avansa maksājumiem, ar to nodrošinot, ka veiktie avansa maksājumi bilancē ir norādīti to neto vērtībā.

Naudas līdzekļi

Konsolidētajā bilancē naudas līdzekļu sastāvā norādīti budžeta iestāžu naudas līdzekļi kasēs un norēķinu kontos kredītiestādēs, kā arī Valsts kases kontu atlikumi Latvijas Bankā un kredītiestādēs. Budžeta iestādes, kurām ir norēķinu konti Valsts kasē, savos pārskatos uzrāda arī naudas līdzekļus un noguldījumus Valsts kasē, kurus konsolidētajā bilancē konsolidē.

Pašu kapitāls

Konsolidētajā bilancē pašu kapitāla sastāvā norādītas budžeta iestāžu rezerves, iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts un pārskata gada budžeta izpildes rezultāts.

Rezerves atzīst, ja valsts finanšu ieguldījumi novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kas nav norādītas kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā.

Pārējās rezervēs uzrādītas tikai 2008. gadā sākotnēji atzītās mežaudžu sākotnējās atzīšanas vērtības atbilstoši Meža valsts reģistra datiem.

Uzkrājumi

Konsolidētajā bilancē uzrādītie uzkrājumi ir paredzēti budžeta iestāžu saistību segšanai, kas radušās no pārskata gada vai iepriekšējo periodu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet kuru vērtība, rašanās vai apmaksas datums nav precīzi zināmi, un iespējamiem izdevumiem par valsts sniegtajiem galvojumiem, par kuriem pastāv risks, ka galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem un tā atmaksai nav paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

Budžeta iestādes uzkrājumus atzīst un izveido paredzamām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu un atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- budžeta iestādei ir pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts), kuru izraisījis pagātnes notikums;
- ir ticams, ka šā pienākuma izpildei būs nepieciešama resursu aizplūšana no budžeta iestādes;
- pienākuma izpildei nepieciešamās summas var ticami novērtēt.

Finanšu bilancē uzkrājumus atzīst un izveido saskaņā ar uzkrāšanas principu un atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- ir pašreizējs pienākums (juridisks vai prakses radīts) pagātnes notikuma rezultātā, ņemot vērā visus pieejamos pierādījumus. Par uzkrājumiem atzīst tikai tos pagātnes notikumu dēļ radušos pienākumus, kas pastāv neatkarīgi no vienības rīcības nākotnē;
- ir paredzams (pastāv pietiekami liela varbūtība), ka šī pienākuma izpildei būs nepieciešama resursu aizplūšana no valsts budžeta;
- ir iespējams izdarīt pietiekami ticamu aplēsi par pienākuma apjomu.

Finanšu bilancē 2014. gada 31. decembrī aprēķinātos uzkrājumus valsts sniegtajiem galvojumiem (izmantojot fiksētus procentus (koeficientus)), ņemot vērā aizņēmēja kredītspēju un valsts galvotā aizdevuma nodrošinājuma apjomu, uzrādīja zembilancē, bet 2015. gada 31. decembrī saskaņā ar uzkrājumu un uzkrāto saistību aprēķināšanas un uzskaites metodikas maiņu Valsts kasē, uzkrājumu apjoms noteikts gan noteiktām aizņēmēju grupām ar fiksētu procentu (koeficientu) palīdzību, gan katram aizņēmējam individuāli (individuāli vērtējamo aizņēmēju grupā), izvērtējot kredītriska notikumu (SFPS izpratnē) un nākotnē iespējamo maksājamo naudas plūsmu, lai izpildītu valsts uzņemtās saistības, uzskaitot tos finanšu bilances pasīva postenī.

Saistības (norēķini ar kreditoriem)

Konsolidētā bilancē kreditoru grupā uzrādītas budžeta iestāžu pašreizējās saistības (pienākumi), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru apmaksai vajadzēs lietot valsts vai pašvaldību budžeta resursus. Bilancē atsevišķi norādītas ilgtermiņa un īstermiņa saistības.

Kreditoru (saistību) atlikumi gada beigās saskaņoti, noformējot un apstiprinot savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktus. Saistību pret valsts un pašvaldību budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, budžeta nefinansētām iestādēm atlikumi gada beigās saskaņoti elektroniski „Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību budžeta pārskatu informācijas sistēmā” atbilstoši MK noteikumos Nr. 1115 noteiktajam.

Maksājамie līgumsodi un naudas sodas uzskaitīti budžeta iestādes pamatdarbības izdevumos dienā, kad darījuma otram pusei radušās likumīgas tiesības iekasēt līgumsodu un naudas sodu.

Emitētās obligācijas un citi parāda vērtspapīri

Emitēto obligāciju, krājobligāciju un citu parāda vērtspapīru īstermiņa un ilgtermiņa daļas konsolidētajā bilancē nodalītas un uzrādītas atsevišķi.

Valsts emitētās eiroobligācijas sākotnēji uzskaitītas to emisijas cenā ar diskonta un prēmijas amortizāciju.

Īstermiņa parādzīmes un krājobligācijas ir valsts vērtspapīri ar dzēšanas termiņu līdz vienam gadam (ieskaitot). Īstermiņa parādzīmes sākotnēji emitētas ar diskontu un dzēstas to nominālvērtībā. Īstermiņa krājobligācijas emitētas to nominālvērtībā ar fiksētu ienākumu un dzēšanas dienā dzēstas to nominālvērtībā.

Ilgtermiņa obligācijas un krājobligācijas ir valsts vērtspapīri ar dzēšanas termiņu virs viena gada. Ilgtermiņa obligācijas emitētas ar fiksētu ienākumu un dzēstas to nominālvērtībā. Obligācijas sākotnēji emitētas ar diskontu vai prēmiju, ilgtermiņa krājobligācijas emitētas to nominālvērtībā ar fiksētu ienākumu un dzēšanas dienā dzēstas to nominālvērtībā.

Saņemtie noguldījumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Saņemtie noguldījumi konsolidētajā bilancē norādīti saistību sastāvā, atsevišķi nodalot noguldījumu īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību budžeta izpildītājiem, t.i. no budžeta finansētu institūciju vadītāji, kuri ar asignējumu pilnvaroti izdarīt budžeta izdevumus vai uzņemt īstermiņa / ilgtermiņa saistības attiecībā uz budžetu, attiecībā uz speciālo budžetu un ārvalstu finanšu palīdzību ir tiesības noslēgt vienošanos ar Valsts kasi par speciālā budžeta un ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļu atlikuma ieguldīšanu noguldījumu veidā, kā arī ieguldīt šo līdzekļu atlikumu Latvijas valsts vērtspapīros. Valsts kasei ir tiesības vienoties ar pašvaldībām un tiem zinātniskajiem institūtiem un augstskolām, kam ir noteikts atvasinātas publiskas personas statuss, par to naudas līdzekļu ieguldīšanu, kuri nav saņemti no valsts budžeta.

Aizņēmumi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Aizņēmumi konsolidētā bilancē uzrādīti ar dienu, kad saņemta nauda vai tās ekvivalenti no iekšzemes vai ārvalstu finanšu institūcijām, atsevišķi nodalot aizņēmumu īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Konsolidētā bilancē konsolidēti ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilancē iekļautie aizņēmumi no valsts budžeta (Valsts kases).

Procentu izdevumi par aizņēmumiem uzskaitīti saskaņā ar uzkrāšanas principu un atzīti izdevumos pārskata periodā, kad tie radušies.

Uzkrātās saistības (izdevumi)

Konsolidētā bilancē uzkrātās saistībās norādītas skaidri zināmas saistību summas pret kreditoriem par pārskata gadā vai iepriekšējos pārskata periodos saņemtām precēm vai pakalpojumiem, par kurām bilances datumā vēl nav saņemts attiecīgs norēķinu dokuments. Bilancē atsevišķi norādītas uzkrāto saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Uzkrātās saistības atzītas, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi un nenoteiktības pakāpe ir mazāka nekā uzkrājumiem.

Uzkrāto saistību vērtība aizņēmuma procentiem un saistību maksājumiem noteikta saskaņā ar noslēgtiem līgumiem, tāmēm, saņemtiem attaisnojuma dokumentiem vai pēc iestāžu iepriekšējās pieredzes par izdevumu apjomu. Uzkrātās saistības darbinieku neizmantojamiem atvaļinājumiem aprēķinātas katram darbiniekam atsevišķi, pamatojoties uz kopējo pienākošos, bet pārskata periodā neizmanto to atvaļinājuma dienu skaitu, kas reizināts ar vidējo vienas darba dienas izpeļņu pēdējo sešu mēnešu laikā, un pieskaitot attiecīgās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra atzīst un uzkrāj saistības iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā līdz pārskata gadam sekojošā gada 15. februārim shēmas dalībnieku kontos reģistrētās summas apjomā (t.i., summas, kas reģistrētas nodošanai pārvaldīšanā).

Ņemot vērā, ka Valsts kase 2015. gadā veica uzkrājumu un uzkrāto saistību aprēķināšanas un uzskaites metodikas maiņu, kas ir saskaņota ar SFPS prasībām, sākot ar 2015. gadu finanšu bilancē uzrādītas uzkrātās saistības par skaidri zināmajiem izdevumiem par valsts sniegtajiem galvojumiem, kuriem galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem, bet tā atmaksai ir paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā.

Saistības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)

Saņemtais ES finansējums un cita ārvalstu finanšu palīdzība konsolidētajā bilancē uzrādīta kā īstermiņa saistības dienā, kad no Eiropas Komisijas vai cita sadarbības partnera ieskaita naudu Valsts kases kontā Latvijas Bankā. Valsts kase saistības pret ES politiku instrumentu vai citiem ārvalstu finanšu palīdzības fondiem atzīst ieņēmumos, veicot pārskatījumu finansējuma saņēmējam.

Ja veiktie sertificētie izdevumi ir lielāki nekā faktiski saņemtie naudas līdzekļi no Eiropas Komisijas, tos uzrāda konsolidētajā bilancē debitoru sastāvā kā prasības pret Eiropas Komisiju par ES fondu līdzekļiem, ja šo līdzekļu saņemšana ir droši sagaidāma.

Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi (ilgtermiņa un īstermiņa)

Konsolidētā bilancē šajos posteņos norādīti budžeta iestāžu ieņēmumi, kas saņemti līdz pārskata gada beigām, bet attiecas uz nākamajiem pārskata periodiem, un saņemtie avansa maksājumi. Nākamo periodu ieņēmumi bilancē uzrādīti, atsevišķi nodalot īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Nākamo periodu ieņēmumus budžeta iestāžu grāmatvedībā atzīst ieņēmumos pārskata periodā, uz kuru tie attiecas.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīta ārvalstu finanšu palīdzība (darījuma partneris – nerezidents), saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, ja ir spēkā vismaz viens no dāvinājuma līguma vai pušu vienošanās līguma nosacījumiem:

- saņemtie līdzekļi paredzēti ilgtermiņa ieguldījuma objekta iegādei, izveidošanai vai būvniecībai, izņemot zemei, bioloģiskajiem un pazemes aktīviem, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajiem kultūras pieminekļiem;
- saņemtie līdzekļi tiks izlietoti tikai nākamajā pārskata gadā noteiktu nākamā pārskata gada izdevumu segšanai vai budžeta iestādes funkciju izpildes nodrošināšanai;
- nosacījumu neizpildes gadījumā saņemtie līdzekļi jāatmaksā.

Nākamo periodu ieņēmumos budžeta iestādes uzskaitījušas saņemtos transfertu avansa maksājumus un transfertu maksājumus par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu

palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem), ja nav saņemts apstiprinājums par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem.

Nākamo periodu ieņēmumos uzskaitīti Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu ietvaros un par siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanu izsolēs saņemtie, bet projektos neizmantojie līdzekļi.

Kā saņemtos avansus uzskaita ieņēmumus norēķinu kontā, kas saņemti līdz pārskata perioda beigām par pakalpojumiem un aktīviem (precēm), kuru sniegšana vai piegāde notiks nākamajos periodos pēc bilances datuma. Saņemtos avansa maksājumus atzīst kā ieņēmumus dienā, kad ir sniegts pakalpojums vai piegādāts darījumā paredzētais aktīvs.

Pārējās ilgtermiņa saistības

Šajā bilances postenī iekļauj tādas ilgtermiņa saistības, kuru bilances atlikumi ir nebūtiski un kuras pēc savas būtības neklasificē zem citiem esošiem konsolidētas bilances ilgtermiņa saistību posteņiem.

Pārējās īstermiņa saistības

Šajā bilances postenī uzrādītas īstermiņa saistības, kuras nav klasificētas citos atsevišķi nodalītajos konsolidētas bilances saistību posteņos.

Konsolidētās bilances posteņa "Pārējās īstermiņa saistības" sastāvā kā saistības par Valsts kases klientu kontu atlikumiem uzrādītas Valsts kases saistības par pārskatā nekonsolidēto vienību kontu atlikumiem Valsts kases kontos – citu budžetu, kapitālsabiedrību, biedrību un nodibinājumu līdzekļiem.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaitē un novērtēšana

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Atvasinātos finanšu instrumentus uzrāda pārskata zembilances posteņos valūtā, kādā tie noslēgti, no dienas, kad noslēgts attiecīgais darījums un pašvaldībai vai Valsts kasei ir radušās līgumiskas saistības. Viena atvasinātā finanšu instrumenta iegādes rezultātā radušos iespējamus aktīvus un saistības zembilancē uzrāda atsevišķi.

Finanšu aktīvos atzīti tikai tie atvasinātie finanšu instrumenti, kuri ir tirgojami un kuriem ir pieejami vispārēji atzīta tirgus vērtība. Pārskata perioda beigās veikta atvasināto finanšu instrumentu pārvērtēšana, ņemot vērā tirgus cenas pārskata perioda pēdējā dienā. Atvasināto finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezultātā radušos peļņu vai zaudējumus atzīst pārskata perioda finanšu ieņēmumos vai izdevumos.

Riska ierobežošanas instrumenti un ikviens finanšu aktīvu vai finanšu saistību postenis, kas kvalificēts kā pret risku nodrošināts postenis, novērtēts patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība noteikta, izmantojot tirgus cenas, vai, ja aktīvs tirgus nepastāv, līdzīgu instrumentu cenas vai vērtības, kas iegūta izmantojot diskontētās naudas plūsmas modeļus.

Atvasinātos finanšu instrumentus, kuri ir riska ierobežošanas instrumenti un ar kuru patieso vērtību vai naudas plūsmu paredzēts kompensēt noteikta pret risku nodrošināta posteņa patiesās vērtības vai naudas plūsmas izmaiņas, atzīst zembilances uzskaitē.

Procentu ieņēmumi un izdevumi par atvasinātajiem finanšu instrumentiem uzskaitīti saskaņā ar uzkrāšanas principu un attiecināti uz valsts vai pašvaldības budžeta ieņēmumiem vai izdevumiem.

Valsts kases valsts budžeta finanšu grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Valsts kase izmanto atvasinātos finanšu instrumentus tikai finanšu risku vadībai atbilstoši finanšu ministra apstiprinātajā Valsts parāda vadības stratēģijā un Valsts kases Naudas līdzekļu vadības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem.

Valsts kase izmanto šādus atvasinātos finanšu instrumentus:

- FORWARD – nākotnes valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura ietvaros par noteikto valūtu kursu noteiktā dienā nākotnē nopērk vai pārdod noteikto valūtas daudzumu;
- IRS – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu);
- CCIRS – valūtu mijmaiņas darījums vai procentu likmju un valūtu mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar naudas plūsmām dažādās valūtās (gan procentu, gan pamatsummas maksājumiem):
 - valūtu mijmaiņas darījums – ja abas naudas plūsmas ir saistītas ar fiksētām vai vienādu termiņu mainīgām procentu likmēm;
 - procentu un valūtu mijmaiņas darījums – ja naudas plūsmas ir saistītas ar dažādu termiņu procentu likmēm (viena no kurām var būt fiksētā uz visu darījuma termiņu).

Atvasinātos finanšu instrumentus atzīst iegādes datumā un to patiesajā vērtībā atvasinātā finanšu līguma noslēgšanas brīdī. Turpmāk tos pārskata perioda beigās pārvērtē patiesajā vērtībā, ko nosaka izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi. Pārvērtēšanas un tirdzniecības rezultātā radušos peļņu vai zaudējumus atzīst finansiālās darbības pārskatā, attiecīgi izdalot procentu un valūtas kursa svārstību komponentes un iekļaujot tās procentu ieņēmumos vai izdevumos.

Visus atvasinātos līgumus uzskaita kā aktīvus, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Parāda instrumentiem piesaistīto atvasināto līgumu vērtību bilancē dala divās komponentēs – parāda instrumenta vērtību ietekmējošā un valūtas kursa svārstību efekts, attiecīgi uzrādot pie parāda instrumenta vērtības vai uzkrāto procentu izmaksu sastāvā.

Valsts parāda portfelī iekļauto atvasināto finanšu instrumentu valūtas efekts specifiski attiecināts uz valsts parāda portfeli, bet procentu maksājumiem paredzētie atvasinātie finanšu instrumenti attiecināti uz valsts parāda apkalpošanas izdevumiem.

Valsts kases kredītrisks (jeb partnerpuses risks) ir potenciālie nākotnes un mijmaiņas darījumu pārtraukšanas izdevumi (darījumu izbeigšanas brīdī), ja darījumu partneri nepildīs savas saistības. Atvasinātajiem finanšu instrumentu darījumiem maksimālā partnerpuses riska summa bilances datumā ir šo aktīvu tirgus vērtība, kas FORWARD un CCIRS darījumiem sakrīt ar bilances vērtību.

Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2015. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā, balstoties uz Rīgas pilsētas pašvaldības izstrādātu aprēķinu metodoloģiju un principiem. Patiesā vērtība aprēķināta, ņemot vērā iespējamo mijmaiņas darījuma līguma nākotnes naudas plūsmu, kas modelēta, izmantojot *DB Pulse Basket* un *DB FRB* indeksu vēsturisko attīstību, ņemot vērā *euro* un USD likmju izmaiņas, un kā diskonta likmi izmantojot *euro* procentu likmju līkni 2015. gada 31. decembrī, kas koriģēta ar Latvijas valsts FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

kredītsaistību neizpildes mijmaiņas līgumu (CDS) ilgtermiņa likmi un Rīgas pilsētas pašvaldības papildus kredītrisku.

Nomātie aktīvi

Zebilancē atsevišķā kontā norādīti budžeta iestāžu nomātie aktīvi – pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un krājumi, kuri atrodas budžeta iestāžu lietošanā saskaņā ar operatīvās nomas un patapinājuma līgumiem.

Zebilances aktīvi

Zebilances aktīvā uzrāda iespējamus aktīvus, kuri radušies pagātnes notikumu rezultātā un kuru pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde pilnībā nevar kontrolēt.

Zebilances aktīvu daļā ir norādīti:

- iespējamie aktīvi, kurus atzīst un uzrāda zebilancē, ja pastāv varbūtība ekonomisko labumu un/vai sniegto pakalpojumu pieaugumam iestādē. Pēc noteiktu apstākļu apstiprināšanās un dienā, kad aktīvu var ticami novērtēt, aktīvu un ar to saistītos ieņēmumu norāda bilancē, samazinot zebilancē norādīto iespējamo aktīvu vērtību;
- prasības par dividendēm un saņemamiem maksājumiem par kapitāla daļu izmantošanu, kas ir apstiprināti pēc bilances datuma un nav iekļauti pārskata gada konsolidētā bilancē kā ieņēmumi (ieguldījums uzskaitīts pēc izmaksu metodes) vai ir apstiprināti pēc bilances datuma un nav samazināts finanšu ieguldījums (ieguldījums uzskaitīts pēc pašu kapitāla metodes);
- budžeta iestāžu un finanšu bilancē atzītās aprēķinātās soda naudas un kavējuma naudas, kas nav saņemtas līdz pārskata perioda beigām, un prasības, kuras nav uzskaitītas bilancē, no dienas, kad budžeta iestādei rodas likumīgas tiesības saņemt līgumsodu un naudas sodu;
- budžeta iestāžu prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem, atbilstoši aktīvu atlikušajai vērtībai dienā, kad tie prettiesiski atsavināti;
- finanšu bilancē atzītās iespējamās prasības par nākotnes finanšu darījumiem, bezcerīgie (zaudētie) kredīti un pārējās zebilances prasības;
- citi zebilances aktīvi.

Zebilances pasīvi

Zebilances pasīvā uzrāda budžeta iestādes iespējamās saistības, kas radušās pagātnes notikumu rezultātā, bet to iestāšanās vai neiestāšanās atkarīga no viena vai vairāku tādu notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus budžeta iestāde vai Valsts kase pilnībā nevar kontrolēt. Zebilances saistībās norāda arī pašreizējās saistības, kurām nav pietiekams pamatojums saistību vērtības noteikšanai.

Zebilances pasīvu daļā ir norādīti:

- budžeta iestāžu nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem. Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;
- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, preču un pakalpojumi iegādi (izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES

politiku instrumentu finansētajiem projektiem). Nākotnes saistību vērtība noteikta par noslēgtiem līgumiem neizpildīto darījumu apjomā bilances datumā;

- nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu norāda nākotnes saistību summu par noslēgtajiem neatceļamajiem līgumiem par preču un pakalpojumu iegādi. Nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti;
- saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti, nākotnes nomas maksājumi, iespējamie nākotnes finanšu darījumi, izsniegtie galvojumi, valsts budžeta piešķirtie, bet vēl neizmaksātie aizdevumi, un citas zembalances saistības.

Galvojumi

Zembilancē norādīta budžeta iestāžu sniegto galvojumu iespējamo saistību summa bilances datumā, kas būtu jāmaksā par galvoto aizņēmumu, ja galvojuma ņēmējs to neatmaksātu.

Sākot ar 2015. gadu valsts budžeta sniegtie galvojumi zembilancē uzrādīti summā, kas vienāda ar no galvojuma līgumiem izrietošo izsniegto galvojumu summām, t.i. saņemto aizņēmumu – pamatsumma un procentu maksājumi vai citi maksājumi, ja saskaņā ar līgumu par tiem sniegta galvojums.

Saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību finanšu ministrs valsts vārdā sniedz galvojumus atbilstoši Ministru kabineta pilnvarojumam par:

- saistībām, kuras investīciju veikšanai uzņemas kapitālsabiedrība, kurā valsts vai pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopsummā pārsniedz 50 procentus, un vairāku pašvaldību veidota kapitālsabiedrība, kurā pašvaldību daļa pamatkapitālā kopsummā pārsniedz 65 procentus un kura atbilstoši institucionālo sektoru klasifikācijai ir ietverta nefinanšu komersantu sektorā;
- saistībām, kas uzņemtas, lai nodrošinātu finansējumu ar normatīvajiem aktiem apstiprinātajām komercdarbības atbalsta programmām;
- studiju un studējošo kreditēšanas nodrošināšanai.

Likumā “Par valsts budžetu 2015. gadam” noteikts ka finanšu ministrs 2015. gadā var valsts vārdā sniegt galvojumus 37,75 milj. *euro* apmērā. Saskaņā ar minēto likumu un Likumu par budžetu un finanšu vadību, finanšu ministrs, ievērojot Ministru kabineta noteikto galvojumu sniegšanas un uzraudzības kārtību, var valsts vārdā sniegt galvojumus, nepārsniedzot 10 procentus no noteiktās iekšzemes kopprodukta prognozes apjoma – 2015. gadam iekšzemes kopprodukta prognoze noteikta 25 365,6 milj. *euro* apmērā, lai veidotu ilgtermiņa stabilizācijas rezervi, kas ir fiskālās politikas instruments ar mērķi samazināt vispārējos ekonomiskos riskus, izvairīties no sociālekonomiskas krīzes vai mazināt tās ietekmi, kā arī nodrošināt finanšu līdzekļu pieejamību ārkārtas situācijas gadījumā.

Ieņēmumi un izdevumi

Ieņēmumu un izdevumu atzīšanas pamatprincipu apraksts sniegts valsts konsolidētā finansiālās darbības pārskata skaidrojumā.

Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatos uzrādīti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli bilances datumā (koriģējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav tādi, kas ietekmē valsts un pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli

bilances datumā (nekoriģējošie notikumi), bet ir būtiski, tad par tiem sniedz informāciju sadaļā “Notikumi pēc bilances datuma”.

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas ietekme uz 2015. gada budžeta izpildes rezultātu

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas rezultātā pārskata periodā iegrāmatoti ieņēmumi:

- 64 688 189 *euro* vērtībā par bilancē atzītiem ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem saskaņā ar Ekonomikas ministrijas sniegto informāciju;
- 115 731 242 *euro* vērtībā par uzkrājumu nedrošiem parādiem par izsniegtiem aizdevumiem, uzkrājumu pārējiem aktīviem un uzkrājumu finanšu ieguldījumiem vērtspapīros samazinājumu saskaņā ar uzkrājumu nedrošajiem parādiem veidošanas metodikas maiņu (skatīt 2. tabulu).

Ja nebūtu notikusi grāmatvedības pamatprincipu maiņa, ieņēmumos:

- nebūtu atzīti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi 64 688 189 *euro* vērtībā;
- nebūtu atzīts uzkrājumu samazinājums (116 149 194) *euro* vērtībā.

2. tabula. Uzkrājumu nedrošiem parādiem veidošanas metodikas maiņas ietekmes novērtējums uz atbilstošajiem bilances aktīva posteņiem (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Atzīšana pēc iepriekšējās metodes			Atzīšana pēc jaunās metodes	Pārskatā uzrādītās izmaiņas (+,-)	Aprēķina metodikas maiņas izmaiņas (+,-)
		Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Pārskata perioda beigās		
		1A+1C	1A	1C	2		
A	B	1	1A	1C	2	3	4
Aizdevumi		197 125 833	237 574 858	-40 449 025	261 943 956	24 369 098	64 818 123
Ilgtermiņa aizdevumi	KB.3.	168 435 802	206 325 749	-37 889 947	196 913 509	-9 412 240	28 477 707
Īstermiņa aizdevumi un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa	KB.8.1.	28 690 031	31 249 109	-2 559 078	65 030 447	33 781 338	36 340 416
Ilgtermiņa prasības un debitori		263 024 806	192 042 004	70 982 802	259 847 382	67 805 378	-3 177 424
Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām	KB.4.	92 242 504	59 025 119	33 217 385	89 228 671	30 203 552	-3 013 833
Debitori	KB.6.	170 782 302	133 016 885	37 765 417	170 618 711	37 601 826	-163 591
Finanšu ieguldījumi vērtspapīros		50 517 189	92 142 857	-41 625 668	104 607 732	12 464 875	54 090 543
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros	KB.3.1.	41 540 586	5 558 939	35 981 647	29 020 732	23 461 793	-12 519 854
Īstermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros	KB.8.3.	8 976 603	86 583 918	-77 607 315	75 587 000	-10 996 918	66 610 397
Aprēķinātā metodikas maiņas ietekme kopā		x	x	x	x	x	115 731 242

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas rezultātā pārskata periodā iegrāmatoti izdevumi (3 261 844) *euro* vērtībā par galvojumu uzrādīšanai uzkrājumos un uzkrātajās saistībās (skatīt 3. tabulu). Ja nebūtu notikusi grāmatvedības pamatprincipu maiņa, tad izdevumos nebūtu atzīts uzkrājumu palielinājums 3 261 844 *euro* vērtībā.

3. tabula. Galvojumu uzrādīšanas uzkrājumos un uzkrātajās saistībās metodikas maiņas ietekmes novērtējums uz atbilstošiem bilances pasīva posteņiem (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Atzīšana pēc iepriekšējās metodes			Atzīšana pēc jaunās metodes	Pārskatā uzrādītās izmaiņas (+,-)	Aprēķina metodikas maiņas izmaiņas (+,-)
		Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Pārskata perioda beigās		
A	B	1	1A	1C	2	3	4
Uzkrājumi	KB.12.	91 471 017	71 630 892	19 840 125	94 732 861	23 101 969	3 261 844
Ilgtermiņa uzkrātās saistības	KB.13.	233 067 223	246 528 795	-13 461 572	267 538 038	21 009 243	34 470 815
Pārējās ilgtermiņa saistības	KB.13.	4 927 142 783	4 601 129 278	326 013 505	4 892 671 968	291 542 690	-34 470 815
Īstermiņa uzkrātās saistības	KB.14.	497 385 021	489 114 884	8 270 137	497 385 021	8 270 137	0
Aprēķinātā metodikas maiņas ietekme kopā		x	x	x	x	x	3 261 844

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa 2015. saimnieciskā gada laikā aprakstīta sadaļā “Uzskaitē un novērtēšana”, apakšsadaļā “Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa”.

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa, kas neietekmē 2015. gada budžeta izpildes rezultātu

Zembilancē par valsts vārdā izsniegtajiem galvojumiem uzrādītā iespējamo saistību summa palielinājās par 300 025 020 euro, tai skaitā grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas rezultātā ieģrāmatots palielinājums 454 138 063 euro vērtībā un izmaiņas, kas saistītas ar galvojumu izpildi (154 113 043) euro vērtībā (skatīt 4. tabulu).

4. tabula. Galvojumu uzrādīšanas zembilancē metodikas maiņas ietekmes novērtējums (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Atzīšana pēc jaunās metodes			Atzīšana pēc vecās metodes	Pārskatā uzrādītās izmaiņas (+,-)	Aprēķina metodikas maiņas izmaiņas (+,-)
		Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Pārskata perioda sākumā		
A	B	1	1A	1C	2	3	4
Izsniegtie galvojumi	KB.17.5.	521 722 654	675 835 697	-154 113 043	221 697 634	300 025 020	454 138 063
Aprēķinātā metodikas maiņas ietekme kopā		x	x	x	x	x	454 138 063

Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa 2015. saimnieciskā gada laikā aprakstīta sadaļā “Uzskaitē un novērtēšana”, apakšsadaļā “Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņa”.

Paskaidrojumi bilances posteņu konsolidācijai

Bilances posteņu pārklasifikācija

Lai nodrošinātu bilances posteņu salīdzināmību:

- ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību bilances posteņos pēc izmaksu metodes novērtētie ilgtermiņa finanšu ieguldījumu “Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā”, “Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā” un

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

“Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” atlikumi pārskata perioda sākumā un beigās pārrēķināti, pielietojot pašu kapitāla metodi;

- pašvaldību bilanču kopsavilkumā veikta pārklasifikācija no bilances posteņa “Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība” atlikums gada beigās (9 345 418) *euro* vērtībā pārklasificēts 9 205 039 *euro* vērtībā uz bilances posteni “Zeme, ēkas un būves”, 31 522 *euro* vērtībā uz bilances posteni “Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas”, 26 684 *euro* vērtībā uz bilances posteni “Pārējie pamatlīdzekļi” un 82 173 *euro* vērtībā uz bilances posteni “Bioloģiskie un pazemes aktīvi”.

Salīdzinošo rādītāju tabula par konsolidētā bilancē 2015. gada 31. decembrī pārklasificētiem bilances posteņiem un to ietekmi uz 2014. gada salīdzinošajiem rādītājiem skatīt 5. tabulā.

5.tabula. Salīdzinošie rādītāji par 2015. gada konsolidētajā bilancē pārklasificētajiem bilances posteņiem un to ietekme uz 2014. gada salīdzinošajiem rādītājiem (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)	Piezīmes
A	B	1	2	3	4	5
Aktīvs						
3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (pirms pārklasifikācijas)	KB.3.	10 094 704 246	9 985 562 133	109 142 113	1.1	
<i>pārklasifikācija</i>		0	-69 527 843	69 527 843	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (pēc pārklasifikācijas)		10 094 704 246	9 916 034 290	178 669 956	1.8	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		4 511 011 117	4 636 250 593	-125 239 476	-2.7	
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā		158 035 371	155 196 408	2 838 963	1.8	
Ilgtermiņa noguldījumi		0	0	0	0.0	
Ilgtermiņa noguldījumi valsts atbalsta ietvaros, t.sk. subordinētājā kapitālā		0	0	0	0.0	
Ilgtermiņa aizdevumi		196 913 509	206 325 749	-9 412 240	-4.6	
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros		29 020 732	5 558 939	23 461 793	422.1	
<i>Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (pirms pārklasifikācijas)</i>		<i>5 056 398 276</i>	<i>4 776 312 487</i>	<i>280 085 789</i>	<i>5.9</i>	
<i>pārklasifikācija</i>		0	-69 527 843	69 527 843	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
<i>Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (pēc pārklasifikācijas)</i>		<i>5 056 398 276</i>	<i>4 706 784 644</i>	<i>349 613 632</i>	<i>7.4</i>	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi		139 365 326	121 524 667	17 840 659	14.7	

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)	Piezīmes
A	B	1	2	3	4	5
Avansi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem		3 959 915	84 393 290	-80 433 375	-95.3	
4.Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām (pirms pārklasifikācijas)	KB.4.	89 228 671	59 025 119	30 203 552	51.2	
<i>pārklasifikācija</i>		0	69 527 843	-69 527 843	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
4.Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām (pēc pārklasifikācijas)		89 228 671	128 552 962	-39 324 291	-30.6	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)		43 069 834	50 465 354	-7 395 520	-14.7	
Citas ilgtermiņa prasības (pirms pārklasifikācijas)		46 158 837	8 559 765	37 599 072	439.3	
<i>pārklasifikācija</i>		0	69 527 843	-69 527 843	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
<i>Citas ilgtermiņa prasības (pēc pārklasifikācijas)</i>		46 158 837	78 087 608	-31 928 771	-40.9	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
6.Debitori (pirms pārklasifikācijas)	KB.6.	170 618 711	133 016 885	37 601 826	28.3	
<i>pārklasifikācija</i>		0	-109 475	109 475	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
6.Debitori (pēc pārklasifikācijas)		170 618 711	132 907 410	37 711 301	28.4	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
8. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (pirms pārklasifikācijas)	KB.8.	141 900 119	1 384 741 862	-1 242 841 743	-89.8	
<i>pārklasifikācija</i>		0	109 475	-109 475	-100.0	3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme
<i>Īstermiņa finanšu ieguldījumi (pēc pārklasifikācijas)</i>		141 900 119	1 384 851 337	-1 242 951 218	-89.8	3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā un vērtības samazinājums kapitālsabiedrību kapitālā		1 249 050	1 215 798	33 252	2.7	

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)	Piezīmes
A	B	1	2	3	4	5
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā un vērtības samazinājums radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		24 888	1 423	23 465	1 649.0	
Īstermiņa aizdevumi un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa		65 030 447	31 249 109	33 781 338	108.1	
Īstermiņa noguldījumi		0	1 265 500 000	-1 265 500 000	-100.0	
Īstermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros		75 587 000	86 583 918	-10 996 918	-12.7	
Pārējie īstermiņa finanšu ieguldījumi (pirms pārklasifikācijas)		8 734	191 614	-182 880	-95.4	
<i>pārklasifikācija</i>		0	109 475	-109 475	-100.0	<i>3.ailē uzrādīta pārklasifikācijas ietekme</i>
<i>Pārējie īstermiņa finanšu ieguldījumi (pēc pārklasifikācijas)</i>		8 734	301 089	-292 355	-97.1	<i>3.ailē uzrādīta pārskata gada ietekme</i>

Konsolidācija

Konsolidētā bilancē izslēgti valsts budžeta finanšu bilancē, ministriju un centrālo valsts iestāžu, un pašvaldību grāmatvedības bilancēs uzrādītie savstarpējie bilances posteņu atlikumi.

Konsolidētajā bilancē veikta konsolidācija **(1 147 787 723) euro** vērtībā šādos bilances aktīva postņos:

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par kopējo summu (302 077 496) euro, tai skaitā bilances postenī:

- **“Nemateriālie ieguldījumi”** par summu (4 428) euro par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem;
- **“Pamatlīdzekļi”** par summu (8 094) euro par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem;
- **“Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi”** par kopējo summu (301 898 564) euro par pēc izmaksu metodes uzrādīto ieguldījumu pārrēķinu pēc pašu kapitāla metodes, ilgtermiņa aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta, pašvaldību savstarpējiem avansa maksājumiem par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem un attiecīgām saistībām, un par iemaksām AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” rezerves kapitālā;
- **“Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām”** konsolidēti par kopējo summu (166 410) euro par valsts budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa prasībām un attiecīgām saistībām.

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti par kopējo summu (845 710 227) *euro*, tai skaitā bilances postenī:

- **“Krājumi”** (1 497) *euro* vērtībā par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem avansiem par krājumiem;
- **“Debitori”** (21 544 300) *euro* vērtībā par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām debitoru prasībām un attiecīgām saistībām, kā arī veikta uzkrājumu šaubīgajiem debitoriem reversēšana, kas izveidotas valsts un pašvaldību budžetu iestāžu debitoru prasībām pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm un Sabiedrības integrācijas fonda prasībām pret pašvaldībām par neizmantotajiem krājumiem;
- **“Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem”** konsolidēti par kopējo summu (73 719 006) *euro* par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem nākamo periodu izdevumiem un avansiem par pakalpojumiem un projektiem un attiecīgām saistībām, kā arī veikta uzkrājumu šaubīgajiem debitoriem reversēšana, kas izveidoti valsts un pašvaldību budžetu iestāžu nākamo periodu izdevumiem un avansu maksājumiem par pakalpojumiem un projektiem pret citām valsts vai pašvaldību budžeta iestādēm;
- **“Īstermiņa finanšu ieguldījumi”** (76 897 769) *euro* vērtībā par aizdevumiem valsts un pašvaldību budžeta iestādēm no valsts budžeta;
- **“Naudas līdzekļi”** (673 547 655) *euro* vērtībā par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu naudas līdzekļu un termiņnoguldījumu atlikumiem Valsts kasē.

Konsolidētajā bilancē veikta konsolidācija (1 147 787 723) *euro* vērtībā šādos bilances pasīva posteņos:

Pašu kapitāls konsolidēts par kopējo summu 534 672 022 *euro*, tai skaitā bilances postenī:

- **“Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”** par kopējo summu 613 975 810 *euro* par ilgtermiņa finanšu ieguldījumu radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā pārrēķinu pēc pašu kapitāla metodes, par izdevumiem uzkrājumu nedrošām prasībām pret budžeta iestādēm reversēšanas rezultātā, par pašvaldību atzītajiem ieņēmumiem par bezatlīdzības ceļā iegūtajiem krājumiem no Sabiedrības integrācijas fonda, kā arī par iepriekšējā pārskata gadā atzīto izdevumu no uzkrājumiem galvojumiem pārklasifikāciju uz bilances posteni “Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts” un par atzītajiem izdevumiem aktīva vērtības samazinājumam par iemaksām AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” rezerves kapitālā;
- **“Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts”** par kopējo summu (79 303 788) *euro* par iepriekšējā pārskata gadā atzīto izdevumu no uzkrājumiem galvojumiem pārklasifikāciju uz šo posteni.

Uzkrājumi konsolidēti par kopējo summu 16 378 287 *euro* par aplēsto summu nākamajiem pārskata gadiem sakarā ar pēc bilances datumā spēkā stājušos Latvijas Republikas Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. A420535212.

Kreditori konsolidēti par kopējo summu (1 698 838 032) *euro*, tai skaitā bilances postenī:

- **“Ilgtermiņa saistības”** (1 073 805 751) *euro* vērtībā par valsts un pašvaldību budžeta iestāžu ilgtermiņa aizņēmumiem no valsts budžeta, un valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām ilgtermiņa saistībām un attiecīgām prasībām;

- “Īstermiņa saistības” (625 032 281) *euro* vērtībā par valsts budžeta iestāžu, pašvaldību budžeta iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējām saistībām un attiecīgām prasībām, par aplēsto un valsts budžetā 2016.gadam pieprasīto summu sakarā ar pēc bilances datumā spēkā stājušos Latvijas Republikas Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. A420535212.

Paskaidrojumi bilances posteniem

Ilgtermiņa ieguldījumi

Ilgtermiņa ieguldījumi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.1. Nemateriālie ieguldījumi

6. tabula. Nemateriālie ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
1. Nemateriālie ieguldījumi	KB.1.	147 759 198	142 147 340	5 611 858	3.9
Attīstības pasākumi un programmas	KB.1.1.	9 429 662	11 071 595	-1 641 933	-14.8
Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	KB.1.2.	115 858 281	102 168 314	13 689 967	13.4
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	KB.1.3.	7 582 914	9 243 959	-1 661 045	-18.0
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	KB.1.4.	14 284 514	18 905 818	-4 621 304	-24.4
Derīgo izrakteņu izpēte un citi līdzīgi neražotie nemateriālie ieguldījumi		0	29	-29	-100.0
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	KB.1.5.	603 827	757 625	-153 798	-20.3

Piezīme Nr. KB.1.1. Attīstības pasākumi un programmas

Bilances posteņa „Attīstības pasākumi un programmas” samazinājumu 2015. gadā galvenokārt ietekmē šī posteņa samazinājums Kultūras ministrijai (1 627 444) *euro* vērtībā par pārskata periodā aprēķināto nolietojumu ilgtermiņa ieguldījumiem Kultūras informācijas sistēmu centram.

Piezīme Nr. KB.1.2. Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības

Bilances posteņa „Licences, koncesijas un patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības” pieaugumu 2015. gadā galvenokārt ietekmē pieaugums:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai 5 372 968 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido pārskata periodā iegādāto licenču vērtība un emisijas kvotu pārvērtēšana patiesajā vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijai 3 367 056 *euro* vērtībā. Lielāko palielinājumu veido iegādātās licences un datorprogrammas Valsts izglītības informācijas sistēmas uzlabošanai un Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmas uzlabošanai 1 166 954 *euro* vērtībā, kā arī projekta “Vienota nacionālās nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai izveide” ietvaros iegādātās datorprogrammas 1 420 712 *euro* vērtībā;

- Ekonomikas ministrijai 3 363 909 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido nemateriālo ieguldījumu nodošana lietošanā, tai skaitā Būvniecības informācijas sistēmas un DVS Namejs lietojumprogrammas dokumentu vadības sistēma.

Piezīme Nr. KB.1.3. Pārējie nemateriālie ieguldījumi

Bilances posteņa “Pārējie nemateriālie ieguldījumi” izmaiņas saistītas ar aprēķināto nolietojumu nemateriāliem ieguldījumiem, kas pārskata periodā ir lielākā vērtībā nekā no jauna iegādāto vai uzskaitē esošo nemateriālo ieguldījumu izmaiņu vērtība.

Piezīme Nr. KB.1.4. Nemateriālo ieguldījumu izveidošana

Bilances postenī “Nemateriālo ieguldījumu izveidošana” pārskata gadā būtiskākais palielinājums veidojies:

- Veselības ministrijai 2 814 626 *euro* vērtībā par 2015. gadā iepirktiem, izveidotiem nemateriāliem ieguldījumiem, kas nav sagatavoti nodošanai lietošanā, tai skaitā Vienotās veselības nozares informācijas sistēmas iegāde 1 700 569 *euro* vērtībā Nacionālam veselības dienestam;
- Prokuratūrai 1 047 083 *euro* vērtībā par Prokuratūras informatīvās sistēmas PROIS, sevišķās lietvedības sistēmas, kriminālprocesa informācijas sistēmas KRASS uzlabojumu un e-pakalpojumu sistēmu izveidi. Minēto sistēmu izveide finansēta no Eiropas Reģionālā attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzekļiem.

Būtiskākais samazinājums bilances postenī “Nemateriālo ieguldījumu izveidošana” veidojies:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (2 840 318) *euro* vērtībā. Pārskata gadā pabeigta nemateriālo ieguldījumu izveidošana un nodotas lietošanā sistēmas un to rekonstrukcija par kopējo summu (7 988 863) *euro*, tai skaitā, Elektronisko iepirkuma sistēmas E-konkursu un e-izsoļu apakšsistēma par summu (2 264 362) *euro* un Valsts vienotais ģeotelpiskās informācijas portāls par summu (1 541 135) *euro* vērtībā;
- Tieslietu ministrijai (1 853 065) *euro* vērtībā. Būtiskāko samazinājumu veido lietošanā nodotā izveidotā programmatūra Valsts zemes dienesta ģeotelpisko datu ģeotelpiskās informācijas sistēma (1 794 739) *euro* vērtībā;
- Ekonomikas ministrijai (1 152 654) *euro* vērtībā. Samazinājumu veido nemateriālo ieguldījumu nodošana lietošanā, tai skaitā Būvniecības informācijas sistēma un DVS Namejs lietojumprogrammas dokumentu vadības sistēma.

Piezīme Nr. KB.1.5. Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem

Bilances posteņa „Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem” izmaiņas saistītas ar ministriju un centrālo valsts iestāžu un pašvaldību veikto ilgtermiņa avansa maksājumu par nemateriālajiem ieguldījumiem pārgrāmatošanu uz attiecīgajiem nemateriālo ieguldījumu bilances posteņiem.

Piezīme Nr. KB.2. Pamatlīdzekļi

7. tabula. Pamatlīdzekļi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
2. Pamatlīdzekļi	KB.2.	12 810 103 203	12 551 242 627	258 860 576	2.1

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zeme, ēkas un būves		9 068 366 298	8 896 099 432	172 266 866	1.9
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	KB.2.1.	153 449 949	122 946 444	30 503 505	24.8
Pārējie pamatlīdzekļi	KB.2.2.	750 816 498	671 239 084	79 577 414	11.9
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	KB.2.3.	296 563 245	516 060 824	-219 497 579	-42.5
Turējumā nodotie valsts un pašvaldību nekustamie īpašumi	KB.2.4.	1 204 567 073	1 023 551 187	181 015 886	17.7
Bioloģiskie un pazemes aktīvi		1 255 022 614	1 231 085 704	23 936 910	1.9
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos		60 288 614	55 914 729	4 373 885	7.8
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	KB.2.5.	21 028 912	34 345 223	-13 316 311	-38.8

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju par iznomātajiem (izīrētajiem) pamatlīdzekļiem, saņemamās nomas maksas vērtība 2015. gada 31. decembrī ir 37 597 873 *euro* (skatīt 8. tabulu). Lielākie ieņēmumi ministrijām un centrālām valsts iestādēm plānoti no nedzīvojamo ēku iznomāšanas 28 840 026 *euro* vērtībā, no dzīvojamo ēku iznomāšanas 5 794 277 *euro* vērtībā un no zemes zem ēkām un būvēm iznomāšanas 1 840 045 *euro* vērtībā.

8. tabula. Ministriju un centrālo valsts iestāžu iznomātie (izīrētie) aktīvi (*euro*)

Aktīvu grupa	Saņemamās nomas maksas sadalījums pa termiņiem (naudas plūsma)					
	Kopā	2015. gadā	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Pamatlīdzekļi	37 597 873	7 198 015	6 321 838	5 831 140	5 400 712	12 846 168
Krājumi	766	604	162	0	0	0
Kopā:	37 598 639	7 198 619	6 322 000	5 831 140	5 400 712	12 846 168

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju par iznomātajiem (izīrētajiem) pamatlīdzekļiem, saņemamās nomas maksas vērtība uz 2015. gada 31. decembri ir 125 019 331 *euro* (skatīt 9. tabulu). Lielākie ieņēmumi pašvaldībām plānoti no nedzīvojamo ēku iznomāšanas 54 752 367 *euro* vērtībā, no pārējas zemes iznomāšanas 33 019 693 *euro* vērtībā un no zemes zem ēkām un būvēm iznomāšanas 22 088 553 *euro* vērtībā.

9. tabula. Pašvaldību iznomātie (izīrētie) aktīvi (*euro*)

Aktīvu grupa	Saņemamās nomas maksas sadalījums pa termiņiem (naudas plūsma)					
	Kopā	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019. gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Nemateriālie ieguldījumi	760	152	152	152	152	152
Pamatlīdzekļi	125 019 331	13 161 909	10 663 718	9 675 602	8 819 304	82 698 798
Krājumi	59 470	24 834	18 048	10 072	2 614	3 902
Kopā:	125 079 561	13 186 895	10 681 918	9 685 826	8 822 070	82 702 852

Piezīme Nr. KB.2.1. Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas

Lielākais palielinājums 2015. gadā bilances postenī “Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas” ir:

- Izglītības un zinātnes ministrijai 18 695 768 *euro* vērtībā. Būtiskas izmaiņas veido pieaugums Latvijas Universitātei 4 451 213 *euro* vērtībā, galvenokārt par iegādātām iekārtām Dabaszinātņu akadēmiskajam centram. Pārskata gadā ERAF projekta ietvaros mācību procesa nodrošināšanai un modernizācijai septiņās profesionālās izglītības iestādēs iegādātas tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas, kuru sākotnējā vērtība noteikta 9 471 580 *euro* vērtībā;
- Iekšlietu ministrijai 3 477 114 *euro* vērtībā. Būtiskākās izmaiņas veido materiālo rezervju pārvietošana no krājumiem uz pamatlīdzekļiem 5 292 830 *euro* vērtībā un tehnoloģisko iekārtu un mašīnu iegāde par 1 378 936 *euro*;
- Liepājas pilsētas pašvaldībai 2 589 234 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido lietošanā nodotās tehnoloģiskās iekārtas koncertzāles “Lielais Dzintars” darbības nodrošināšanai 2 258 118 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.2. Pārējie pamatlīdzekļi

Lielākais palielinājums pārējo pamatlīdzekļu uzskaitē 2015. gadā ir:

- Kultūras ministrijai 30 364 295 *euro* vērtībā ko galvenokārt veido Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunajā ēkā Rīgā, Mūkusalas ielā 3 uzskaitē atzītās apsardzes signalizācijas, piekļuves kontroles, videonovērošanas, audiovizuālās un telekomunikāciju sistēmu iekārtas 7 541 643 *euro* vērtībā un muzeju krājumu palielinājums 23 187 417 *euro* vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijai 29 930 112 *euro* vērtībā. Būtiskākās izmaiņas veido projekta “Vienota nacionālās nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai izveide” ietvaros iegādātās iekārtas akadēmiskā datu pārraides tīkla izveidei un nodrošināšanai 6 294 187 *euro* vērtībā, Latvijas Universitātes iegādātie pamatlīdzekļi Dabas zinātņu akadēmiskajam centram 5 325 270 *euro* vērtībā un ERAF projekta ietvaros iegādātie pārējie pamatlīdzekļi mācību procesa nodrošināšanai un modernizēšanai desmit profesionālajām izglītības iestādēm 14 391 542 *euro* vērtībā;
- Aizsardzības ministrijai 3 470 257 *euro* vērtībā par pamatlīdzekļu iegādēm pārskata gadā un par pamatlīdzekļu saņemšanu no iepriekšējos periodos samaksātajiem avansiem, kā arī nododot lietošanā būvniecības objektus tai skaitā iegādāti transportlīdzekļi 2 640 189 *euro* vērtībā;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai 1 123 329 *euro* vērtībā. Būtiskākās izmaiņas darījumu rezultātā: veikta bibliotēku fonda atjaunošana par 1 348 829 *euro*, tai skaitā skolu bibliotēku krājumi papildināti par 1 138 853 *euro*, un iegādāta jauna datortehnika, sakaru un cita biroja tehnika 1 349 936 *euro* vērtībā.

Būtiskāko samazinājumu bilances postenī “Pārējie pamatlīdzekļi” veido Ārlietu ministrija (2 232 636) *euro* vērtībā. Izmaiņas galvenokārt saistītas par nolietojuma aprēķiniem pārējiem pamatlīdzekļiem (1 948 827) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.3. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība

Lielākais samazinājums 2015. gadā bilances postenī „Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība” ir:

- Liepājas pilsētas pašvaldībai (61 118 390) *euro* vērtībā. Būtiskākās izmaiņas veido projekta “Lielais Dzintars” ēkas un pamatlīdzekļu nodošana lietošanā (39 402 208) *euro* vērtībā un pamatlīdzekļu nodošana lietošanā (23 984 387) *euro*

vērtībā, kas saistīta ar Zirņu- Ganību ielu rekonstrukcijas un pieslēgums Zemnieku ielu izbūvi;

- Izglītības un zinātnes ministrijai (52 777 322) *euro* vērtībā, tai skaitā:
 - būtiskākais samazinājums šajā bilances postenī ir Latvijas Universitātei (8 418 599) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido lietošanā nodoto ēku izveidošanas vērtības, un Rīgas Tehniskajai universitātei (4 794 854) *euro* vērtībā galvenokārt par pārskata gadā pabeigtiem ēku būves un renovācijas darbiem ES finansētajos projektos;
 - būtiskākais palielinājums 3 426 486 *euro* vērtībā ir Profesionālās izglītības kompetences centram “Rīgas Valsts tehnikums” par mācību aprīkojuma modernizēšanu un infrastruktūras uzlabošanu un Murjāņu sporta ģimnāzijai 1 368 295 *euro* vērtībā, jo veikti ēku kompleksa rekonstrukcijas un renovācijas darbi;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai (38 824 372) *euro* vērtībā. Pārskata gadā būtiski samazinājās nepabeigtās būvniecības objektu kopējā vērtība, kas skaidrojams ar vairāku objektu rekonstrukcijas vai izbūves pabeigšanu un to nodošanu lietošanā, tai skaitā Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (31 042 795) *euro*, Salu tilts (11 389 364) *euro* un Grīziņkalna un tam pieguļošā Miera dārza teritorija (6 959 412) *euro* vērtībā.

Lielākais pieaugums bilances postenī „Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība” veidojies:

- Satiksmes ministrijai 38 776 851 *euro* vērtībā par nepabeigtiem autoceļu būvniecības darbiem, kā arī līdz 2015. gada 31. decembrim lietošanā nenodotiem pamatlīdzekļiem;
- Tieslietu ministrijai 4 158 663 *euro* vērtībā. Būtiskāko palielinājumu veido jauna korpusa projektēšanas un būvniecības darbi Olaines cietaurumā 3 260 867 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.4. Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi

Pārskata gadā lielākais pieaugums bilances postenī “Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi” ir:

- Rīgas pilsētas pašvaldībai 80 397 284 *euro* vērtībā. Lielākās izmaiņas 84 198 366 *euro* vērtībā veido īpašumu nodošana turējumā SIA “Rīgas meži”;
- Ekonomikas ministrijai 59 158 096 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido inventarizācijas rezultātā uzskaitē atzītie turējumā nodotie valsts un pašvaldību nekustamie īpašumi 59 114 642 *euro* vērtībā saskaņā ar MK noteikumu Nr.1486 25.¹, 25.² un 200.⁵2. punktus noteikto, kas reģistrēti uz valsts vārda valsts AS “Privatizācijas aģentūra” personā, tai skaitā valsts un pašvaldību zeme 20 338 127 *euro* vērtībā un valsts un pašvaldību ēkas un būves 38 776 515 *euro* vērtībā;
- Finanšu ministrijai 26 259 464 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido līdzekļu ieguldījums Rīgas pils priekšpils būvniecībā – Austrumu piebūves projekts 20 578 434 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.2.5. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem

Lielākās izmaiņas šajā bilances postenī ir:

- samazinājums (10 976 166) *euro* vērtībā Izglītības un zinātnes ministrijai. Pārskata gadā veikti mazāk avansa maksājumi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu un iepriekšējos periodos veiktie avansa maksājumi pārklasificēti uz atbilstošiem bilances posteņiem;

- palielinājums 1 591 272 *euro* vērtībā Aizsardzības ministrijai, ko galvenokārt veido avansa maksājumi par aviācijas bāzes meteo un sakaru aprīkojumu un būvniecības līgumu ietvaros veiktie avansa maksājumi darbuņēmējiem;
- palielinājums 1 105 629 *euro* vērtībā Iekšlietu ministrijai, ko galvenokārt veido veiktie avansa maksājumi Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta materiāltehniskās bāzes nodrošināšanai;
- palielinājums 1 071 441 *euro* vērtībā Valmieras pilsētas pašvaldībai par avansa maksājumu darbuņēmējam par peldbaseina izbūvi.

Piezīme Nr. KB.3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

10. tabula. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
3. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.3.	10 094 704 246	9 985 562 133	109 142 113	1.1
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		4 511 011 117	4 636 250 593	-125 239 476	-2.7
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā		158 035 371	155 196 408	2 838 963	1.8
Ilgtermiņa aizdevumi		196 913 509	206 325 749	-9 412 240	-4.6
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros	KB.3.1.	29 020 732	5 558 939	23 461 793	422.1
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.3.2.	5 056 398 276	4 776 312 487	280 085 789	5.9
Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	KB.3.3.	139 365 326	121 524 667	17 840 659	14.7
Avansi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem	KB.3.4.	3 959 915	84 393 290	-80 433 375	-95.3

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi radniecīgajās, asociētajās kapitālsabiedrībās un turējumā nodotajos ilgtermiņa finanšu ieguldījumos konsolidētajā bilancē pārrēķināti pēc pašu kapitāla metodes. Pārrēķina rezultātā palielinājušies ministriju un centrālo valsts iestāžu ilgtermiņa ieguldījumi par 557 327 070 *euro* un pašvaldību ieguldījumi par 613 494 *euro*.

Ieguldījumu radniecīgajās, tai skaitā turējumā nodotā līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā, un asociētajās kapitālsabiedrībās kopējais apjoms (saskaņā ar iestāžu datiem) ir:

- ministrijās un centrālajās valsts iestādēs 3 014 564 862 *euro* vērtībā, tai skaitā radniecīgajās kapitālsabiedrībās – 2 669 975 616 *euro*, turējumā nodotā līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā – 106 001 104 *euro* vērtībā, un asociētajās – 238 588 142 *euro* vērtībā;
- pašvaldībās 1 231 048 187 *euro* vērtībā, tai skaitā radniecīgajās kapitālsabiedrībās – 1 133 930 709 *euro* un asociētajās – 97 117 478 *euro* vērtībā.

Ieguldījums AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” konsolidētajā bilancē pārklasificēts uz bilances posteni “Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā”.

Piezīme Nr. KB.3.1. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros

Bilances postenī „Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros” uzskaitīti vērtspapīri 29 020 732 *euro* vērtībā. Būtiskāko ieguldījuma daļu ilgtermiņa vērtspapīros 28 933 836 *euro*

vērtībā veido ilgtermiņa finanšu ieguldījumi AS „Reverta” vērtspapīros 349 058 579 *euro* vērtībā, kam izveidoti uzkrājumi aktīvu vērtības samazinājumam (320 124 743) *euro* vērtībā.

Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros galvenās izmaiņas saistītas ar AS „Reverta” vērtspapīru dzēšanu (30 708 224) *euro* vērtībā, kā arī AS „Reverta” obligāciju emisijas noteikumu maiņu, nosakot jaunu obligāciju dzēšanas termiņu, kā rezultātā palielinās ilgtermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros līdz 349 058 579 *euro* vērtībai, uzkrājumi vērtspapīru vērtības samazinājumam (348 978 895) *euro* vērtībā un iepriekšējos pārskata periodos izveidoto uzkrājumu samazinājums 54 090 543 *euro* vērtībā (saskaņā ar uzkrājumu un uzkrāto saistību aprēķināšanas un uzskaites metodikas maiņu Valsts kasē).

Piezīme Nr. KB.3.2. Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenī “Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” lielākais pieaugums ir Labklājības ministrijai 327 351 357 *euro* vērtībā, ko veido Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu vērtības palielinājums.

Piezīme Nr. KB.3.3. Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Bilances postenī “Turējumā nodoti ilgtermiņa finanšu ieguldījumi” uzrādīti Ekonomikas ministrijas pārņemtie un turējumā valsts AS “Privatizācijas aģentūra” nodotie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi 112 494 600 *euro* vērtībā, kas ir valsts kapitāla daļas to nominālvērtībā, tai skaitā SIA „Latt telecom” 106 001 104 *euro* (līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā, 51%), un pārskata gadā saskaņā ar MK noteikumu Nr. 1486 25.¹, 25.² un 200.⁵² punktos noteikto līdz 2015. gada 31. decembrim pārņemti arī citi valsts AS “Privatizācijas aģentūra” turējumā nodotie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi, tai skaitā AS “Latvijas kuģniecība” 6 000 000 *euro* vērtībā (līdzdalība pārējo kapitālsabiedrību kapitālā, 10%).

Turējumā nodotie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi bilancē pārrēķināti pēc pašu kapitāla metodes. Pārrēķina rezultātā ministriju un centrālo valsts iestāžu ilgtermiņa ieguldījumu vērtība palielinājusies par 26 870 726 *euro*.

Piezīme Nr. KB.3.4. Avansi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem

Lielākās izmaiņas 2015. gadā bilances postenī “Avansi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem” veido samazinājums Satiksmes ministrijai (81 957 419) *euro* vērtībā. Iepriekš uzskaitītais avansa maksājums par AS “Air Baltic Corporation” akcijām pārskata gadā ir ieguldīts AS “Air Baltic Corporation” pamatkapitālā 81 957 419 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.4. Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām

11. tabula. Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
4. Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām	KB.4.	89 228 671	59 025 119	30 203 552	51.2
Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)	KB.4.1.	43 069 834	50 465 354	-7 395 520	-14.7
Citas ilgtermiņa prasības	KB.4.2.	46 158 837	8 559 765	37 599 072	439.3

Piezīme Nr. KB.4.1. Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)

Bilances postenī “Ilgtermiņa prasības par Eiropas Savienību politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem (pasākumiem)” samazinājums veidojies Ekonomikas ministrijai (7 395 520) *euro* vērtībā, tai skaitā publiskās daļas finansējuma samazinājums par 2015. gadā atzītajiem zaudējumiem par valsts AS “Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” izsniegtiem aizdevumiem 2 177 590 *euro* vērtībā. 2015. gada 15. aprīlī izveidotā AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” pārņēmusi valsts AS “Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” līguma, ar kuru izsniedz paaugstināta riska aizdevumus komersantiem, kuriem būtu apgrūtināta pieeja finansējumam paaugstināta riska dēļ, tiesības un saistības.

Piezīme Nr. KB.4.2. Citas ilgtermiņa prasības

Bilances postenī “Citas ilgtermiņa prasības” aktīvi uzrādīti 46 158 837 *euro* vērtībā. Lielāko palielinājumu veido ilgtermiņa prasības pret AS “KVV Liepājas metalurģis” par parāda pārvedi no maksātnespējīgās AS “Liepājas Metalurģis”.

Iestāžu sniegtā informācija par bilances postenī “Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošajām ilgtermiņa prasībām” izveidoto uzkrājumu vērtību uzrādīta 13. tabulā par ministriju un centrālo valsts iestāžu uzkrājumiem aktīviem pārskata gada beigās un 14. tabulā par pašvaldību uzkrājumiem aktīviem pārskata gada beigās.

Apgrozāmie līdzekļi

Apgrozāmie līdzekļi konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.5. Krājumi

Lielākais pieaugums bilances postenī „Krājumi” ir:

- Aizsardzības ministrijai 26 926 103 *euro* vērtībā. Izmaiņas galvenokārt saistītas ar krājumu saņemšanu no iepriekšējos periodos samaksātajiem avansiem 18 665 321 *euro* vērtībā, tai skaitā saņemts speciālais militārais inventārs 18 098 711 *euro* vērtībā;
- Ekonomikas ministrijai 8 372 126 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido palielinājums 6 582 722 *euro* vērtībā, tai skaitā:
 - par sākotnējo atzīšanu atbilstoši MK noteikumu Nr. 1486 25.¹, 25.² un 200.⁵² punktos noteiktajam par valsts nekustamo īpašumu (zemes un būves), kas paredzēti atsavināšanai un kas reģistrēti AS “Privatizācijas aģentūra” personā 4 621 610 *euro* vērtībā un par valsts AS “Privatizācijas aģentūra” personā reģistrēto nekustamo īpašumu (dzīvokļi) 286 254 *euro* vērtībā;
 - 622 229 *euro* vērtībā par “Turējumā nodotās valsts un pašvaldību ēkas un būves” pārvietošanu uz “Turējumā nodotiem valsts un pašvaldību krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai”, kas paredzēti atsavināšanai un ko nodrošina valsts AS “Privatizācijas aģentūra”.

Lielākais samazinājums ir Iekšlietu ministrijai (8 110 335) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido pārskata gadā izlietotie un norakstītie krājumi, tai skaitā izlietotā iepriekšējā periodā iepirkta degviela un kurināmais. Būtisks samazinājums šajā bilances postenī ir Madonas novada pašvaldībai (1 590 475) *euro* vērtībā, jo 2015. gadā no krājumiem izslēgti atsavināšanai paredzētie ilgtermiņa ieguldījumi un krājumi un veikts mantiskais ieguldījums, tai skaitā AS “Madonas ūdens”, SIA “Madonas Siltums” un SIA “Ošupes KU” pamatkapitālā.

Informāciju par ministriju un centrālo valsts iestāžu iznomātajiem (izīrētajiem) krājumiem skatīt 8. tabulā, savukārt informāciju par pašvaldību iznomātajiem (izīrētajiem) krājumiem skatīt 9. tabulā.

Piezīme Nr. KB.6. Debitori

Lielākās šī bilances posteņa izmaiņas ir:

- finanšu bilancē 31 950 332 *euro* vērtībā, ko veido:
 - prasību palielinājums par ES fondu līdzekļiem, kas ir saņemti mazākā apjomā nekā izmaksāti par:
 - 2007. – 2013. gada plānošanas periodu pret Eiropas sociālo fondu 23 173 799 *euro* vērtībā, jo norēķins par apgūtajiem līdzekļiem veicams nākamajos periodos ar noslīguma maksājumu;
 - 2014. – 2020. gada plānošanas periodu pret Kohēzijas fondu 11 752 785 *euro* vērtībā, jo aktīvi apgūstot fonda līdzekļus, veiktie izdevumi (galvenokārt valsts galveno autoceļu pārbūves projektos) pārsniedz no Eiropas Komisijas saņemto līdzekļu apjomu;
 - pārējo debitoru samazinājums (2 976 252) *euro* vērtībā, kas galvenokārt veidojies saskaņā ar izmaiņām normatīvos aktos, kas noteica, ka ar 2015. gada 1. janvāri mainīta speciālā kārtība attiecībā uz Rīgas pašvaldības teritorijā un Ventspils pašvaldības teritorijā reģistrēto nodokļu maksātāju iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) ieskaitīšanu valsts un pašvaldību budžetā. No 2015. gada 1. janvāra IIN maksājumus par minēto pašvaldību teritorijā reģistrētajiem nodokļu maksātājiem veic tikai Valsts kases iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā, tāpēc 2015. gada beigās nav uzskaitītas prasības pret Rīgas un Ventspils pašvaldībām par valsts budžetam paredzētu IIN daļu un iemaksām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā, kā tas bija 2014. gada beigās;
- Rīgas pilsētas pašvaldībai palielinājums 9 583 545 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido prasību par nodokļiem palielināšanās par 5 898 357 *euro* vērtībā, tai skaitā par nekustamā īpašuma nodokli, un pārmaksāto nodokļu palielināšanās par 2 392 445 *euro* vērtība, tai skaitā samaksātais pievienotās vērtības nodoklis par rekonstruējamā un restaurējamā nekustamā īpašuma objektu – Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas pievienotās vērtības nodokļa priekšnodokļa atskaitīšanu;
- Iekšlietu ministrijai 4 909 912 *euro* vērtībā. Palielinājumu galvenokārt ietekmēja 2015. gadā uzskaitītās prasības par ES finansētajiem projektiem un pasākumiem, tai skaitā prasības pret Eiropas Komisiju par Vispārīgās programmas “Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība” (2007. – 2013.) (turpmāk – SOLID programma) projektu īstenošanu 2 738 367 *euro* vērtībā, jo programmas projektu īstenošana ir pabeigta un tiek sagatavoti noslīguma ziņojumi iesniegšanai Eiropas Komisijai;
- Zemkopības ministrijai samazinājums (2 670 051) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido Lauku atbalsta dienesta prasību izmaiņas par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansētajiem pasākumiem, izņemot Kohēzijas fonda projektus.

Būtisku šī bilances posteņa daļu veido prasības par nekustamā īpašuma nodokli.

Atbilstoši pašvaldību sniegtai informācijai 12. tabulā uzrādīta informācija par nekustamā īpašuma nodokļa prasību sadalījumu atbilstoši termiņiem.

12. tabula. Nekustamā īpašuma nodokļa bruto prasību sadalījums atbilstoši kavējuma termiņiem (euro)

Nodokļa nosaukums/ termiņš	līdz 1 gadam	1 - 2 gadi	3-5 gadi	vairāk nekā 5 gadi
A	1	2	3	4
Nekustamā īpašuma nodoklis par zemi	9 033 419	6 349 720	4 159 511	2 913 885
Nekustamā īpašuma nodoklis par ēkām un būvēm	4 839 447	4 180 749	3 020 260	2 297 573
Nekustamā īpašuma nodoklis par mājokļiem	2 345 095	1 698 917	978 700	171 607
Kopā:	16 217 961	12 229 386	8 158 471	5 383 065

Kopējais piešķirtais nekustamā īpašuma nodokļa samaksas atvieglojums 2015. gadā ir 10 149 607 euro vērtībā. Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri nekustamā īpašuma nodokļa samaksas atvieglojumu apmērs palielinājies par 451 564 euro jeb 4,66 % apmērā.

Lielākie nekustamā īpašuma nodokļa samaksas atvieglojumi piešķirti:

- fiziskajām personām, kuras deklarējušas pamata dzīvesvietu Jūrmalas administratīvajā teritorijā līdz pirmstaksācijas gada 31. decembrim – zemei 70%, atvieglojumi taksācijas gadā nekustamā īpašuma nodoklim aprēķināti 2 531 711 euro vērtībā, kas ir par 0,87 % jeb 21 947 euro vairāk kā 2014. gadā;
- speciālajām ekonomiskajām zonām 2 284 157 euro vērtībā, kas ir par 9,56 % jeb 199 252 euro vairāk kā 2014. gadā.

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju prasībām izveidoto uzkrājumu vērtība 2015. gada beigās ir (191 469 718) euro (skatīt 13. tabulu). Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri uzkrājumu apjoms prasībām palielinājies par 37 801 870 euro jeb 24,60 % apmērā. Būtiskākie uzkrājumu palielinājumi ir Tieslietu ministrijai 30 871 400 euro vērtībā, Zemkopības ministrijai 4 170 618 euro vērtībā, Izglītības un zinātnes ministrijai 1 461 506 euro vērtībā.

13. tabula. Informācija par ministriju un centrālo valsts iestāžu uzkrājumiem aktīviem pārskata gada beigās (euro)

Posteņa nosaukums	Uzkrājuma apjoms %					Kopā
	25 %	50 %	75 %	80 %	100 %	
A	1	2	3	4	5	6
Debitori	229 232	240 337	2 531 147	4 400 525	184 068 477	191 469 718
Kopā:	229 232	240 337	2 531 147	4 400 525	184 068 477	191 469 718

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju prasībām izveidoto uzkrājumu vērtība 2015. gada beigās ir (55 680 944) euro (skatīt 14. tabulu). Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri uzkrājumu apjoms prasībām samazinājies par (1 691 397) euro jeb (2,95) % apmērā. Lielākais izveidoto uzkrājumu samazinājums (3 026 986) euro vērtībā ir Rīgas pilsētas pašvaldībai.

14. tabula. Informācija par pašvaldību uzkrājumiem aktīviem pārskata gada beigās (euro)

Posteņa nosaukums	Uzkrājuma apjoms %					Kopā
	25 %	50 %	75 %	80 %	100 %	
A	1	2	3	4	5	6
Ilgtermiņa prasības un uzkrājumi nedrošām ilgtermiņa prasībām	0	0	0	0	189 516	189 516
Debitori	486 667	712 348	1 688 267	13 205 851	39 587 811	55 680 944
Kopā:	486 667	712 348	1 688 267	13 205 851	39 777 327	55 870 460

Piezīme Nr. KB.7. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

15. tabula. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
7. Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem	KB.7.	321 105 058	474 308 617	-153 203 559	-32.3
Nākamo periodu izdevumi ārvalstu finanšu palīdzības un ES politiku instrumentu finansētajiem projektiem un pasākumiem		224 028 333	326 406 934	-102 378 601	-31.4
Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem		97 076 725	147 901 683	-50 824 958	-34.4

Lielākās izmaiņas šajā bilances postenī ir:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai samazinājums (77 803 710) euro vērtībā, tai skaitā samazinājums (31 390 365) euro vērtībā, jo pārskata gadā beidzās ES struktūrfondu 2007. – 2013. gada plānošanas periods, kura ietvaros noslēdzas Kohēzijas un ERAF fonda projekti, un samazinājums (17 632 909) euro vērtībā par Valsts reģionālās attīstības aģentūras īstenoto projektu “Nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai”;
- Ekonomikas ministrijai samazinājums (46 388 551) euro, tai skaitā (29 264 488) euro par valsts budžeta 2014. gada dotāciju AS “Energijas publiskais tirgotājs”, kas iekļauta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajā obligātā iepirkuma komponentes aprēķinā un kuri Valsts kasē bija ierobežoti ar lietošanas nosacījumu un nebija pieejami sabiedrības saimnieciskās darbības nodrošināšanai;
- Satiksmes ministrijai samazinājums (36 790 281) euro vērtībā, ko galvenokārt veido iepriekšējā periodā samaksāto avansu dzēšana pārskata gadā, īstenojot ES politikas instrumentu finansētos projektus.

Piezīme Nr. KB.8. Īstermiņa finanšu ieguldījumi

16. tabula. Īstermiņa finanšu ieguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
8.Īstermiņa finanšu ieguldījumi	KB.8.	141 900 119	1 384 741 862	-1 242 841 743	-89.8
Līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā un vērtības samazinājums kapitālsabiedrību kapitālā		1 249 050	1 215 798	33 252	2.7
Līdzdalība asociēto kapitālsabiedrību kapitālā un vērtības samazinājums radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā		24 888	1 423	23 465	1 649.0
Īstermiņa aizdevumi un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa	KB.8.1.	65 030 447	31 249 109	33 781 338	108.1
Īstermiņa noguldījumi	KB.8.2.	0	1 265 500 000	-1 265 500 000	-100.0
Īstermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros	KB.8.3.	75 587 000	86 583 918	-10 996 918	-12.7

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Pārējie īstermiņa finanšu ieguldījumi		8 734	191 614	-182 880	-95.4

Būtiskākie atlikumi un lielākās izmaiņas bilances postenī „Īstermiņa finanšu ieguldījumi” 2015. gadā saistītas ar Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaiti.

Piezīme Nr. KB.8.1. Īstermiņa aizdevumi un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa

Bilances postenī „Īstermiņa aizdevumi un ilgtermiņa aizdevumu īstermiņa daļa” uzrādīti konsolidētie valsts budžeta un pašvaldību aizdevumi. Bilances postenis konsolidēts par valsts budžeta aizdevumiem valsts budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un to izveidotām iestādēm un pašvaldībām.

Valsts budžeta aizdevumu struktūra skaidrota konsolidētās bilances skaidrojuma sadaļā „Valsts budžeta aizdevumi un to struktūra”.

Pašvaldību aizdevumu struktūra skaidrota konsolidētās bilances skaidrojuma sadaļā „Pašvaldību aizdevumi un to struktūra”.

Piezīme Nr. KB.8.2. Īstermiņa noguldījumi

17. tabula. Īstermiņa noguldījumi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-) (1.- 2.)	Procentuālās izmaiņas (3./2. x 100)
A	B	1	2	3	4
Īstermiņa noguldījumi	KB.8.2.	0	1 265 500 000	-1 265 500 000	-100.0
Iekšzemes finanšu sabiedrībās		0	867 500 000	-867 500 000	-100.0
Ārvalstu finanšu sabiedrībās		0	398 000 000	-398 000 000	-100.0

Bilances postenī “Īstermiņa noguldījumi” būtiskākās izmaiņas salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri veido valsts budžeta (Valsts kases) īstermiņa noguldījumu iekšzemes un ārvalstu finanšu sabiedrībās samazinājums. 2014. gada beigās bija uzkrāti finanšu līdzekļi 1 265 500 000 euro vērtībā, kas 2015. gada sākumā izmantoti aizņēmumu atmaksai Eiropas Komisijai 1 200 000 000 euro vērtībā un uzkrāto procentu par aizņēmumu samaksai 37 500 000 euro vērtībā. 2015. gada beigās valsts budžeta līdzekļi noguldījumos nav izvietoti, ņemot vērā finanšu tirgus situāciju pēc Eiropas Centrālās bankas (turpmāk – ECB) lēmumiem par negatīvas Eirosistēmas noguldījumu iespējas procentu likmes piemērošanu un ECB uzsāktu vērtspapīru uzpirkšanas programmu no 2015. gada marta, kā arī ieguldīšanas iespējas ar pozitīvu vai nulles procentu likmi 2015. gada beigās bija ierobežotas.

Piezīme Nr. KB.8.3. Īstermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros

Bilances postenī „Īstermiņa finanšu ieguldījumi vērtspapīros” būtiskākās izmaiņas salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri veido valsts budžeta (Valsts kases) īstermiņa finanšu ieguldījumu ārvalstu finanšu sabiedrību vērtspapīros samazinājums (10 917 234) euro vērtībā. Pārskata gadā īstermiņa finanšu ieguldījumi ārvalstu finanšu sabiedrību vērtspapīros nav veikti.

Piezīme Nr. KB.9. Naudas līdzekļi

Kopējais naudas līdzekļu atlikums saimnieciskā gada beigās ir 575 720 001 euro, t.sk. Valsts kases naudas līdzekļu atlikumi 363 716 321 euro vērtībā, ko veido atlikumi iekšzemes finanšu institūcijās 326 205 617 euro vērtībā un ārvalstu finanšu institūcijās 37 510 704 euro vērtībā.

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Lielākais palielinājums bilances postenī „Naudas līdzekļi” 2015. gadā saistīts ar Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaiti 93 084 631 *euro* vērtībā, tai skaitā palielinājums iekšzemes finanšu institūcijās 60 865 994 *euro* vērtībā un ārvalstu finanšu institūcijās 32 218 637 *euro* vērtībā.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla bilances posteņu atlikumi uzrādīti konsolidētajā pašu kapitāla (neto aktīvu) pārskatā.

Piezīme Nr. KB.10. Rezerves

Būtisks samazinājums bilances postenī „Rezerves” (1 369 807) *euro* vērtībā ir Veselības ministrijai par pamatkapitāla denomināciju trīs Veselības ministrijas kapitālsabiedrībām.

Piezīme Nr. KB.11. Budžeta izpildes rezultāti

18. tabula. Budžeta izpildes rezultāti (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
2. Budžeta izpildes rezultāti	KB.11.	9 894 193 671	10 192 720 792	-298 527 121	-2.9
Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts		9 354 021 147	9 757 164 664	-403 143 517	-4.1
Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts	KB.11.1.	540 172 524	435 556 128	104 616 396	24.0

Piezīme Nr. KB.11.1. Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts

2015. gadā nav bijušas būtiskas izmaiņas normatīvos aktos, kas nosaka grāmatvedības uzskaiti un pārskatu sagatavošanu budžeta iestādēs, kas būtiski ietekmētu bilances posteni „Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts”.

Būtisku ietekmi uz pārskata gada budžeta izpildes rezultātu 2015. gadā veido citu ieņēmumu no pamatdarbības palielinājums ņemot vērā uzkrājumu un uzkrāto saistību aprēķināšanas metodikas maiņu Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē. Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas ietekme aprakstīta sadaļā „Grāmatvedības uzskaites pamatprincipu maiņas ietekme uz 2015. gada budžeta izpildes rezultātu”.

Detalizēti bilances postenis “Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts” skaidrots konsolidētajā finansiālās darbības pārskatā.

Piezīme Nr. KB.12. Uzkrājumi

Lielākais bilances posteņa “Uzkrājumi” atlikuma palielinājums 2015. gadā saistīts ar Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaiti. 2015. gada 31. decembrī finanšu bilancē uzrādīti izveidotie uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem par valsts sniegtajiem galvojumiem 66 441 746 *euro* vērtībā, kas saskaņā ar uzkrājumu aprēķināšanas un uzskaites metodikas maiņu izveidoti par valsts sniegtajiem galvojumiem, kuriem pastāv risks, ka galvotā aizņēmuma summa netiks maksāta no aizņēmēja līdzekļiem un tā atmaksai nav paredzēti valsts budžeta līdzekļi attiecīgās nozares ministrijas budžetā. Šo summu veido izveidotie uzkrājumi galvojumu pamatsummām 64 607 831 *euro* vērtībā, tai skaitā SIA „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” 48 150 225 *euro* vērtībā, valsts SIA „Slimnīca „Ģintermuiža”” 9 515 794 *euro* vērtībā, SIA „Ludzas medicīnas centrs” 3 901 280 *euro* vērtībā un citiem galvojuma ņēmējiem 3 040 532 *euro* vērtībā, un galvojumu procentu maksājumiem 1 833 915 *euro* vērtībā.

Būtisku palielinājumu 16 378 287 *euro* vērtībā veido uzkrājumu palielinājums sakarā ar pēc bilances datumā spēkā stājušos Latvijas Republikas Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. A420535212, kas pastarpināti apstiprina, ka Iekšlietu ministrijai un Tieslietu ministrijai bija pašreizējs pienākums bilances datumā pret noteiktām amatpersonu grupām, kuras nodarbinātas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, Valsts robežsardzē, Valsts policijā un Ieslodzījumu vietu pārvaldē, par neapbrēķinātu virsstundu samaksu un piemaksām par nakts darbu. Veicot minētā sprieduma indikatīvās ietekmes uz valsts budžeta novērtējumu nepieciešamā finansējuma apmērs sprieduma izpildei Iekšlietu ministrijai un Tieslietu ministrijai aplēsts 23 378 287 *euro* vērtībā. 2016. gada 2. augustā Ministru kabinets lēma, ka nepieciešamais finansējums piešķirams no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” un 2016. gadā papildu piešķiramais finansējums virsstundu samaksas un piemaksas par nakts darbu kompensācijas izdevumu segšanai 2016. gadā nepārsniedz 7 000 000 *euro*. Vairāk informācija par koriģējošo notikumu pēc bilances aprakstīta sadaļā “Notikumi pēc bilances datuma”.

Lielākais bilances posteņa „Uzkrājumi” atlikuma samazinājums ir Rīgas pilsētas pašvaldībai (2 086 860) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido iepriekšējā periodā izveidotā uzkrājuma samazinājums par ierosinātām tiesvedībām (1 814 484) *euro* vērtībā tiesvedības izbeigšanas rezultātā.

Kreditori

Kreditori konsolidēti par valsts iestāžu, kā arī valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējiem un Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites savstarpējiem atlikumiem.

Piezīme Nr. KB.13. Ilgtermiņa saistības

19. tabula. Ilgtermiņa saistības (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
5. Ilgtermiņa saistības	KB.13.	12 963 724 053	12 162 915 498	800 808 555	6.6
Ilgtermiņa aizņēmumi	KB.13.1.	1 275 857 600	1 546 737 910	-270 880 310	-17.5
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	KB.13.2.	6 154 413 017	5 393 942 278	760 470 739	14.1
Ilgtermiņa parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem		322 291 549	345 872 963	-23 581 414	-6.8
Ilgtermiņa uzkrātās saistības		267 538 038	246 528 795	21 009 243	8.5
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi	KB.13.3.	50 951 881	28 704 274	22 247 607	77.5
Pārējās ilgtermiņa saistības		4 892 671 968	4 601 129 278	291 542 690	6.3

Piezīme Nr. KB.13.1. Ilgtermiņa aizņēmumi

Bilances postenis „Ilgtermiņa aizņēmumi” konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Lielāko šī bilances posteņa samazinājumu veido Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē atzīto ilgtermiņa aizdevumu atmaksa un ilgtermiņa aizņēmumu daļas pārklasificēšana uz īstermiņa saistībām kopā (107 103 810) *euro* vērtībā un samazinājums par valsts budžeta (Valsts kases) parāda portfeļa atvasināto finanšu instrumentu valūtas darījumu vērtības samazinājumu par (176 066 645) *euro*.

Saskaņā ar ministriju sniegtiem datiem lielākais šī bilances posteņa palielinājums ir Izglītības un zinātnes ministrijai 17 241 583 *euro* vērtībā. Lielākās izmaiņas veido Rīgas Tehniskās universitātes (turpmāk – RTU) aizņēmuma palielinājums 2015. gadā ar mērķi izmantot saņemtos līdzekļus ES struktūrfondu, grantu un citu finanšu instrumentu ietvaros tieši un netieši

saistītā RTU ieguldītā līdzfinansējuma refinansēšanai un līdzfinansējuma saņemšanai, infrastruktūras attīstībai un citu RTU vajadzību finansēšanai.

Paskaidrojumi par būtiskām izmaiņām šajā bilances postenī sniegti sadaļā „Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti”, informācija atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto pārādu, tā skaidrojumā, 4. un 5. pielikumā.

Piezīme Nr. KB.13.2. Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa

20. tabula. Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa (euro)

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.x100)
A	1	2	3	4
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru ilgtermiņa daļa	6 154 413 017	5 393 942 278	760 470 739	14.1
Emitētie ilgtermiņa iekšējā parāda valsts vērtspapīri	803 096 144	759 626 367	43 469 777	5.7
t.sk. krājobligācijas un termiņuzturēšanās atļauju vērtspapīri	6 331 871	4 879 104	1 452 767	29.8
Emitētie ilgtermiņa ārējā parāda valsts vērtspapīri	5 351 316 873	4 634 315 911	717 000 962	15.5

Informācija par šo bilances posteni sniegta Pārskatā par valsts konsolidēto pārādu, tā skaidrojumā un 4. pielikumā.

Piezīme Nr. KB.13.3. Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

Lielākais bilances posteņa „Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi” pieaugums ir finanšu bilancē 21 869 777 euro vērtībā, ko veido saņemtie līdzekļi no siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu pārdošanas izsolēm 15 288 984 euro vērtībā un uz ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumiem pārklasificētie īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi 6 580 793 euro vērtībā saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegto novērtējumu.

Piezīme Nr. KB.14. Īstermiņa saistības

21. tabula. Īstermiņa saistības (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
6. Īstermiņa saistības	KB.14.	1 724 759 524	3 069 716 567	-1 344 957 043	-43.8
Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	KB.14.1.	128 135 420	1 304 315 906	-1 176 180 486	-90.2
Emitēto obligāciju un citu parāda vērtspapīru īstermiņa daļa		328 493 728	304 122 019	24 371 709	8.0
Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem	KB.14.2.	92 884 464	113 737 406	-20 852 942	-18.3
Īstermiņa uzkrātās saistības		497 385 021	489 114 884	8 270 137	1.7
Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)	KB.14.3.	32 243 982	29 167 423	3 076 559	10.5
Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi		36 556 076	35 043 900	1 512 176	4.3
Pārējās īstermiņa saistības	KB.14.4.	506 583 462	665 331 850	-158 748 388	-23.9
Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi	KB.14.5.	102 477 371	128 883 179	-26 405 808	-20.5

Piezīme Nr. KB.14.1. Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa

Bilances postenis „Īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa” konsolidēts par savstarpējiem valsts budžeta (Valsts kases) un ministriju un pašvaldību aizdevumiem un aizņēmumiem.

Lielākais šī bilances posteņa samazinājums ir par valsts budžeta (Valsts kases) aizņēmumu no ārvalstu finanšu institūcijām samazinājumu (1 180 917 086) *euro* vērtībā.

Informācija par būtiskām izmaiņām šajā bilances postenī atklāta Pārskatā par valsts konsolidēto parādu, tā skaidrojumā, 4. un 5. pielikumā.

Piezīme Nr. KB.14.2. Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem

Lielākās izmaiņas bilances postenī “Īstermiņa saistības pret piegādātājiem un darbuņēmējiem” veido:

- samazinājums Izglītības un zinātnes ministrijai (9 257 574) *euro* vērtībā ko galvenokārt veido ERAF projektu ietvaros un Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu ietvaros pabeigtie renovācijas darbi profesionālās izglītības iestādēs un augstskolās un veiktie norēķini ar būvniekiem;
- samazinājums Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (4 946 812) *euro* vērtībā. Lielākās izmaiņas veido pārskata periodā dzēstās 2014. gada saistības ERAF projektam, tai skaitā vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābie gudrona dīķi” sanācijas saistības par pārskata gada pēdējā ceturksnī izpildītajiem darbiem 4 624 728 *euro* vērtībā;
- palielinājums Veselības ministrijai 3 586 333 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido saistības par veselības aprūpes pakalpojumiem, kas sniegti Latvijas Republikas iedzīvotājiem uzturoties ES, Eiropas Ekonomiskās zonas dalībvalstīs;
- palielinājums Ventpils pilsētas pašvaldībai 2 205 912 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido iepriekšējos gados Ventpils pilsētas domes pārņemto SIA „Ventpils TERMO” parādsaistību pret SIA „Ventpils siltums” (reorganizācijas rezultātā pārņemtās saistības no SIA „Pārventas siltums”) par SIA „Ventpils ENERGO” kapitāldaļu iegādi pārņemšana uz īstermiņa saistībām.

Piezīme Nr. KB.14.3. Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)

Bilances posteņa „Norēķini par darba samaksu un ieturējumiem (izņemot nodokļus)” atlikumā uzrādīta neizmaksātā darba alga par 2015. gada decembri. Lielākais pieaugums šajā postenī ir Aizsardzības ministrijai, jo pārskata gadā palielināts finansējums saskaņā ar jaunajām politikas iniciatīvām, tai skaitā uzturdevas kompensācijas vērtības paaugstināšana, darbinieku amata skaita palielināšana.

Piezīme Nr. KB.14.4. Pārējās īstermiņa saistības

Bilances postenī “Pārējās īstermiņa saistības” konsolidētas valsts un pašvaldību budžeta iestāžu savstarpējās saistības un attiecīgās prasības.

Lielākais palielinājums šajā bilances postenī ir:

- Zemkopības ministrijai 16 895 601 *euro* vērtībā. Palielinājumu galvenokārt veido saistību pieaugums pret finansējuma saņēmējiem par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Zivsaimniecības fonda un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda projektu un pasākumu īstenošanu;

- Iekšlietu ministrijai 6 000 005 *euro* vērtībā. Palielinājumu galvenokārt ietekmēja uzskaitītās atmaksas par SOLID 2012. un 2013. gada programmas īstenotajiem projektiem saskaņā ar progresa pārskatiem un ceturkšņa atzinumiem 4 873 659 *euro* vērtībā, ilgtermiņa finanšu nomas saistību pārgrāmatošana uz īstermiņa saistībām 1 589 668 *euro* vērtībā un aizturēto personu izņemtie naudas līdzekļi 1 490 989 *euro* vērtībā;
- Satiksmes ministrijai 5 311 845 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido īstermiņa saistību pieaugums par autoceļu uzturēšanu un rekonstrukcijas darbiem.

Lielākais samazinājums šajā bilances postenī ir:

- finanšu bilancē atzīto:
 - saistību par Valsts kases klientu atlikumiem (pēc konsolidācijas) samazinājums (105 902 886) *euro* vērtībā;
 - saistību par ārējā parāda valsts vērtspapīru procentu maksājumiem (14 156 577) *euro* vērtībā samazinājums;
- Ekonomikas ministrijai (4 724 141) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido īstermiņa saistību par ES struktūrfondu projektiem samazinājums Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai (turpmāk – LIAA);
- Rīgas pilsētas pašvaldībai (2 729 791) *euro* vērtībā, tai skaitā īstermiņa finanšu nomas saistību pret SIA „Rīgas pilsētbūvnieks” samazinājums par 2015. gadā veikto atmaksu līgumiem par Mikrorajona Dreiliņi-2 II kārtas celtniecību un pirmsskolas izglītības iestādes “Dreiliņi” iegādi (1 662 107) *euro* vērtībā, kā arī iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (1 002 253) *euro* vērtībā;
- Tukuma novada pašvaldībai (2 394 192) *euro* vērtībā. Pārskata gadā (2 483 110) *euro* vērtībā samazinājās īstermiņa saistības par ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētajiem projektiem sakarā ar projektu noslēgšanu un ieņēmumu atzīšanu.

Piezīme Nr. KB.14.5. Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi

Lielākais samazinājums bilances postenī “Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi” (36 578 289) *euro* vērtībā ir valsts budžetam (Valsts kasei). Izmaiņas veido projektu finansēšanai izmantotie iepriekšējā pārskata periodā saņemtie nākamo periodu ieņēmumi no Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (29 869 848) *euro* vērtībā un no siltumnīcefekta gāzu emisiju kvotu līdzekļiem (127 648) *euro* vērtībā, kā arī uz ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumiem pārklasificētie īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi (6 580 793) *euro* vērtībā, kurus nav paredzēts izmantot projektu finansēšanai nākamā gada laikā.

Lielākais pieaugums bilances postenī „Nākamo periodu ieņēmumi un saņemtie avansi” ir Izglītības un zinātnes ministrijai 8 801 668 *euro* apmērā, ko galvenokārt veido nākamo periodu ieņēmumi – Eiropas Komisijas finansējums “Erasmus+” programmas un Pētniecības un tehnoloģiju projektu īstenošanai nākamajā pārskata gadā.

Zemilance

Zemilances aktīvi

Piezīme Nr. KB.15. Nomātie aktīvi

22. tabula. Nomātie aktīvi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nomātie aktīvi	KB.15.	359 106 580	112 660 931	246 445 649	218.7

Būtiskas izmaiņas zemilances posteņī „Nomātie aktīvi” izveidojušās nomāto aktīvu vērtības noteikšanas rezultātā vai arī to pārklasificēšanā no zemilances aktīviem uz nomātiem aktīviem.

Lielākais šī posteņa palielinājums ir:

- Kultūras ministrijai 219 104 022 euro vērtībā, ko galvenokārt veido Latvijas Nacionālās bibliotēkas nomātie aktīvi;
- Daugavpils novada pašvaldībai 12 391 211 euro vērtībā;
- Ventspils pilsētas pašvaldībai 1 493 890 euro vērtībā.

Piezīme Nr. KB.16. Zemilances aktīvi

23. tabula. Zemilances aktīvi (euro)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zemilances aktīvi	KB.16.	306 666 711	454 907 978	-148 241 267	-32.6
Iespējamie aktīvi	KB.16.1.	89 039 012	255 511 555	-166 472 543	-65.2
Prasības par dividendēm un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu	KB.16.2.	78 029 619	25 394 944	52 634 675	207.3
Saņemamie līgumsodi un naudas sodi	KB.16.3.	26 902 878	30 482 637	-3 579 759	-11.7
Prasības par prettiesiskā ceļā atsavinātiem aktīviem		2 999 017	3 026 535	-27 518	-0.9
Citi zemilances aktīvi	KB.16.4.	106 186 331	139 061 320	-32 874 989	-23.6
Atvasinātie finanšu instrumenti	KB.16.5.	3 509 854	1 430 987	2 078 867	145.3

Piezīme Nr. KB.16.1. Iespējamie aktīvi

Būtisks zemilances posteņa „Iespējamie aktīvi” samazinājums (182 407 106) euro vērtībā veidojies Ekonomikas ministrijai, ko galvenokārt veido inventarizācijas rezultātā uzskaitē atzīstot turējumā nodotos valsts un pašvaldību nekustamos īpašumus (59 158 096) euro vērtībā (skatīt piezīmi Nr. KB.2.4.) un turējumā nodotos valsts un pašvaldību nekustamos īpašumus, kas paredzēti atsavināšanai (5 530 093) euro vērtībā (skatīt piezīmi Nr. KB.5.) saskaņā ar MK noteikumu Nr.1486 25.¹, 25.² un 200.⁵² punktos noteikto. Iepriekš zemilancē uzskaitītie valsts un pašvaldību nekustamie īpašumi uzskaitē atzīti atbilstoši kadastrālajām vērtībām uz 2015. gada 31. decembri, kā rezultātā samazinājums (115 316 996) euro attiecināms uz vērtības samazinājumu.

Lielākais palielinājums šajā postenī ir Liepājas pilsētas pašvaldībai 17 086 447 *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido dzīvojamā fonda iekļaušana iespējamo aktīvu sastāvā 16 966 645 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.16.2. Prasības par dividendēm un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu

Būtisku zebilances posteņa „Prasības par dividendēm un saņemamie maksājumi par kapitāla daļu izmantošanu” daļu veido Ekonomikas ministrijas zebilancē uzrādītās valsts budžetā iemaksai plānotās dividendes no kapitālsabiedrību 2015. gada peļņas, tai skaitā no AS „Latvenergo” 77 413 486 *euro* vērtībā un SIA „Latvijas nacionālais metroloģijas centrs” 1 835 *euro* vērtībā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu Ekonomikas ministrijai par 52 611 486 *euro* palielinājušās plānotās prasības par dividendēm no AS "Latvenergo" un par (5 856) *euro* samazinājušās prasības par dividendēm no SIA „Latvijas nacionālais metroloģijas centrs”.

Piezīme Nr. KB.16.3. Saņemamie līgumsodi un naudas sodi

Saskaņā ar iestāžu atklāto informāciju šī zebilances posteņa lielākais samazinājums veidojies:

- Rīgas pilsētas pašvaldībai (3 701 257) *euro* vērtībā, ko galvenokārt pārklassificējot nekustamā īpašuma nodokļa nokavējuma naudu uz bilances kontu “Prasības par nekustamā īpašuma nodokli” (3 617 339) *euro* vērtībā;
- Zemkopības ministrijai (1 369 180) *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.16.4. Citi zebilances aktīvi

Atbilstoši iestāžu sniegtai informācijai lielākais samazinājums zebilances postenī “Citi zebilances aktīvi” ir Satiksmes ministrijai (35 000 000) *euro* vērtībā un lielākais palielinājums Ikšķiles novada pašvaldībai 3 296 462 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.16.5. Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasināto finanšu instrumentu izmantošanas rezultāts skaidrots sadaļā „Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti”.

Zebilances pasīvi

Piezīme Nr. KB.17. Zebilances pasīvi

24. tabula. Zebilances pasīvi (*euro*)

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Zebilances pasīvi	KB.17.	2 270 815 498	2 590 587 085	-319 771 587	-12.3
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem	KB.17.1.	734 452 137	1 117 270 939	-382 818 802	-34.3

Rādītāji	Piezīmes Nr.	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (3./2.*100)
A	B	1	2	3	4
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem		420 974 815	426 260 449	-5 285 634	-1.2
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu	KB.17.2.	14 583 163	21 125 882	-6 542 719	-31.0
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti	KB.17.3.	6 995 449	38 954 664	-31 959 215	-82.0
Nākotnes nomas maksājumi	KB.17.4.	75 317 232	56 410 993	18 906 239	33.5
Izsniegtie galvojumi	KB.17.5.	521 722 654	221 697 634	300 025 020	135.3
Citas zembilances saistības	KB.17.6.	496 770 048	708 866 524	-212 096 476	-29.9

Piezīme Nr. KB.17.1. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem

Lielāko samazinājumu zembilances postenī “Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem” veido:

- Izglītības un zinātnes ministrija (163 817 689) *euro* vērtībā;
- Satiksmes ministrija (155 852 855) *euro* vērtībā;
- Ekonomikas ministrija (115 332 593) *euro* vērtībā;
- Liepājas pilsētas pašvaldība (9 299 558) *euro* vērtībā;
- Daugavpils pilsētas pašvaldība (5 184 970) *euro* vērtībā;
- Rēzeknes novada pašvaldība (5 461 243) *euro* vērtībā.

Lielāko palielinājumu šajā zembilances postenī 193 762 088 *euro* vērtībā veido Labklājības ministrija. Palielinājums skaidrojams ar jauno projektu līgumu noslēgšanu, tai skaitā Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) projekts “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” 91 902 800 *euro* vērtībā un ESF projekts “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” 40 043 677 *euro* vērtībā.

Piezīme Nr. KB.17.2. Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu

Saskaņā ar iestāžu sniegto informāciju zembilances posteņa “Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu” lielāko samazinājumu veido:

- Mārupes novada pašvaldība (2 449 304) *euro* vērtībā. Pārskata periodā mainīta grāmatvedības politika attiecībā uz privātās un publiskās partnerības uzskaiti un saskaņā ar to gan aktīvi, gan saistības atzītas uzskaitē. Atbilstoši grāmatvedības politikas maiņai no zebilances izslēgts pārskata gada sākumā uzrādītais pilnsabiedrības “Acana” aizdevums par pirmsskolas izglītības iestādes “Zeltrīti” būvniecību bez pievienotās vērtības nodokļa (2 449 304) *euro* vērtībā;
- Jelgavas pilsētas pašvaldība (1 796 069) *euro* vērtībā.

Lielāko palielinājumu veido Daugavpils pilsētas pašvaldība 1 676 916 *euro* vērtībā par nākotnes saistību un maksājumu summām par noslēgtiem pakalpojumu līgumiem.

Piezīme Nr. KB.17.3. Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti

Lielākās izmaiņas zebilances postenī “Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti” veido samazinājums Finanšu ministrijai (17 694 136) *euro* vērtībā sakarā ar samazinātu iemaksu Eiropas Kopienas budžetā un samazinājums Ekonomikas ministrijai (11 860 909) *euro* vērtībā, ko galvenokārt veido samazinājums LIAA (11 862 315) *euro* vērtībā, jo visi apstiprinātie avansa pieprasījumi izmaksāti 2015. gadā, kas bija pēdējais ES struktūrfondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda projektu īstenošanas gads.

Piezīme Nr. KB.17.4. Nākotnes nomas maksājumi

Lielākās izmaiņas zebilances postenī “Nākotnes nomas maksājumi” veido:

- palielinājums Kultūras ministrijai 22 100 702 *euro* vērtībā par nākotnes nomas maksājumiem par ēkām un zemi Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam;
- samazinājums Prokuratūrai (3 803 903) *euro* vērtībā korekcija par nākotnes nomas maksājumiem.

Piezīme Nr. KB.17.5. Izsniegtie galvojumi

Lielākās izmaiņas zebilances postenī „Izsniegtie galvojumi” saistītas ar Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē zebilancē atzīto saistību palielinājumu par valsts vārdā sniegtiem galvojumiem 198 010 358 *euro* vērtībā. Saistības par izsniegtajiem galvojumiem palielinājušās, jo veiktas izmaiņas Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaites grāmatvedības politikā, kas nosaka, ka zebilances saistībās uzrāda visu izsniegto galvojumu atlikumu summu nevis tikai izveidotos uzkrājumus iespējamām saistībām par valsts sniegtajiem galvojumiem

Kopumā valsts galvojumi izsniegti 11 veselības aprūpes iestādēm 221 084 469 *euro* apmērā. Veselības aprūpes iestādēm 2015. gadā valsts galvoto aizdevumu atlikums ir samazinājies 5 946 466 *euro* apmērā un tas ir 176 566 170 *euro*. Galvojumi veselības aprūpes iestādēm ir lielākā galvojumu portfeļa grupa pēc valsts galvotā aizdevuma atlikuma – 41 % no visa galvojumu portfeļa.

2015. gada beigās 5 716 802 *euro* no Latvijas prezidentūras līdzekļu atlikums novirzīts visu šo 11 ārstniecības iestāžu valsts galvoto aizdevumu saistību maksājumiem par 2015. gadu. Savukārt saskaņā ar likumu “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2016., 2017. un 2018. gadam” veselības aprūpes iestādēm ir paredzēta valsts budžeta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem valsts galvoto aizdevumu atmaksas nodrošināšanai – kopā attiecīgi 2016. gadā 7 782 720 *euro*, 2017. gadā 8 005 720 *euro* un 2018. gadā 8 243 583 *euro* apmērā.

No kopējā valsts sniegto galvojumu portfeļa 2015. gadā galvoto aizdevumu atmaksas problēmas ir bijušas un izpildīts galvojums diviem valsts galvojumu saņēmējiem - SIA “Ludzas medicīnas centrs” un Rojas ostas pārvalde. SIA “Ludzas medicīnas centrs” 2015. gada laikā vairākkārt nav spējusi termiņā veikt valsts galvotā aizdevuma kārtējos pamatsummas maksājumus, tāpēc Finanšu ministrija, ņemot vērā sniegtā valsts galvojuma nosacījumus, tos FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

apmaksājusi medicīnas centra vietā. SIA "Ludzas medicīnas centrs", pēc finanšu līdzekļu saņemšanas no Veselības ministrijas budžeta, ir segusi Finanšu ministrijas regresa prasījumus pret medicīnas centru. Savukārt Rojas ostas pārvalde kopš 2008. gada beigām nespēj veikt valsts galvotā aizņēmuma procentu un pamatsummas maksājumus.

Pārskata periodā atsevišķu pašvaldību kapitālsabiedrību, kas nodarbojas ar atkritumu apsaimniekošanu, sākotnēji izstrādātie attīstības plāni nav realizējušies atbilstoši plānotam un finanšu situācija pasliktinājusies. Atkritumu apsaimniekošanas kapitālsabiedrību galvojumu atlikumi kopā nepārsniedz 0,7 % no valsts sniegto galvojumu portfeļa.

Būtisks palielinājums zembilances postenī "Izsniegtie galvojumi" atbilstoši iestāžu sniegtajiem datiem ir:

- Liepājas pilsētas pašvaldībai 5 709 549 *euro* vērtībā, tai skaitā 4 304 522 *euro* vērtībā palielinājums par sniegto galvojumu SIA "Liepājas tramvajs" jaunas tramvaja līnijas izbūvei un esošo sliežu posmu rekonstrukcijai Liepājā;
- Bauskas novada pašvaldībai 2 568 253 *euro* vērtībā. Galvenokārt par SIA "Bauskas siltums" sniegto galvojumu 2 594 247 *euro* vērtībā aizņēmumam Kohēzijas fonda projekta "Siltuma ražošanas efektivitātes paaugstināšana Bauskā" īstenošanai;
- Inčukalna novada pašvaldībai 2 273 588 *euro* vērtībā, tai skaitā par SIA "Vangažu namsaimnieks" sniegto galvojumu 2 279 588 *euro* vērtībā aizņēmumam Kohēzijas fonda projektam katlu mājas rekonstrukcijai.

Piezīme Nr. KB.17.6. Citas zembilances saistības

Lielākās izmaiņas zembilances postenī „Citas zembilances saistības” ir:

- samazinājums (111 298 227) *euro* vērtībā Valsts kases valsts budžeta finanšu uzskaitē par piešķirtiem, bet vēl neizmaksātiem aizdevumiem;
- samazinājums Rīgas pilsētas pašvaldībai (58 192 361) *euro* vērtībā, kas galvenokārt veidojas no nepabeigto tiesvedības procesu saistību samazinājuma (30 650 616) *euro* vērtībā un no nākotnes procentu maksājumu par Dienvidu tilta būvniecības samazinājuma (27 503 127) *euro* vērtībā;
- samazinājums Iekšlietu ministrijai (20 459 967) *euro* vērtībā, galvenās izmaiņas saistītas ar saistību samazinājumu par zemes un telpu nomu un par transportlīdzekļu nomu saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem;
- samazinājums Talsu novada pašvaldībai (10 707 065) *euro* vērtībā, jo 2015. gadā ir samazinājies no jauna ņemto kredītu apjoms un ir pārslēgti esošie līgumi, kas ievērojami samazina procentu maksājumus.

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju 25. tabulā uzrādīta informācija par nākotnes saistībām un maksājumiem un to termiņstruktūru.

25. tabula. Ministriju un centrālo valsts iestāžu informācija par nākotnes saistībām un maksājumiem (*euro*)

Posteņa/klasifikācijas koda nosaukums	Līguma summa (2.+3.+4.+5.+6.)	Līguma summa, kas maksājama				
		2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019. gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	731 520 134	526 129 201	86 457 548	44 483 404	27 191 988	47 257 993

Posteņa/klasifikācijas koda nosaukums	Līguma summa (2.+3.+4.+5.+6.)	Līguma summa, kas maksājama					turpmākajos gados
		2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019. gadā		
A	1	2	3	4	5	6	
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem, tai skaitā	301 463 152	100 401 547	97 021 597	52 416 729	51 623 279	0	
<i>Zemes, ēku un būvju iegāde un izveidošana</i>	113 875 772	49 672 182	41 164 574	20 356 267	2 682 749	0	
<i>Speciālā militārā inventāra iegāde un izveidošana</i>	163 219 234	34 770 424	48 198 209	31 310 071	48 940 530	0	
<i>Pārējo ilgtermiņa ieguldījumu iegāde un izveidošana</i>	24 368 146	15 958 941	7 658 814	750 391	0	0	
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu ¹	236 741 950	111 425 890	59 294 537	33 123 146	17 156 551	15 741 826	
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti	6 726 610	6 726 610	0	0	0	0	
Citas zembilances saistības	227 445 392	37 355 059	17 897 430	16 472 722	14 474 254	141 245 927	

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju 26. tabulā uzrādīta informācija par nākotnes saistībām un maksājumiem un to termiņstruktūru.

26. tabula. Pašvaldību informācija par nākotnes saistībām un maksājumiem (euro)

Posteņa/klasifikācijas koda nosaukums	Līguma summa (2.+3.+4.+5.+6.)	Līguma summa, kas maksājama					turpmākajos gados
		2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019. gadā		
A	1	2	3	4	5	6	
Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem	2 932 003	2 680 244	207 031	37 942	6 786	0	
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par ilgtermiņa ieguldījumu un speciālā militārā inventāra iegādi un izveidošanu, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem, tai skaitā	119 511 663	40 406 533	9 136 018	8 892 702	8 658 624	52 417 786	

¹ Norāda informāciju par nākotnes maksājumiem un saistībām atbilstoši noslēgtajiem līgumiem un citiem tiesiskajiem instrumentiem – kopējo darījuma summu un tās sadalījumu pa termiņiem. Zembilancē nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti. FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Posteņa/klasifikācijas koda nosaukums	Līguma summa (2.+3.+4.+5.+6.)	Līguma summa, kas maksājama					turpmākajos gados
		2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	2019. gadā		
A	1	2	3	4	5	6	
Zemes, ēku un būvju iegāde un izveidošana	115 156 203	36 051 073	9 136 018	8 892 702	8 658 624	52 417 786	
Pārējo ilgtermiņa ieguldījumu iegāde un izveidošana	4 355 460	4 355 460	0	0	0	0	
Nākotnes saistības un maksājumi saskaņā ar līgumiem un vadības lēmumiem par preču un pakalpojumu iegādi, izņemot tos, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politiku instrumentu finansētajiem projektiem un nomu ²	75 416 555	47 594 373	9 962 754	8 046 940	7 547 786	2 264 702	
Saņemtie, bet neapmaksātie avansa attaisnojuma dokumenti	268 839	268 810	28	1	0	0	
Citas zembilances saistības	187 121 778	35 508 789	27 532 526	23 710 012	21 369 104	79 001 347	

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju nākotnes nomas maksājumu summa par operatīvās nomas līgumiem 2015. gada 31. decembrī ir 551 686 665 *euro* vērtībā un to termiņstruktūra uzrādīta 27. tabulā. Lielākie nomas maksājumi ministrijām un centrālām valsts iestādēm plānoti par nedzīvojamām ēkām 398 628 097 *euro* vērtībā un dzīvojamām ēkām 117 373 531 *euro* vērtībā.

27. tabula. Ministriju un centrālo valsts iestāžu informācija par nomātajiem (izņemot finanšu nomu) aktīviem (*euro*)

Aktīvu grupa	Nomas maksājumu sadalījums pa termiņiem (naudas plūsma)					
	Kopā	2015. gadā	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Nemateriālie ieguldījumi	3 744 034	1 547 249	1 539 684	657 101	0	0
Pamatlīdzekļi	547 757 176	58 487 400	51 329 809	44 556 264	38 623 287	354 760 416
Krājumi	185 455	94 974	72 155	6 879	5 019	6 428
Kopā:	551 686 665	60 129 623	52 941 648	45 220 244	38 628 306	354 766 844

Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju nākotnes nomas maksājumu summa par operatīvās nomas līgumiem 2015. gada 31. decembrī ir 79 342 187 *euro* un to termiņstruktūra uzrādīta 28. tabulā.

28. tabula. Pašvaldību informācija par nomātajiem (izņemot finanšu nomu) aktīviem (*euro*)

Aktīvu grupa	Nomas maksājumu sadalījums pa termiņiem (naudas plūsma)					
	Kopā	2016.gadā	2017.gadā	2018.gadā	2019.gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Nemateriālie ieguldījumi	1 706 693	1 670 471	22 456	9 872	1 947	1 947

² Norāda informāciju par nākotnes maksājumiem un saistībām atbilstoši noslēgtajiem līgumiem un citiem tiesiskajiem instrumentiem – kopējo darījuma summu un tās sadalījumu pa termiņiem. Zembilancē nākotnes saistības un maksājumus norāda bilances datumā iespējamo maksājumu apjomā, kas rastos, ja līgumi tiktu laužti. FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Aktīvu grupa	Nomas maksājumu sadalījums pa termiņiem (naudas plūsma)					
	Kopā	2016.gadā	2017.gadā	2018.gadā	2019.gadā	turpmākajos gados
A	1	2	3	4	5	6
Nemateriālie ieguldījumi	1 706 693	1 670 471	22 456	9 872	1 947	1 947
Pamatlīdzekļi	76 768 648	7 241 751	3 253 455	2 273 665	1 735 644	62 264 133
Krājumi	866 846	364 260	184 586	113 380	101 406	103 214
Kopā:	79 342 187	9 276 482	3 460 497	2 396 917	1 838 997	62 369 294

Lielākie nomas maksājumi pašvaldībām plānoti par zemes zem ēkām un būvēm nomu 64 304 780 *euro* vērtībā un nedzīvojamo ēku nomas 8 121 428 *euro* vērtībā.

Būtiskas tiesvedības

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas Vadības ziņojumā sniegto informāciju par būtiskām tiesvedībām Šveicē reģistrēta kapitālsabiedrība R.S.E.Holdings AG 2014. gada 14. februārī vērsās Starptautiskās Tirdzniecības Palātas šķīrējtiesā Parīzē, kur ierosināja lietu pret Latvijas Republiku, pamatojot to ar 1992. gada 22. decembra Līguma starp Latvijas Republikas valdību un Šveices Federālo padomi par ieguldījumu veicināšanu un to abpusējo aizsardzību (turpmāk – Līgums) pārkāpumu. R.S.E.Holdings AG ar 2013. gada 14. augusta vēstuli Ministru prezidentam iesniedza pretenziju pret Latvijas Republiku, norādot, ka ir pārkāpta Līguma 4. panta otrā daļa. Ar šo vēstuli R.S.E.Holdings AG pieprasīja Latvijas valdībai par Līguma pārkāpumu pārskaitīt 1 521 435,62 *euro* līdz 2013. gada 31. oktobrim. Latvija prasību neatzina un Latvijas Republikas pārstāvības nodrošināšanai starptautiskā šķīrējtiesā Ministru kabinets 2015. gada 3. marta un 2016. gada 1. martā sēdē piešķīra Ekonomikas ministrijai finansējumu no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem. 2016. gada 11. februārī R.S.E.Holdings AG atsauca šķīrējtiesā savu prasījumu un, ņemot vērā šo faktu, tiks lūgts atlīdzināt visus ar šķīrējtiesas procesu radītos izdevumus Latvijas valstij par veiktajām izmaksām juridiskās palīdzības sniegšanā.

Saskaņā ar Valsts kancelejas sniegto informāciju par valsts pārstāvības nodrošināšanu starptautiskajos investīciju strīdos būtiskās lietas, kas risinātas 2015. gada laikā, ir E enerģija lieta, Indrek Kuivallik lieta un R.S.E.Holdings AG lieta, tomēr ievērojot starptautiskās tiesvedības specifiku (informācijai saistībā ar šādiem tiesvedības procesiem pārsvarā noteikts ierobežotas pieejamības statuss) detalizētāka informācija par šādu strīdu risināšanas gaitu nav sniedzama.

Valsts aizdevumi un to struktūra

Kopējās valsts prasības par izsniegtajiem aizdevumiem uz 2015. gada 31. decembri ir 1 269 572 492 *euro* vērtībā, ko veido aizdevumi:

- valsts struktūrām 142 382 342 *euro* vērtībā;
- pašvaldību struktūrām 917 569 894 *euro* vērtībā;
- nefinanšu sabiedrībām 209 355 517 *euro* vērtībā;
- mājsaimniecībām 9 137 *euro* vērtībā;
- nerezidentiem 255 602 *euro* vērtībā.

Izsniegtie valsts aizdevumi 2015. gadā

2015. gada laikā izsniegti valsts aizdevumi 244 370 749 *euro* apmērā.

2015. gadā vislielākais izsniegto valsts aizdevumu apjoms 190 502 582 *euro* vērtībā izsniegts pašvaldībām, kas sastāda 77.96 % no valsts budžeta izsniegto aizdevumu kopsummas, t.sk.:

- ES līdzfinansēto projektu īstenošanai 110 834 762 *euro*;
- pašvaldību investīcijām 79 667 820 *euro*.

Pašvaldībām izsniegto aizdevumu sadalījumu pa nozarēm skatīt 29.tabulā.

29. tabula. Pašvaldībām izsniegto aizdevumu sadalījums pa nozarēm (*euro*)

Nozare	Valsts aizdevums 2015.gadā	Valsts aizdevums 2014.gadā	Izmaiņas (+,-)	Procentuālās izmaiņas (4./3.*100)
A	1	2	3	4
Budžetam un finanšu vadībai	250 000	284 574	-34 574	-12.1
Izglītībai	49 394 414	45 708 087	3 686 327	8.1
Sociālā aizsardzība	2 748 660	8 250 554	-5 501 894	-66.7
Enerģētika	13 087 914	39 905 553	-26 817 639	-67.2
Ūdensapgāde	22 568 266	15 858 375	6 709 891	42.3
Vides aizsardzība, atkritumu saimniecība	7 321 747	7 598 169	-276 422	-3.6
Atpūta, kultūra, tūrisms	31 730 428	21 777 630	9 952 798	45.7
Teritoriju un mājokļu attīstība	59 586 610	78 597 608	-19 010 998	-24.2
Autotransporta iegādei	3 013 637	3 785 143	-771 506	-20.4
Citi	800 904	1 174 507	-373 603	-31.8
Kopā:	190 502 582	222 940 200	-32 437 618	-14.5

Vispieprasītākie valsts aizdevumi ir ar atmaksas termiņu no 5 līdz 10 gadiem un no 15 līdz 20 gadiem. Valsts aizdevumi ar atmaksas termiņu no 5 līdz 10 gadiem galvenokārt tiek piesaistīti, lai nodrošinātu finansējumu transporta iegādei un infrastruktūras remontam un renovācijai. Savukārt, valsts aizdevumi ar atmaksas termiņu no 15 līdz 20 gadiem galvenokārt tiek piesaistīti, lai nodrošinātu finansējuma pieejamību ilgtermiņa investīciju projektu, t.sk. ES fondu projektu īstenošanai.

Valsts aizdevumi 3 477 366 *euro* vērtībā jeb 1,4 % no kopējā valsts budžeta izsniegto aizdevumu kopsummas izsniegti valsts struktūru kontrolētiem un finansētiem komersantiem, t.i., AS „Attīstības finanšu institūcija Altum”, kurā no 2015. gada 15. aprīļa apvienojušās trīs institūcijas, kas sniedz atbalstu finanšu instrumentu veidā, – valsts AS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum”, sabiedrība ar ierobežotu „Latvijas Garantiju aģentūra” un valsts AS „Lauku attīstības fonds”.

Valsts aizdevumi 9 530 979 *euro* vērtībā jeb 3,9 % no kopējā valsts budžeta izsniegto aizdevumu kopsummas izsniegti no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām, izņemto speciālās ekonomiskās zonas, ostu un brīvostu pārvaldes, t.i., augstskolām un zinātniskajiem institūtiem, kas ir noteikts atvasinātas publiskas personas statuss ES līdzfinansēto projektu īstenošanai.

2015. gadā 40 859 822 *euro* vērtībā jeb 16,7 % no kopējā valsts budžeta izsniegto aizdevumu kopsummas izsniegti nefinanšu sabiedrībām.

2015. gada laikā valsts izsniegtie aizdevumi atmaksāti 200 187 395 *euro* apmērā.

Pašvaldību aizdevumi un to struktūra

Kopējās pašvaldību prasības par izsniegtiem aizdevumiem uz 2015. gada 31. decembri ir 1 345 321 *euro* vērtībā, ko veido aizdevumi:

- nefinanšu sabiedrībām 861 119 *euro* vērtībā;

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

- mājsaimniecībām 153 706 *euro* vērtībā;
- mājsaimniecību apkalpojošām bezpeļņas organizācijām 330 496 *euro* vērtībā.

Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri kopējās pašvaldību prasības par izsniegtiem aizdevumiem samazinājušās par (1 095 720) *euro* jeb (44,89) % apmērā.

Pārskata gadā lielākais samazinājums (1 058 578) *euro* vērtībā ir par Rīgas pilsētas pašvaldības radniecīgās kapitālsabiedrības SIA „Rīgas ūdens” izsniegtā aizdevuma atmaksu.

Atvasinātie finanšu instrumenti

Konsolidētajā bilancē uzrādīti Valsts kases un Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti.

Rīgas pilsētas pašvaldības izmantotais atvasinātais finanšu instruments 2015. gada pārskatā uzrādīts tā patiesajā vērtībā, kā rezultātā uz pārskata gada beigām veidojas samazinājums (13 461 212) *euro* vērtībā par atvasināto finanšu instrumentu un aprēķinātiem uzkrātiem procentiem par darījumu kontā *Deutsche Bank AG* ieskaitīto finansējumu Dienvidu tilta būvniecībai. Rīgas pilsētas pašvaldības atvasinātā finanšu instrumenta izmantošana aprakstīta šī skaidrojuma sadaļas „Uzskaitē un novērtēšana” apakšsadaļā „Rīgas pilsētas pašvaldības grāmatvedībā noteiktie atvasināto finanšu instrumentu uzskaites un novērtēšanas pamatprincipi”.

Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti

2015. gadā Valsts kase nav veikusi jaunus aizņēmumus ārvalstu valūtās un nav slēgusi jaunus darījumus valsts parāda valūtu riska izslēgšanai. Tīrā valūtu parāda atklātās pozīcijas saglabāšanu finanšu ministra apstiprinātā Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktajās robežās nodrošināja iepriekšējos gados noslēgtie FORWARD³ un CCIRS⁴ darījumi. Gan FORWARD, gan CCIRS darījumi ir piesaistīti valsts parādam un, valūtu kursu svārstību rezultātā mainoties darījumu patiesai vērtībai, valsts parāda vērtība mainās pretējā virzienā.

Valsts parāda portfelī iekļauto atvasināto finanšu instrumentu valūtas efekts specifiski attiecināts uz valsts parāda portfeli un uzrādīts kā konsolidētās bilances konta ilgtermiņa aizdevumi ietekmējošs rādītājs, bet procentu maksājumu risku ierobežošanai pielietotie atvasinātie finanšu instrumenti attiecināti uz valsts parāda apkalpošanas izdevumiem un uzrādīts konsolidētā bilancē kā uzkrātie ieņēmumi vai uzkrātie izdevumi.

2015. gada 31. decembrī parāda portfeļa atvasināto finanšu instrumentu valūtas pārvērtēšana uzrādīta (408 682 828) *euro* vērtībā. Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri parāda portfeļa atvasināto finanšu instrumentu valūtas darījumu vērtība samazinājusies par (176 066 645) *euro*.

2015. gada 31. decembrī saistības par atvasināto finanšu instrumentu valūtas pārvērtēšanu veidoja visu noslēgto CCIRS darījumu tirgus vērtības izmaiņas no valūtu kursu svārstībām (407 726 919) *euro* vērtībā un FORWARD darījumu vērtības izmaiņas no valūtu kursu svārstībām (955 909) *euro* vērtībā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu šo darījumu vērtības daļa, kas ir atkarīga no valūtu kursu svārstībām, palielinājās, jo Amerikas Savienoto valstu (turpmāk - ASV) un *euro* zonas ekonomiku nevienlīdzīgie izaugsmes tempi un zemais *euro* zonas inflācijas līmenis saglabājās. 2015. gada ASV ekonomikas pozitīva izaugsme pretstatā *euro* zonas stagnācijai, ievērojamais naftas cenu kritums, kā arī ASV centrālās bankas decembrī pieņemtais lēmums par USD bāzes likmes paaugstināšanu, padarīja ASV par pievilcīgu investīcijām, kas savukārt pozitīvi ietekmēja USD pieprasījumu un kursu. 2015. gada decembrī „Valsts parāda

³ FORWARD – nākotnes valūtas pirkšanas vai pārdošanas darījums, kura ietvaros par noteikto valūtu kursu noteiktā dienā nākotnē tiek nopirkts vai pārdots noteiktais valūtas daudzums.

⁴ CCIRS – valūtu mijmaiņas darījums vai procentu likmju un valūtu mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar naudas plūsmām dažādās valūtās (procentu un pamatsummas maksājumiem).

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

apkalpošanas izmaksu optimizācijas pasākuma” ietvaros tika īstenota USD eiroobligāciju atpirkšana un tām piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu daļēja pārtraukšana, kā rezultātā CCIRS darījumu tirgus vērtība samazinājās.

Uz 2015. gada 31. decembri atvasināto finanšu instrumentu atmaksa nav kavēta un nav atzīts vērtības samazinājums (*impairment*).

2015. gada 31. decembrī uzkrātie procentu izdevumi par atvasinātiem finanšu instrumentiem 167 076 952 *euro* vērtībā. Salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembri uzkrāto procentu izdevumu par atvasinātiem finanšu instrumentiem vērtība palielinājusies par 13 197 717 *euro*.

Parējās CCIRS darījumu vērtības izmaiņas uz 2015. gada 31. decembri veidoja uzkrātos izdevumus 98 560 832 *euro* vērtībā, savukārt parējās FORWARD darījumu vērtības izmaiņas veidoja uzkrātos izdevumus 56 788 *euro* vērtībā. Noslēgto darījumu vērtības daļas, kas ir atkarīga no procentu likmju svārstībām, samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu veidoja USD un *euro* procentu likmju nevienlīdzīgās izmaiņas 2015. gadā. 2015. gadā Eiropas Centrālā banka (turpmāk – ECB) turpināja zemo bāzes likmju politiku, stimulējot inflāciju un ekonomisko izaugsmi ar aktīvu iepirkumu programmu. Savukārt 2015. gada laikā USD likmēm tika novērots relatīvi mazāks samazinājums sakarā ar tirgus dalībnieku pastāvošajām gaidām par ASV centrālās bankas lēmumu palielināt USD bāzes likmi, kas tika realizēts 2015. gada decembrī.

2015. gadā Valsts kase nav slēgusi jaunus IRS⁵ un valsts parāda portfeļa ilgspēju (turpmāk – *duration*, t.i., procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados)) rādītāja atrašanos Valsts parāda vadības stratēģijā noteiktajās robežās nodrošināja 2015. gadā veiktie aizņemšanās pasākumi.

2015. gada 31. decembrī uzkrātie izdevumi par IRS darījumiem bija 68 459 332 *euro* vērtībā. 2015. gadā uzkrātie izdevumi par IRS darījumiem ir palielinājušies par 65 954 688 *euro* salīdzinājumā ar 2014. gada 31. decembrī uzkrātajiem izdevumiem par IRS darījumiem 2 504 644 *euro* vērtībā. Izmaiņas galvenokārt veido IRS darījumu novērtēšanas metodikas maiņa no lineārās metodes (kad uzkrātajos izdevumos lineāri tika atzīti nākamajā pārskata periodā maksājami procenti) uz patiesās vērtības metodi (kad darījumi tiek novērtēti to patiesajā vērtībā, pielietojot nākotnes naudas plūsmu diskontēšanas metodi). Metodikas maiņa veikta, lai nodrošinātu vienotu pieeju visu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanā, kā rezultātā finanšu pārskatā tiek atspoguļota precīza instrumenta patiesā vērtība atbilstoši SFPS.

IRS darījumu bilances vērtība ir atkarīga no *euro* valūtas īstermiņa procentu likmju svārstībām. 2015. gadā kopumā īstermiņa likmēm turpinājās lejupslīde, kas ir saistīta ar iepriekšminētiem ECB pieņemtajiem un iespējamiem 2016. gada monetāras politikas lēmumiem, un līdz ar to arī nākotnē situācija būs atkarīga no Eiropas Centrālās bankas pieņemtajiem monetārās politikas lēmumiem.

Atvasināto finanšu instrumentu finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība

Patiesās vērtības hierarhija

7. Starptautiskais finanšu pārskatu standarts nosaka vērtēšanas metožu hierarhiju, pamatojoties uz vērtēšanas tehnikā izmantoto veidu – novērojami tirgus dati vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika uzrāda Valsts kases pieņēmumus par tirgus situāciju. Šie divi datu veidi nosaka sekojošu patiesās vērtības hierarhiju:

⁵ IRS – procentu likmju mijmaiņas darījums, kura ietvaros notiek apmaiņa ar procentu maksājumu plūsmām, kuras balstās uz darījumu nosacījumos noteikto termiņu procentu likmēm (vienai no plūsmām likme var būt fiksēta uz visu darījuma termiņu).

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

- 1. līmenis – vērtēšanas tehnikā izmanto aktīvā tirgū kotētās cenas (nekoriģētas) identiskiem aktīviem vai saistībām. Šis līmenis iekļauj biržā kotētas akcijas un iegādātos parāda vērtspapīrus, kā arī biržā tirgotos atvasinātos finanšu instrumentus;
- 2. līmenis – vērtēšanas tehnikā izmanto tirgus datus, kas nav 1.līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i. cena), vai netieši (t.i. iegūti no cenas). Šajā līmenī ir iekļauta lielākā daļa no atvasinātajiem finanšu instrumentiem un iegādātiem parāda vērtspapīriem;
- 3. līmenis – vērtēšanas tehnikā izmanto tirgus datus, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem. Šajā līmenī iekļautas akcijas un iegādātie parāda instrumenti, kuru vērtēšanā būtiska sastāvdaļa ir dati, kuri nav novērojami aktīvā tirgū.

Visi Valsts kases izmantotie atvasinātie finanšu instrumenti ietilpst patiesās vērtības hierarhijas 2. līmenī, jo to vērtēšanas modeļos pielietotas tirgus cenas.

Atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacītā pamatvērtība

Atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacītā pamatvērtība (visu Valsts kases maksājamo plūsmu summa) nosaka salīdzināšanas bāzi ar instrumentiem, kas tiek atzīti bilancē, bet nenorāda uz instrumenta patieso vērtību. Tādēļ nosacīto pamatvērtību neizmanto, lai noteiktu, kādā līmenī Valsts kase ir pakļauta kredītriskam vai tirgus riskam. Atvasināto finanšu instrumentu vērtība mainās atkarībā no tirgus procentu likmju vai valūtas kursu svārstībām un, attiecīgi mainoties bilances vērtības zīmei, var pāriet no bilances aktīvu puses uz pasīvu pusi un otrādi. Atvasināto finanšu instrumentu vērtības izmaiņas pašas par sevi nekādā veidā neliecina par to izmantošanas efektivitāti un to pielietošanas rezultāts ir vērtējams kontekstā ar pamatinstrumenta riska pārvaldīšanu.

30. tabula. Valsts kases atvasināto finanšu instrumentu nosacītās līgumu pamatvērtības un bilances vērtības (euro)

Atvasinātie finanšu instrumenti	31.12.2015.		
	Nosacītā pamatvērtība	Balances vērtība	
		Aktīvs	Pasīvs
A	1	2	3
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD) ⁶	5 909 119	359 280	-899 121
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) ⁷	89 935 348	0	68 459 332
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS) ⁴	1 779 203 858	0	-309 166 087
Kopā:	1 875 048 325	359 280	-241 605 876

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra

Atvasināto finanšu instrumentu nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra uzrāda atvasināto finanšu instrumentu termiņa sadalījumu līdz gadam, no viena līdz pieciem gadiem un virs pieciem gadiem pa atvasināto finanšu instrumentu līgumiem.

Šobrīd *euro* valūtas procentu likmes joprojām atrodas vēsturiski zemos līmeņos, turklāt, ņemot vērā ECB lēmumus par monetāras politikas pasākumiem, kas vērsti uz Eirozonas ekonomikas izaugsmes stimulēšanu un inflācijas līmeņa paaugstināšanu. Vēsturiski zemo likmju periods var saglabāties arī nākamajos gados un, līdz ar to, IRS darījumu izmantošana būs saistīta ar izmaksām. Tomēr nākotnē, vidējā termiņā atjaunojoties *euro* zonas stabilai izaugsmei un attiecīgi notiekot visu termiņu procentu likmju pieaugumam, paredzams, ka IRS darījumu izmantošanas rezultātā veiktie izdevumi ilgākā laika periodā varētu tikt daļēji kompensēti ar

⁶ Valsts kase FORWARD un CCIRS darījumus sākotnēji atzīst un turpmāk novērtē tos patiesajā vērtībā, pielietojot nākotnes naudas plūsmu diskontēšanas metodi.

⁷ Valsts kase uz 31.12.2015. IRS darījumus novērtē to patiesajā vērtībā, pielietojot nākotnes naudas plūsmu diskontēšanas metodi.

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

ieņēmumiem, tādējādi veicinot valsts parāda portfeļa vadības mērķa – optimizēt valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus – sasniegšanu.

CCIRS un FORWARD darījumiem valūtu kursu svārstību rezultāts tiek pilnībā kompensēts ar valsts parāda vērtības izmaiņām no valūtu svārstībām. Savukārt pārējās izmaiņas kompensē ASV dolāros emitēto eiroobligāciju tirgus vērtības izmaiņas atkarībā no procentu likmju svārstībām salīdzinājumā ar vērtības izmaiņām hipotētiskām eiroobligācijām euro valūtā. Tādējādi, ja emitētās eiroobligācijas ASV dolāros tiktu dzēstas pirms termiņa atbilstoši to tā brīža tirgus cenai, tad attiecīgi, pārtraucot arī pretim noslēgtos CCIRS darījumus, abas šīs darbības naudas izteiksmē savstarpēji kompensētos.

IRS darījumiem saskaņā ar līgumu nosacījumiem paredzēti neto norēķini, tādēļ naudas plūsmas no IRS līgumiem uzrādītas neto vērtībā.

31. tabula. Atvasināto finanšu instrumentu nediskontēto nākotnes naudas plūsmas termiņa struktūra 2015. gada 31. decembrī (euro)

Atvasināto finanšu instrumentu līgumi	līdz 12 mēnešiem	1 - 5 gadi	vairāk kā 5 gadi	Kopā
A	1	2	3	4
Valūtas nākotnes līgumi (FORWARD)				
Ienākošā naudas plūsma	2 691 704	3 970 103	713 303	7 375 110
Izejošā naudas plūsma	-2 157 225	-3 180 464	-571 430	-5 909 119
Procentu mijmaiņas līgumi (IRS) (neto norēķini)⁸				
Izejošā naudas plūsma	-13 218 210	-45 026 995	-9 282 672	-67 527 877
Valūtu un procentu likmju mijmaiņas līgumi (CCIRS) (bruto norēķini)				
Ienākošā naudas plūsma	85 216 426	1 722 991 679	378 459 734	2 186 667 839
Izejošā naudas plūsma	-69 624 779	-1 425 246 853	-284 332 226	-1 779 203 858

Notikumi pēc bilances datuma

Neatkarīgu revidentu ziņojumā par AS “Reverta” finanšu pārskatu akcentēts, ka, ņemot vērā 2015. gada 31. decembra bilances atlikušo aktīvu patreizējo vērtību, AS “Reverta” nespēs pilnā apmērā segt tās galveno saistību, ko veido parāda vērtspapīri, kuru turētāja ir valsts. 2015. gada 24. februārī Ministru kabinets pieņēma lēmumu atbalstīt valsts AS “Privatizācijas aģentūra” un ārējā konsultanta SIA “KPMG Baltics” ieteikumu turpināt apstiprinātās aktīvu izstrādes stratēģijas īstenošanu, kas paredz turpināt kredītportfeļa izstrādi un atsevišķu aktīvu pārdošanu, ja to pārvaldības un uzturēšanas izmaksas AS “Reverta” darbības laikā pārsniedz prognozēto vērtības pieaugumu. Atbilstoši valsts AS “Privatizācijas aģentūra” pasūtījumam, SIA “KPMG Baltics” ir uzsākusi problemātisko aktīvu tirgus situācijas izpēti, lai sniegtu rekomendācijas par AS “Reverta” pārdošanas stratēģijas turpmāko īstenošanu, tostarp identificējot potenciālās pārdošanas stratēģijas un to, vai ir pamats apstiprinātās pārdošanas stratēģijas pārskatīšanai. Paredzēts, ka valdība stratēģiju pārskatīs 2016. gadā pēc ārējā konsultanta ieteikumu saņemšanas.

2016. gadā AS “Reverta” valsts budžetam (Valsts kasei) jāatmaksā būtiska parāda vērtspapīru daļa. AS “Reverta” faktiskās darbības rezultāti 2016. gada 1. ceturksnī apliecina, ka AS “Reverta” spēj laicīgi segt savas tekošās saistības.

AS “Reverta” 2016. gada februārī atmaksāja valsts budžetam (Valsts kasei) 4 519 668 euro un 2016. gada maijā 20 134 684 euro. Tādējādi šogad valsts budžets no AS “Revertas” ir saņēmis

⁸ Nākotnes mainīgās, bet vēl nefiksētās, procentu likmes naudas plūsmas aprēķinam izmantotas FORWARD likmes, kas noteiktas balstoties uz Bloomberg finanšu informācijas sistēmas terminālā pēdējā saimnieciskā gada darba dienā fiksētām peļņas liknēm.
FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

24 654 352 *euro* jeb par 14 970 732 *euro* vairāk nekā analogā laika periodā pērn.

2016. gada 19. janvārī Valsts kase pieprasīja AS „KVV Liepājas metalurģs” visu parādu atmaksu, kas uz 2015. gada beigām bija 72 214 304 *euro* vērtībā, ko veido prasība par pamatparādu, uzskaitīto cesijas darījumu un uz 2015. gada beigām aprēķinātie nokavējuma procenti 8 035 *euro* vērtībā.

AS „KVV Liepājas metalurģs” saistības pret Latvijas Republiku ir nodrošinātas ar ķīlu, tai skaitā bankas garantiju. Ņemot vērā situāciju, ka AS „KVV Liepājas metalurģs” kavēja saistību izpildi, 2016. gada 26. janvārī Valsts kase realizēja bankas garantiju 10 754 660 *euro* apmērā. Saņemtie naudas līdzekļi 10 754 660 *euro* vērtībā novirzīti pamatparāda 10 336 708 *euro* vērtībā un nokavējuma procentu 417 952 *euro* vērtībā dzēšanai (tai skaitā dzēšot uz 2015. gada beigām aprēķinātos nokavējuma procentus).

Saskaņā ar 2016. gada 22. martā MK lēmumu valsts AS “Privatizācijas aģentūra” nodibināja SIA “FeLM”, kurai Valsts kase cedēja valsts prasījumu pret AS “KVV Liepājas metalurģs”. 2016. gada 8. aprīlī noslēgtais Cesijas līgums paredz, ka tiek cedēts valsts pamatsummas prasījums pret AS “KVV Liepājas metalurģs” ar visiem nodrošinājumiem un blakus prasījumiem, un, ka SIA “FeLM” ir jānodrošina valsts līdzekļu atgūšana.

2016. gada 17. jūnijā Liepājas tiesā ierosināta maksātnespējas lieta saskaņā ar AS “G4S Latvia” pieteikumu. Tiesvedība maksātnespējas lietā apturēta ņemot vērā, ka 2016. gada 21. jūnijā AS “KVV Liepājas metalurģs” iesniedza pieteikumu Liepājas pilsētas tiesā par lietas ierosināšanu un tiesiskās aizsardzības procesa (turpmāk – TAP) piemērošanu. Pieteikums ir vērst uz iespēju atjaunot uzņēmuma maksātspēju un iesniegts kārtībā, kādu nosaka Maksātnespējas likums. Liepājas tiesa 2016. gada 30. jūnijā pieņēmusi lēmumu ierosināt AS “KVV Liepājas metalurģs” TAP lietu. TAP lietā līdz 2016. gada 30. augustam ir noteikts termiņš TAP pasākumu plāna izstrādāšanai un saskaņošanai ar kreditoriem.

Saskaņā ar normatīvos aktos noteikto, AS “KVV Liepājas metalurģs” līdz 2016. gada 31. jūlijam bija jāiesniedz Valsts ieņēmumu dienestam 2015. gada pārskats, tam pievienojot zvērinātu revidenta ziņojuma norakstu un paskaidrojumu par to, kad gada pārskats apstiprināts. Savukārt, Valsts ieņēmumu dienestam, ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā elektroniski tas jānodod Uzņēmumu reģistram publicēšanai vietnē www.lursoft.lv. Vietnē www.lursoft.lv nav reģistrēta 2015. gada pārskata iesniegšana.

Izvērtējot notikumus pēc bilances par AS “KVV Liepājas metalurģs”, uz pārskata perioda beigām ir palielināts uzkrājumu apmērs prasībai pret AS “KVV Liepājas metalurģs”.

2015. gada novembrī valdība lēma pārdot 20% AS “Air Baltic Corporation” akcijas Vācijas investoram Ralfam Dīteram Montāgam-Girmesam par 51 152 036 *euro*, kā arī atbalstīja papildu 80 000 000 *euro* ieguldīšanu aviokompānijas pamatkapitālā. 2016. gada 2. maijā AS “Air Baltic Corporation” akcionāru sanāksmē pieņemts lēmums atbalstīt uzņēmuma pamatkapitāla palielināšanu par 131 152 036 akcijām, katras akcijas nominālajai vērtībai veidojot vienu eiro. Apstiprinātais pamatkapitāls atbilst 256 472 824 *euro*. Pēc pamatkapitāla palielināšanas Latvijas valstij pieder 80 % AS “Air Baltic Corporation” akciju, bet jaunajam investoram SIA “Aircraft Leasing 1”, kas pilnībā pieder privātajam investoram Ralfam-Dīteram Montāgam-Girmesam, pieder aptuveni 20%. Pamatkapitāla palielināšana paredzēta AS “Air Baltic Corporation” stiprināšanai, lai aviokompānija spētu atjaunot savu floti un veiksmīgi īstenot biznesa plānu “Horizon 2021”.

Lielvārdes novada pašvaldība 2016. gadā piesaistīja auditorfirmu SIA “Deloitte Latvia”, lai izvērtētu bijušā Lielvārdes novada domes priekšsēdētāja rīcības tiesiskumu, pieņemot vienpersonisku lēmumu parakstot vekseli. SIA “Deloitte Latvia” konstatējusi, ka saskaņā ar pastāvošiem apstākļiem atzinuma sagatavošanas brīdī, secināms, ka parādzīme kā aizdevuma līgums nerada saistības Lielvārdes novada pašvaldībai.

Savukārt saskaņā ar Tieslietu ministrijas 2016.gada 15. jūlijā pausto viedokli J.Ābolaņa parakstītajam vekselim saskaņā ar Vekseļu likuma tiesību normām nav vekseļa spēks un tam nav piemērojams Vekseļu likuma regulējums, bet vispārējais civiltiesiskais regulējums par darījumiem, tajā skaitā līgumiem.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas sniegto informāciju 2016. gada 11. februārī Šveicē reģistrēta kapitālsabiedrība R.S.E.Holdings AG atsauca Starptautiskās Tirdzniecības Palātas šķīrējtiesā Parīzē savu prasījumu pret Latvijas Republiku par 1992. gada 22. decembra Līguma starp Latvijas Republikas valdību un Šveices Federālo padomi par ieguldījumu veicināšanu un to abpusējo aizsardzību pārkāpumu. Ņemot vērā šo faktu, tiks lūgts R.S.E.Holdings AG atlīdzināt visus ar šķīrējtiesas procesu radītos izdevumus Latvijas valstij par veiktajām izmaksām juridiskās palīdzības sniegšanā.

Saskaņā ar Salaspils novada pašvaldības sniegto informāciju 2016. gada 16. aprīlī, pēc pārskata gada pēdējās dienas, pašvaldības ēkā Skolas ielā 7, kuras atlikusī vērtība pēc stāvokļa uz 2015. gada 31. decembri ir 718 752 *euro* vērtībā noticis ugunsgrēks un uz pārskata sagatavošanas dienu precīzi zaudējumi nav aplēsti.

Latvijas Republikas Augstākā tiesa 2016. gada 16. jūnija spriedumā lietā Nr. A420535212 atzina, ka Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums paredz, ka amatpersonai piešķir pārtraukumu, kas nedrīkst būt īsāks par 30 minūtēm un ko neieskaita dienesta pienākuma izpildes laikā, un, ka, ņemot vērā dienesta nepieciešamību, iestādes vadītājs var noteikt aizliegumu atstāt dienesta pienākumu izpildes vietu pārtraukuma laikā, regulējums interpretējams tādējādi, ka Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk - VUGD) amatpersonas dienesta pārtraukuma laiks ir ieskaitāms dienesta pienākuma izpildes laikā, jo dienesta pārtraukuma laikā amatpersonām ir noteikts aizliegums atstāt dienesta pienākumu izpildes vietu. Augstākā tiesa uzdeva VUGD veikt konkrētajam administratīvās lietas pieteicējam darba samaksas pārrēķinu par laika periodu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 3. jūlijam, dienesta pienākumu izpildes laikā ieskaitot dežūrmainās paredzētos pārtraukumus un par dienesta pienākumu pildīšanu virs noteiktā dienesta pienākuma izpildes laika.

Paredzot ietekmi, kuru varētu radīt Augstākās tiesas spriedums, Iekšlietu ministrija pirms Augstākās tiesas sprieduma pasludināšanas ar 2016. gada 1. marta rīkojumu izveidoja darba grupu ar mērķi izstrādāt priekšlikumus dienesta pienākumu izpildes laika organizācijas jomu regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanai, kuras ietvaros tika apzināta arī informācija par dienesta pienākumu laika organizēšanu un finanšu ietekmi, kuru varētu radīt Augstākās tiesas spriedums.

Veicot indikatīvās ietekmes uz valsts budžetu aprēķinu, kas balstās uz MK Ziņojumā izklāstītajiem pieņēmumiem Iekšlietu ministrija prognozē, ka kompensācijas izmaksai par neapmaksāto dienesta pienākumu izpildi virs noteiktā dienesta pienākumu izpildes laika (virsstundām) papildu nepieciešami finanšu līdzekļi līdz 22 167 150 *euro* un kompensācijas izmaksai par neapmaksāto nakts darbu – piemaksa par nakts darbu (jo daļa no atpūtas laika VRS, IEVP un VP ir nakts laikā) papildu nepieciešami finanšu līdzekļi līdz 1 211 137 *euro*, līdz ar to, pavisam kopā indikatīvi noteiktais nepieciešamā finansējuma apmērs sprieduma izpildei Iekšlietu ministrijai un Tieslietu ministrijai ir 23 378 287 *euro*. Attiecīgās iestādes veiks aprēķinu par katrai konkrētai amatpersonai izmaksājamo summu, balstoties uz konkrēto virsstundu un nakts darba stundu skaitu. Šāda aprēķina sagatavošana ir darbietilpīga un nevarēja tikt veikta līdz informatīvā ziņojuma iesniegšanai Ministru kabinetā.

Saskaņā ar Ministru kabinets 2016. gada 2. augusta sēdē lemto uz pārskata perioda beigām 7 000 000 *euro* vērtībā atzītas īstermiņa uzkrātās saistības un uzkrājums 16 378 287 *euro* vērtībā.

2016. gada 18. augustā Ministru kabinets, izskatot jautājumu par iespējām valstij pārņemt ārstniecības iestāžu valsts galvoto aizdevumu atmaksu, lēma gadskārtējā budžeta likumprojektā iekļaut attiecīgus deleģējumus Finanšu ministrijai un Veselības ministrijai, lai varētu veikt valsts FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

vārdā galvoto ārstniecības iestāžu saistību kapitalizāciju, veicot pamatkapitāla palielināšanu ar finanšu ieguldījumu, kā arī iekļaut pilnvarojumu finanšu ministram pārņemt valsts galvotās ārstniecības iestāžu saistības, kas atbilst ārstniecības iestāžu valsts galvotā aizdevuma projekta ietvaros izveidotās infrastruktūras izmantošanas veselības aprūpes pakalpojumu (sabiedrisko pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi) sniegšanai apjomam, uz līdzvērtīgiem vai labākiem nosacījumiem. Ārstniecības iestāžu valsts galvoto saistību kapitalizācijas rezultātā vispārējās valdības parāds un budžeta rādītāji pēc EKS 2010 metodoloģijas netiks ietekmēti, jo ārstniecības iestādes, kuru saistības ir plānots kapitalizēt, ir pieklasificētas vispārējās valdības sektoram un jau šobrīd ietilpst vispārējās valdības deficīta un parāda apjomā. Savukārt, ja izpildās nosacījumi, tad tiks pārņemtas ārstniecības iestāžu finanšu saistības 170 021 373 euro vērtībā. Plānots, ka faktiskā saistību pārņemšanas notiks 2017. gadā.

Kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekme uz valsts vai pašvaldības budžetu izdevumiem nākotnē

Ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību kapitālsabiedrību turpmākās darbības izvērtēšanu veic atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 25. septembra noteikumiem Nr. 643 „Kārtība, kādā ministrijas un centrālās valsts iestādes, kā arī pašvaldības apkopo kapitālsabiedrību finanšu pārskatus un finanšu informāciju” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 643) un sniedz novērtējumu par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz valsts vai pašvaldības budžetu izdevumiem nākotnē.

Saskaņā ar MK noteikumos Nr. 643 noteikto 69 valsts kapitālsabiedrības iesniegušas anketu par kapitālsabiedrības darbības turpināšanas principa piemērošanu. Kopsavilkuma ziņojumu par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz valsts vai pašvaldību budžetu izdevumiem (turpmāk – Kopsavilkuma ziņojums) ministrijas iesniegušas par 69 kapitālsabiedrībām par turpmākajiem trīs gadiem. Finansējums plānots 54 valsts kapitālsabiedrībām jeb 78,3 % no valsts kapitālsabiedrībām, kuras uzrādītas Kopsavilkuma ziņojumā.

Valsts kapitālsabiedrību būtiskākie riska rādītāji apkopoti 32. tabulā.

32. tabula. Valsts kapitālsabiedrību būtiskākie vispārējā riska rādītāji

Riska rādītājs	Kapitālsabiedrību skaits	Kapitālsabiedrību skaits, kurām norādīts piešķirtais finansējums
A	1	2
Pārskata gadā zaudējumi pirms nodokļiem	28	25
Aprozāmā kapitāla nepietiekamība	22	21
Negatīva pamatdarbības naudas plūsma	24	21
Koriģētais pašu kapitāls ir mazāks nekā 10% no aktīvu kopsummas	21	20

Ministrijas un centrālās valsts iestādes, sagatavojot 2015. gada pārskatu, novērtē kapitālsabiedrībām nepieciešamā finansējuma apmēru to negatīvās naudas plūsmas segšanai un valsts deleģēto funkciju veikšanai (skatīt 33. tabulu).

33. tabula. Apstiprinātais finansējums valsts kapitālsabiedrībām (euro)

Finansējums	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā
A	1	2	3
Plāno saņemt no valsts vai pašvaldības budžeta subsīdiju, dotāciju vai ieguldījuma veidā	355 973 938	167 111 772	153 287 112
Plāno aizņemties no valsts budžeta vai komercbankām	910 246 374	893 930 649	795 535 272
Kopā:	1 266 220 312	1 061 042 421	948 822 384

FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

Saskaņā ar ministriju un centrālo valsts iestāžu sniegto informāciju Kopsavilkuma ziņojumā 2016. gadā plānotais finansējums valsts kapitālsabiedrībām, tai skaitā subsīdiju, dotāciju vai ieguldījumu veidā, plānots 355 973 938 *euro* vērtībā, kas ir 6,3 % no Likumā „Par valsts budžetu 2016. gadam” plānotajiem valsts budžeta izdevumiem un ieguldījumiem akcijās un citā līdzdalībā pašu kapitālā. Plānotais finansējuma apjoms no kopējiem ministriju un centrālo valsts iestāžu pamatbudžeta izdevumiem 2016. gadā apkopots 34. tabulā.

34. tabula Ministriju un centrālo valsts iestāžu plānotais finansējums valsts kapitālsabiedrībām no kopējiem plānotiem izdevumiem 2016. gadā

Ministrija	Kopsavilkumā uzrādītais 2016. gadā apstiprinātais finansējums (<i>euro</i>)	Finansējums no valsts budžeta pret kopējiem ministrijas/centrālās valsts iestādes izdevumiem (%) ⁹
A	1	2
Zemkopības ministrija	2 662 435	0.5
Kultūras ministrija	21 683 337	16.5
Ekonomikas ministrija	433 383	0.2
Finanšu ministrija	31 473 241	3.7 (t.sk. ieguldījums akcijās)
Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	20 594 751	95.3
Veselības ministrija	188 211 244	24.4
Satiksmes ministrija	81 039 755	22.1
Izglītības ministrija	6 331 150	1.9
VARAM	3 544 642	4.7
Kopā:	355 973 938	x

2016. gadā no kapitālsabiedrībām plānotā finansējuma 28 % apmērā ir plānots nodrošināt valsts budžeta subsīdiju, dotāciju vai ieguldījumu pašu kapitālā veidā (skatīt 1. attēlu).

Lielākos plānotos ieguldījumus subsīdiju, dotāciju vai ieguldījuma pašu kapitālā veidā 2016. gadā ir norādījušas:

- Veselības ministrija 188 211 244 *euro* vērtībā, tai skaitā lielākie ieguldījumi plānoti:
 - SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” – 63 843 767 *euro* vērtībā;
 - SIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” – 55 302 290 *euro* vērtībā;
- Satiksmes ministrija 78 777 770 *euro* vērtībā SIA “Autotransporta direkcija” sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšanai un zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem.

Aizņemtais finansējums no valsts budžeta vai komercbankām 2016. gadā plānots 72 % no kopējā plānotā finansējuma (skatīt 1. attēlu).

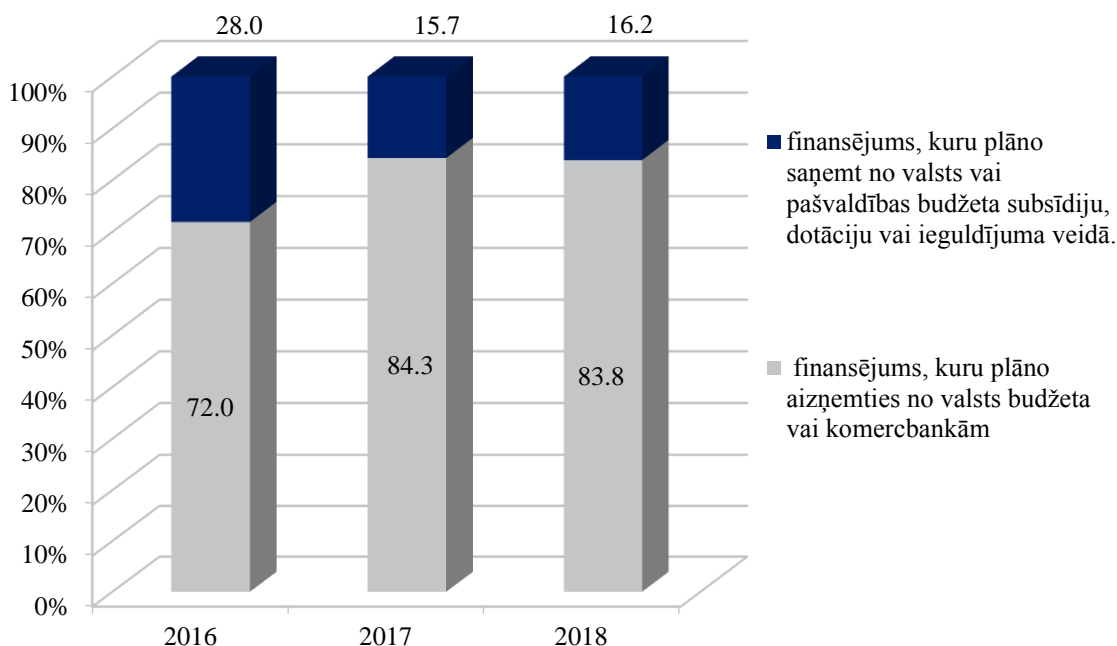
Lielākie aizņēmumi 2016. gadā plānoti šādām valsts kapitālsabiedrībām:

- AS “Latvenergo” (Ekonomikas ministrija) 778 280 034 *euro* vērtībā turpmāko investīciju projektu finansēšanai;
- AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” (Finanšu ministrija, Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija) 51 000 000 *euro* vērtībā valsts atbalsta programmu līdzfinansēšanai;

⁹ Aprēķināts pret Likumā par valsts budžetu 2016. gadam apstiprināto budžeta plānu FMInf_290816_kons_bil_sk; Latvijas Republikas 2015. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; 1. sējums

- AS “Privatizācijas aģentūra” (Ekonomikas ministrija) 34 727 765 euro vērtībā.

Cits finansējums, kuru nodrošinās kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs, kas nav ministrija, centrālā valsts iestāde laika periodam no 2016. līdz 2018. gadam valsts kapitālsabiedrībās nav plānots.

1. attēls. Plānotais valsts kapitālsabiedrību finansējuma strukturālais sadalījums % 2016., 2017. un 2018.gadā

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 30. panta pirmajā daļā noteiktajam Pārresoru koordinācijas centrs kā koordinācijas institūcija līdz 2016. gada 30. augustam sagatavo un iesniedz Ministru kabinetam un Saeimai ikgadējo publisko pārskatu par valstij piederošām kapitālsabiedrībām un kapitāla daļām 2015. gadā.

Saskaņā ar MK noteikumos Nr.643 noteikto 333 pašvaldību kapitālsabiedrības iesniegušas anketu par kapitālsabiedrības turpināšanas principa piemērošanu. Pēc anketas par kapitālsabiedrības darbības turpināšanas principa piemērošanu izvērtēšanas pašvaldības iesniegušas Kopsavilkuma ziņojumu par 333 kapitālsabiedrībām. Turpmākajos trīs gados finansējums plānots 111 kapitālsabiedrībai jeb 33,3 % no pašvaldību kapitālsabiedrībām, kuras uzrādītas Kopsavilkuma ziņojumā.

Pašvaldību kapitālsabiedrību būtiskākie riska rādītāji apkopoti 35. tabulā.

35. tabula. Pašvaldību kapitālsabiedrību būtiskākie vispārējā riska rādītāji

Riska rādītājs	Kapitālsabiedrību skaits	Kapitālsabiedrību skaits, kurām norādīts piešķirtais finansējums
A	1	2
Pārskata gadā zaudējumi pirms nodokļiem	166	37
Aprozāmā kapitāla nepietiekamība	79	29
Negatīva pamatdarbības naudas plūsma	51	18
Koriģētais pašu kapitāls ir mazāks nekā 10% no aktīvu kopsummas	35	14

Pašvaldības, sagatavojot 2015. gada pārskatu, novērtē kapitālsabiedrībām nepieciešamā finansējuma apmēru to negatīvās naudas plūsmas segšanai un pašvaldību deleģēto funkciju veikšanai (skatīt 36. tabulu).

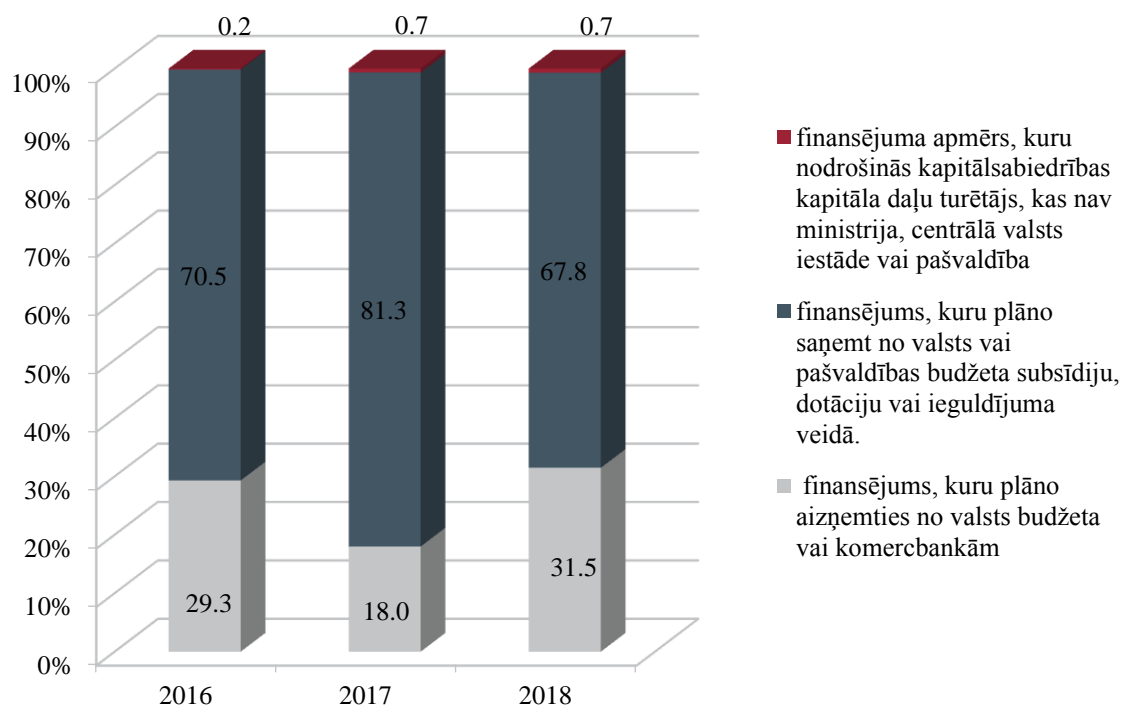
36. tabula. Apstiprinātais finansējums pašvaldību kapitālsabiedrībām (euro)

Finansējums	2016. gadā	2017. gadā	2018. gadā
A	1	2	3
Plāno aizņemties no valsts budžeta vai komercbankām	57 986 445	4 190 940	8 927 561
Plāno saņemt no valsts vai pašvaldības budžeta subsīdiju, dotāciju vai ieguldījuma veidā	139 650 898	18 959 495	19 250 538
Cits finansējums, kuru nodrošinās kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs, kas nav ministrija, centrālā valsts iestāde vai pašvaldība	330 120	160 000	200 000
Kopā:	197 967 463	23 310 435	28 378 099

2016. gada apstiprinātais finansējums kapitālsabiedrībām ir 5,8 % no pašvaldību 2016. gadā plānotajiem pamatbudžeta izdevumiem. Finansējums sastāv no subsīdijām, dotācijām vai ieguldījuma pašu kapitālā. Lielākais finansējums kapitālsabiedrībām no plānotajiem attiecīgās pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem 2016. gadā plānots Liepājas pilsētas pašvaldībai – 14,1 % apmērā, Lielvārdes novada pašvaldībai – 13,0 % apmērā, Rīgas pilsētas pašvaldībai – 12,2 % apmērā no pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem.

2016. gadā no kapitālsabiedrībām plānotā finansējuma 70,5 % apmērā plānots nodrošināt subsīdiju, dotāciju vai ieguldījumu pašu kapitālā veidā (skatīt 2. attēlu), kas ir par 7,0 % vairāk salīdzinājumā ar 2015. gadu. Ja vienas kapitālsabiedrības kapitāla daļas pieder vairākām pašvaldībām vai valstij un pašvaldībai kopā, tad kopējais finansējums norādīts apmērā, kuru saskaņā ar kapitālsabiedrības apstiprināto budžetu plānots saņemt no visiem dalībniekiem.

Kopumā 2016. gadā 30 pašvaldības plāno ieguldījumus kapitālsabiedrību pašu kapitālā, kas ir par 69 pašvaldībām jeb 30,3 % mazāk nekā 2015. gadā.

2. attēls. Plānotais pašvaldību kapitālsabiedrību finansējuma strukturālais sadalījums % 2016., 2017. un 2018. gadā

Lielākie ieguldījumi 2016. gadā plānoti:

- SIA „Rīgas satiksme” (Rīgas pilsētas pašvaldība) 99 003 605 *euro* vērtībā pasūtījuma līgumam par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā;
- SIA „Komunālā pārvalde” (Liepājas pilsētas pašvaldība) 6 263 851 *euro* vērtībā pilsētas labiekārtošanas un komunālo objektu uzturēšanas, remonta un būvniecības darbu organizēšanai, plānošanai, tehniskajai uzraudzībai un kontrolei (menedžmentam);
- SIA „Jūrmalas ūdens” (Jūrmalas pilsētas pašvaldība) 4 764 785 *euro* vērtībā ES Kohēzijas fonda projekta „Jūrmalas ūdenssaimniecības attīstība” realizācijai.

2016. gadā 16 pašvaldību kapitālsabiedrības plāno aizņemties no valsts budžeta vai komercbankām finansējumu 29,3 % apmērā no kopējā pašvaldību kapitālsabiedrībām plānotā finansējuma (skatīt 2. attēlu).

Lielākos aizņēmumus 2016.gadā plāno:

- SIA “Rīgas satiksme” (Rīgas pilsētas pašvaldība) – 30 381 928 *euro* apjomā;
- SIA “Rīgas ūdens” (Rīgas pilsētas pašvaldība) – 9 000 000 *euro* apjomā;
- AS “Daugavpils satiksme” (Daugavpils pilsētas pašvaldība) – 5 357 755 *euro* apjomā.

2016. gadā citu finansējumu, kuru nodrošinās kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs, kas nav pašvaldība, plāno 6 kapitālsabiedrības, kas ir 0,2 % no kopējā plānotā finansējuma (skatīt 2. attēlu).

Lai īstenotu valsts kapitālsabiedrību labu pārvaldību un caurskatāmību, Pārresoru koordinācijas centrs (turpmāk – PKC), kas ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā esoša valsts attīstības plānošanas un koordinācijas vadošā (augstākā) iestāde, 2015. gadā pirmo reizi sagatavoja Publisko pārskatu par valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošajām kapitāla daļām 2014. gadā. Līdz šim pirmais šāda veida informācijas apkopojums par valstij piederošajām kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām izstrādāts 2010. gadā un atainoja esošo situāciju saistībā ar valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošajām kapitāla daļām, kā arī valsts kapitālsabiedrību darbības rezultātiem.

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam PKC turpmāk ik gadu gatavos publisko pārskatu par valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošajām kapitāla daļām (pārskats) un iesniegs MK un Saeimā līdz kārtējā gada 30. augustam.

PKC sagatavotais publiskais gada pārskats par valsts kapitālsabiedrībām un valstij piederošajām kapitāla daļām sastāv no kopsavilkuma par valsts kapitāla izmantošanas finanšu rādītājiem pārskata gadā un iepriekšējā pārskata gadā, kā arī sadaļām par valsts kapitālsabiedrību ieguldījumu tautsaimniecības nozarēs. Šajā pārskatā sniegta informācija arī par kapitālsabiedrību lomu nozares politikas mērķu īstenošanā, kapitālsabiedrību pārskata gadā veiktajiem būtiskākajiem ieguldījumiem pamatlīdzekļos un lielākajiem īstenotajiem projektiem, kā arī informācija par īstenošanas procesā esošajiem un plānotajiem projektiem, to mērķiem un sagaidāmo ietekmi uz attiecīgās kapitālsabiedrības turpmāko attīstību. Pārskatā sniegts novērtējums par valsts kapitālsabiedrību pārskata gadā sasniegtiem nefinanšu mērķiem, kā arī pārskata noslēguma daļā ietverti priekšlikumi un secinājumi par turpmāko rīcību valsts kapitālsabiedrību jomā.